

CURTEA DE JUSTIȚIE
A UNIUNII EUROPENE

Raport anual
2022

Panorama anului

Curtea de Justiție a Uniunii Europene, garant al protejării dreptului Uniunii

Curtea de Justiție a Uniunii Europene este una dintre cele șapte instituții europene.

Instituție judiciară a Uniunii, aceasta are drept misiune să garanteze respectarea dreptului european, asigurând interpretarea și aplicarea uniformă a tratatelor, precum și controlul legalității actelor adoptate de instituțiile, organismele, oficiile și agențiile Uniunii.

Instituția contribuie la protejarea valorilor Uniunii și lucrează la construcția europeană prin jurisprudența sa.

Curtea de Justiție a Uniunii Europene este compusă din două instanțe: „Curtea de Justiție” și „Tribunalul”.

Raport anual 2022

Panorama anului

Cuprins

	Prefața președintelui	4
1	Anul 2022 pe scurt	9
	A Un an în imagini.....	10
	B Un an în cifre.....	20
	Instituția în anul 2022	20
	Anul judiciar (Curtea de Justiție și Tribunalul).....	21
	Serviciile lingvistice.....	22
2	Activitatea judiciară	25
	A Curtea de Justiție în 2022	26
	Activitatea și evoluția Curții de Justiție	26
	Membrii Curții de Justiție	32
	B Tribunalul în 2022	36
	Activitatea și evoluția Tribunalului.....	36
	Inovații jurisprudențiale	40
	Membrii Tribunalului.....	42
	C Jurisprudența în 2022	46
	Focus Regulamentul care condiționează plata fondurilor europene de respectarea statului de drept este valid.....	46
	Focus Dreptul de a exercita o acțiune în justiție al asociațiilor de protecție a mediului	50
	Focus Dreptul de a fi uitat față în față cu dreptul la informare	52
	Focus Războiul din Ucraina: interdicția de difuzare impusă mass-media proruse și libertatea de exprimare	56
	Focus Amendă-record de 4,125 miliarde de euro aplicată Google pentru restricții impuse producătorilor de dispozitive mobile Android	58
	Retrospectiva marilor hotărâri ale anului	60

3	70 de ani în serviciul cetățenilor și al unei Uniuni de drept.....	91
	A Activitatea instituției în 2022	92
	B Evenimentele emblematicale ale anului	96
	Cei 70 de ani ai Curții de Justiție a Uniunii Europene: privire retrospectivă asupra unui an aniversar.....	96
	Constructorii ai Europei: tinerețea onorată la Curte.....	98
	Difuzarea ședințelor prin streaming: încă un pas pentru a apropia Curtea de cetățeni	99
	Reprezentare teatrală în Sala mare de ședință a Curții.....	102
	C Relațiile cu publicul	104
4	O instituție care se preocupă de mediu	109
5	Privire spre viitor	113
6	Rămâneți conectați!	117

Koen Lenaerts

Președintele Curții de Justiție a Uniunii Europene

Anul 2022 a fost plasat sub semnul celei de a 70-a aniversări a Curții de Justiție a Uniunii Europene. Cu această ocazie, Raportul anual al instituției a apărut într-o formă nouă. Fără a face compromisuri cu privire la calitatea informațiilor, a fost ales un format mai concis, care să ofere o imagine de ansamblu asupra principalelor evoluții semnificative ale instituției și ale jurisprudenței sale într-un stil mai direct și accesibil cât mai multor persoane.

Perioada acoperită de această Panoramă a fost marcată de revenirea la funcționarea normală a instituției, după doi ani dificili din cauza crizei sanitare legate de pandemia Covid-19. Desigur, instrumentele tehnologice introduse în timpul acestei crize fac parte acum din mediul nostru de lucru cotidian, însă era primordial ca instituția să fie revigorată din interior prin restabilirea spontaneității discuțiilor și a interacțiunilor la fața locului, atât de importantă pentru eficacitatea activității celor două instanțe.

Celebrarea celei de a 70-a aniversări a Curții de Justiție a Uniunii Europene, în jurul temei „O justiție apropiată de cetățean”, a fost marcată printr-o serie de evenimente și de manifestări precum Ziua specială a porților deschise organizată la 8 octombrie 2022, Forumul extraordinar al magistraților, care a avut loc în perioada 4-6 decembrie 2022 și a culminat cu o ședință solemnă la care au participat Alteța Sa Regală Marele Duce Moștenitor al Luxemburgului, precum și înalți reprezentanți ai instituțiilor europene, ai autorităților luxemburgheze, ai lumii judiciare și ai corpului diplomatic, publicarea unei cărți omagiale, emiterea unui timbru special de către poșta luxemburgheză, lansarea

unui film despre istoria Curții sau noua denumire dată clădirilor instituției, cu referire la personalități marcante din istoria justiției.

2022 a fost anul aniversării a 70 de ani ai instituției, dar și un an „aniversar” pentru unele jaloane esențiale ale construcției europene: 30 de ani de la semnarea Tratatului de la Maastricht, căruia îi datorăm menționarea explicită în textele fondatoare ale Uniunii Europene a valorilor democratice, printre care cea a statului de drept, 25 de ani de la semnarea Tratatului de la Amsterdam, care a extins „metoda comunitară”, inclusiv competența Curții la domeniul spațiului de libertate, securitate și justiție, precum și 20 de ani de la punerea în circulație a monedei euro.

Dar toate aceste aniversări nu trebuie să mascheze realitățile cărora trebuie să le facem față.

Din nefericire, criza sanitară a fost urmată, la sfârșitul lunii februarie 2022, de izbucnirea războiului în Ucraina. Imaginile terifiante ale victimelor și ale distrugerilor, pe care le credeam revolute pe continentul european, au venit să ne amintească faptul că pacea și libertatea sunt valori care, oricât de „evidente” ar fi pentru toți cei care servesc proiectul european, nu sunt realizări de neclintit.

Însăși legitimitatea Uniunii Europene și a instituțiilor sale este contestată în mod regulat de curente eurosceptice sau populiste ori de repunerea în discuție a valorilor democratice care constituie însuși soclul proiectului european. Într-o Uniune Europeană căreia i s-au conferit, prin revizuirea tratatelor, noi domenii de competență, instituția este mai mult ca niciodată chemată să adopte decizii judiciare cu privire la tematici sensibile. Indiferent dacă este vorba despre menținerea valorilor inerente statului de drept, protecția mediului, combaterea discriminărilor, protejarea vieții private și a datelor

cu caracter personal, despre respectarea normelor de concurență de către giganții digitali, protecția consumatorilor sau controlul legalității măsurilor restrictive adoptate ca reacție la încălcările grave ale drepturilor omului sau ale dreptului internațional, deciziile Curții de Justiție și ale Tribunalului vizează în mod direct mizele majore ale lumii contemporane.

Într-un context geopolitic în care înseși fundamentele societăților noastre democratice sunt supuse unor atacuri din ce în ce mai frecvente, impactul acestor decizii implică un efort special de comunicare și de pedagogie pentru a elimina aproximările sau dezinformarea, dar și pentru ca concluziile jurisprudenței europene să fie corect integrate în diferitele ordini juridice naționale.

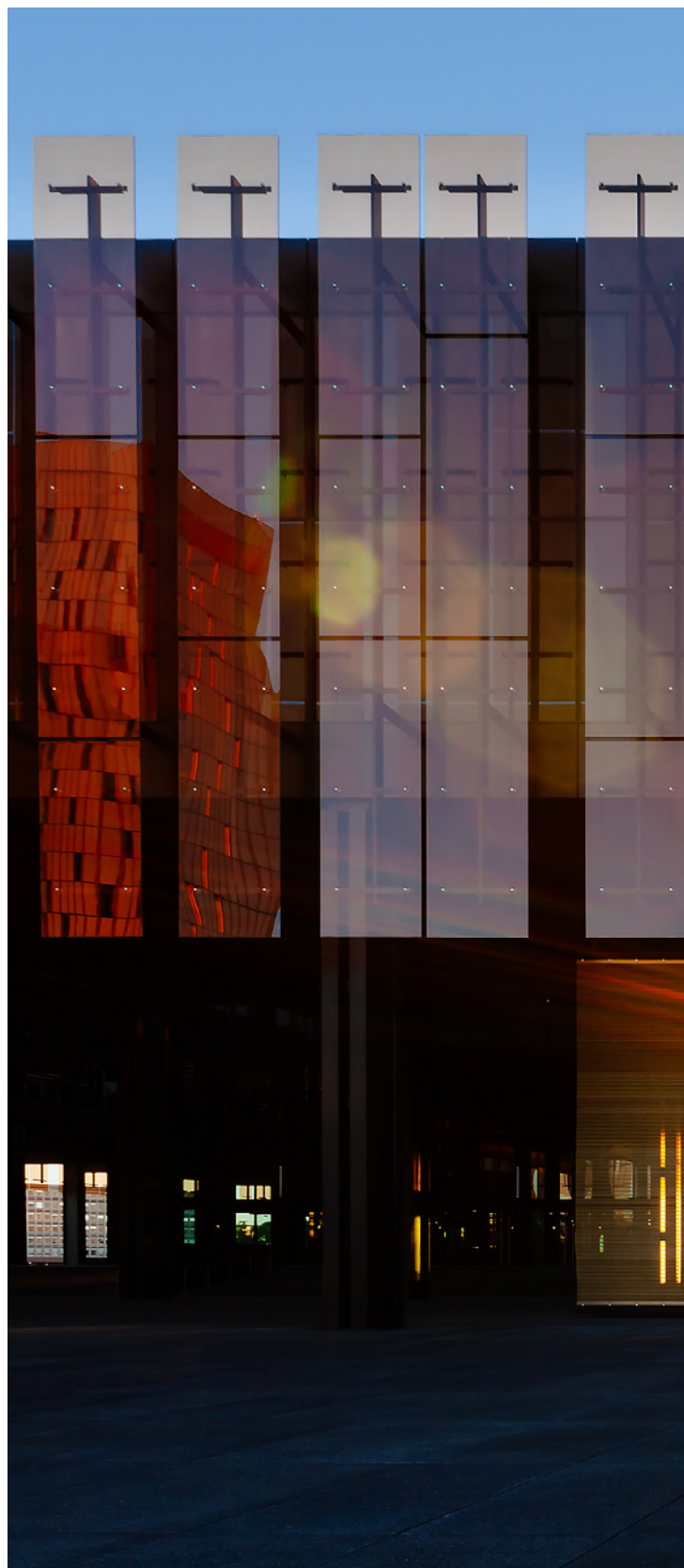
Pe plan statistic, numărul cauzelor introduse la cele două instanțe în anul 2022 este comparabil cu cel din anul precedent (1 710 cauze în 2022, față de 1 720 de cauze în 2021). În ceea ce privește numărul cauzelor soluționate de Curtea de Justiție și de Tribunal, acesta este într-o ușoară scădere (1 666 de cauze în 2022, față de 1 723 de cauze în 2021). Prin efectul conjugat al acestor două evoluții, numărul total de cauze pendinte este într-o ușoară creștere (2 585 de cauze în 2022, față de 2 541 de cauze în 2021).

Numărul cauzelor introduse la Curtea de Justiție, chiar dacă într-o ușoară scădere în raport cu anul precedent (806 cauze în 2022, față de 838 de cauze în 2021), a rămas ridicat în acest an, în special în domeniul cererilor de decizie preliminară. În plus, un număr din ce în ce mai mare de cauze aflate pe rolul Curții de Justiție ridică chestiuni sensibile și complexe, care necesită mai mult timp și reflecție.

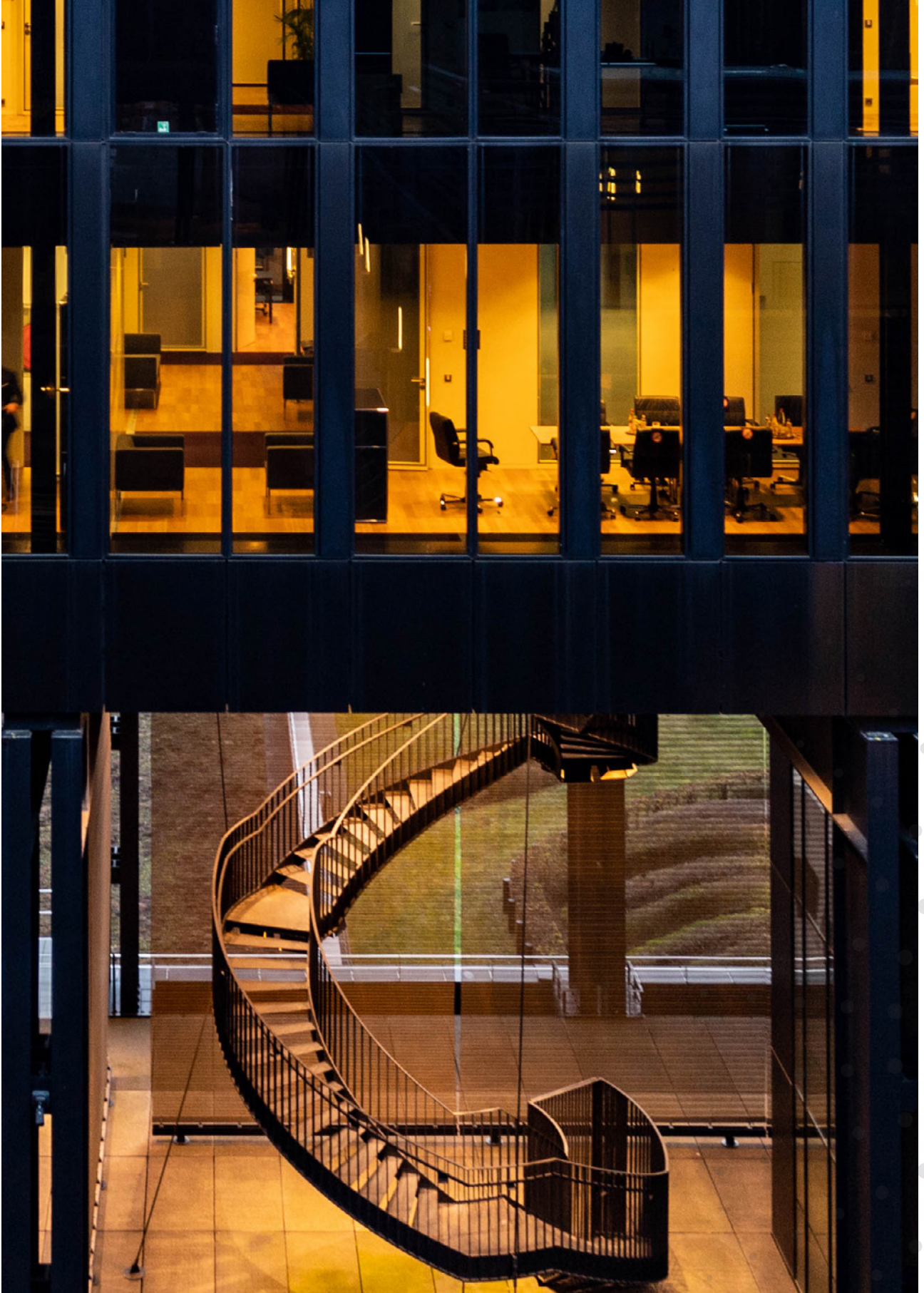
În acest context, pentru a-și prezerva capacitatea de a da decizii de calitate într-un interval de timp rezonabil, Curtea de Justiție, folosindu-se de abilitarea

conferită prin tratate, a adresat legislatorului Uniunii, la 30 noiembrie 2022, o cerere vizând transferul către Tribunal al competenței preliminare în anumite materii specifice, precum și o extindere a mecanismului admiterii în principiu a recursurilor împotriva deciziilor Tribunalului.

Profit de această ocazie pentru a mulțumi călduros colegilor mei și întregului personal al instituției pentru munca remarcabilă pe care au efectuat-o pe tot parcursul anului trecut, fără de care numeroasele și strălucitele realizări care au însoțit acest an nu ar fi putut fi obținute.

Anul 2022
pe scurt

1

A Un an în imagini

Ianuarie

A 70-a aniversare a Curții de Justiție a Uniunii

Europene

Curtea lansează festivitățile pentru cea de a 70-a aniversare. Tema care însoțește evenimentele pe tot parcursul anului este „O justiție apropiată de cetățean”. Pe platformele Mastodon și Twitter, Curtea revine în fiecare săptămână asupra evenimentelor marcante din cei 70 de ani ai existenței sale.

#CJUEen70jours #CJEUin70days

Martie

Introducerea semnăturii electronice

În cadrul accelerării proceselor de digitalizare, semnătura electronică calificată este utilizată pentru semnarea hotărârilor și ordonanțelor Tribunalului.

Introducerea acțiunii RT France/Consiliul

În contextul războiului din Ucraina și al sancțiunilor adoptate împotriva Rusiei de Consiliul Uniunii Europene, canalul RT France contestă în fața Tribunalului interdicția de difuzare care îi este impusă ([T-125/22](#)).

Aprilie

Introducerea acțiunii

Hamoudi/Frontex

Un resortisant sirian solicită daune interese Agenției Europene pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă (Frontex) ca urmare a comportamentului ilegal al acesteia în cadrul operațiunii de „returnare” în Marea Egee la 28 și 29 aprilie 2020 ([T-136/22](#)).

Introducerea acțiunilor

Polonia/Comisia

Polonia contestă în fața Tribunalului recuperarea inițiată de Comisie a penalității cu titlu cominatoriu zilnice de 500 000 de euro, dispusă de Curtea de Justiție ([C-121/21 R](#)) în cauza privind extragerea de lignit în „minele din Turów” ([T-200/22](#) și [T-314/22](#)).

Difuzarea în streaming a

ședințelor Curții de Justiție

Curtea de Justiție inaugurează un sistem de streaming al ședințelor de audiere a pledoariilor, al pronunțării hotărârilor și al citirii concluziilor, care să permită tuturor să asiste la o ședință, indiferent unde s-ar afla.

Mai

Introducerea cererii de decizie preliminară în cauza *Tez Tour*

În contextul pandemiei Covid-19, Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Lituania) solicită Curții de Justiție să interpreteze Directiva privind pachetele de servicii de călătorie și serviciile de călătorie asociate pentru a preciza condițiile de reziliere a unui contract privind un pachet de servicii de călătorie fără plata unui comision ([C-299/22](#)).

Finala concursului „European Law Moot Court”

Organizat pentru prima dată în anul 1988, European Law Moot Court este concursul de pledoarii cel mai important din lume în materie de drept al Uniunii. Universitatea din Lund (Suedia) este echipa câștigătoare a ediției 2022.

Ziua Europei

Pentru a celebra aniversarea Declarației Schuman, Curtea îi primește pe cetățeni la Esch-sur-Alzette, capitală europeană a culturii în anul 2022. Pe aleile Satului european, echipele de voluntari ai Curții îi ascultă pe cetățeni și răspund la întrebările lor. Această abordare se extinde la rețelele sociale EU Voice și Twitter cu publicații însoțite de hashtagurile #ECJDidYouKnow despre derularea unei cauze și #AskCuria, difuzate ca răspuns la întrebările adresate de cetățeni.

Iunie

Vizita oficială a unei delegații a Curții în Croația

Membrii Curții de Justiție se întâlnesc cu prim-ministrul, cu membri ai guvernului, precum și cu președinții Curții Supreme și Curții Constituționale croate. În cadrul unei conferințe desfășurate la Zagreb, aceștia abordează cooperarea judiciară, procedura trimiterii preliminare, rolul celor mai înalte instanțe în asigurarea uniformității dreptului, clauzele abuzive în contractele cu consumatorii și mandatul european de arestare.

Omagiu adus judecătorilor G. Falcone și P. Borsellino

Cu ocazia împlinirii a 30 de ani de la moartea judecătorilor italieni antimafia Giovanni Falcone și Paolo Borsellino și ca omagiu adus tuturor celor care apără statul de drept, instituția găzduiește în mod excepțional, în Sala mare de ședință, reprezentația piesei *L'Ultima estate – Falcone e Borsellino trent'anni dopo*, de Claudio Fava.

Zilele interinstituționale ale inovației

Curtea primește Comitetul interinstituțional pentru transformarea digitală (ICDT): responsabilii în domeniul tehnologiei și informației din cadrul instituțiilor Uniunii abordează probleme privind suveranitatea digitală, partajarea resurselor digitale, inteligența artificială și securitatea cibernetică.

Iulie

Vizita Excelenței Sale Katerina Sakellariopoulou, președinta Republicii Elene

Președintele și membrii Curții o primesc pentru o reuniune de lucru pe Excelența Sa Katerina Sakellariopoulou, președinta Republicii Elene. Aceasta asistă la o prezentare generală a instituției și a multilingvismului.

Reuniunea Rețelei Judiciare a Uniunii Europene (RJUE)

Membrii Rețelei Judiciare a Uniunii Europene, instituită pentru a facilita dialogul între instanțele supreme și constituționale ale statelor membre, se întâlnesc pentru a discuta în special pe tema justiției apropiate de cetățean.

Introducerea cererii de decizie preliminară *RTL Nederland și RTL Nieuws*

Ministerul Justiției și Securității din Țările de Jos refuză, pentru motive de confidențialitate, să acorde acces la informațiile cu privire la prăbușirea avionului MH17 (dobarât în 2014 deasupra Ucrainei) organului de presă RTL Nederland. Raad van State (Țările de Jos) solicită Curții de Justiție să stabilească dacă acest refuz este compatibil cu libertatea de informare și de exprimare ([C-451/22](#)).

Septembrie

Curtea în fața crizei sanitare

În raportul său de audit, Curtea de Conturi Europeană salută reziliența Curții în perioada pandemiei de Covid-19, când instituția a reacționat rapid și cu suplețe bazându-se pe investițiile în transformarea digitală deja realizate.

Vizita Curții la Roma

Membrii Curții de Justiție și cei ai Curții Constituționale italiene se întâlnesc la Roma pentru a discuta pe teme referitoare la identitatea națională, egalitatea statelor membre în fața tratatelor, statul de drept și independența judecătorilor, precum și la supremația dreptului Uniunii.

Alegerea președintelui, a vicepreședintelui și a președinților de cameră ai Tribunalului și reînnoirea parțială a instanței

Cu ocazia reînnoirii parțiale a Tribunalului, domnul Marc van der Woude (Țările de Jos) este reales de către colegii săi președinte al Tribunalului pentru o perioadă de trei ani. Și domnul Savvas S. Papasavvas (Cipru) este reales vicepreședinte al Tribunalului. Totodată, judecătorii Tribunalului au ales din rândul lor 10 președinți de cameră pentru o perioadă de trei ani.

Octombrie

Introducerea cererii de decizie preliminară

Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl

Verwaltungsgerichtshof (Austria) solicită să se stabilească dacă situația femeilor din Afganistan ca urmare a preluării puterii de către talibani constituie o persecuție care dă dreptul la statutul de refugiat ([C-608/22](#)).

Ziua porților deschise

Pentru a sensibiliza publicul cu privire la rolul Curții și la valorile Uniunii, cetățenii sunt întâmpinați de personalul și de membrii Curții în cadrul Zilei porților deschise. Cetățenii descoperă instituția și funcționarea acesteia, dar și derularea unei cauze și activitatea serviciilor.

Noiembrie

Ceremonia de prezentare a timbrului care comemorează cei 70 de ani ai Curții

În cooperare cu Curtea, Post Luxembourg emite un timbru comemorativ pentru a marca cea de a 70-a aniversare a instituției. Această inițiativă se înscrie într-o lungă tradiție de celebrare a aniversărilor importante ale Curții.

Decembrie

Vizita la Curte a unei delegații a Curții Supreme din Ucraina

Curtea primește o delegație a Curții Supreme din Ucraina în contextul procedurii de aderare la Uniunea Europeană a acestei țări, care are statutul de candidat la aderare din luna iunie 2022. Această reuniune urmărește instituirea unei cooperări, în special în ceea ce privește valorile fundamentale ale Uniunii, între cele două instanțe.

Forumul extraordinar al magistraților

Curtea organizează pentru această întâlnire anuală un forum special având ca principali invitați președinții celor mai înalte instanțe din statele membre, președintele CEDO și cel al Curții AELS, precum și foști membri ai Curții. Consacrat temei „O justiție apropiată de cetățean”, forumul este deschis cu proiectarea unui scurt metraj care reconstituie istoria Curții combinând imagini de arhivă, intervenții ale unor membri ai instituției și interviuri cu profesori de drept.

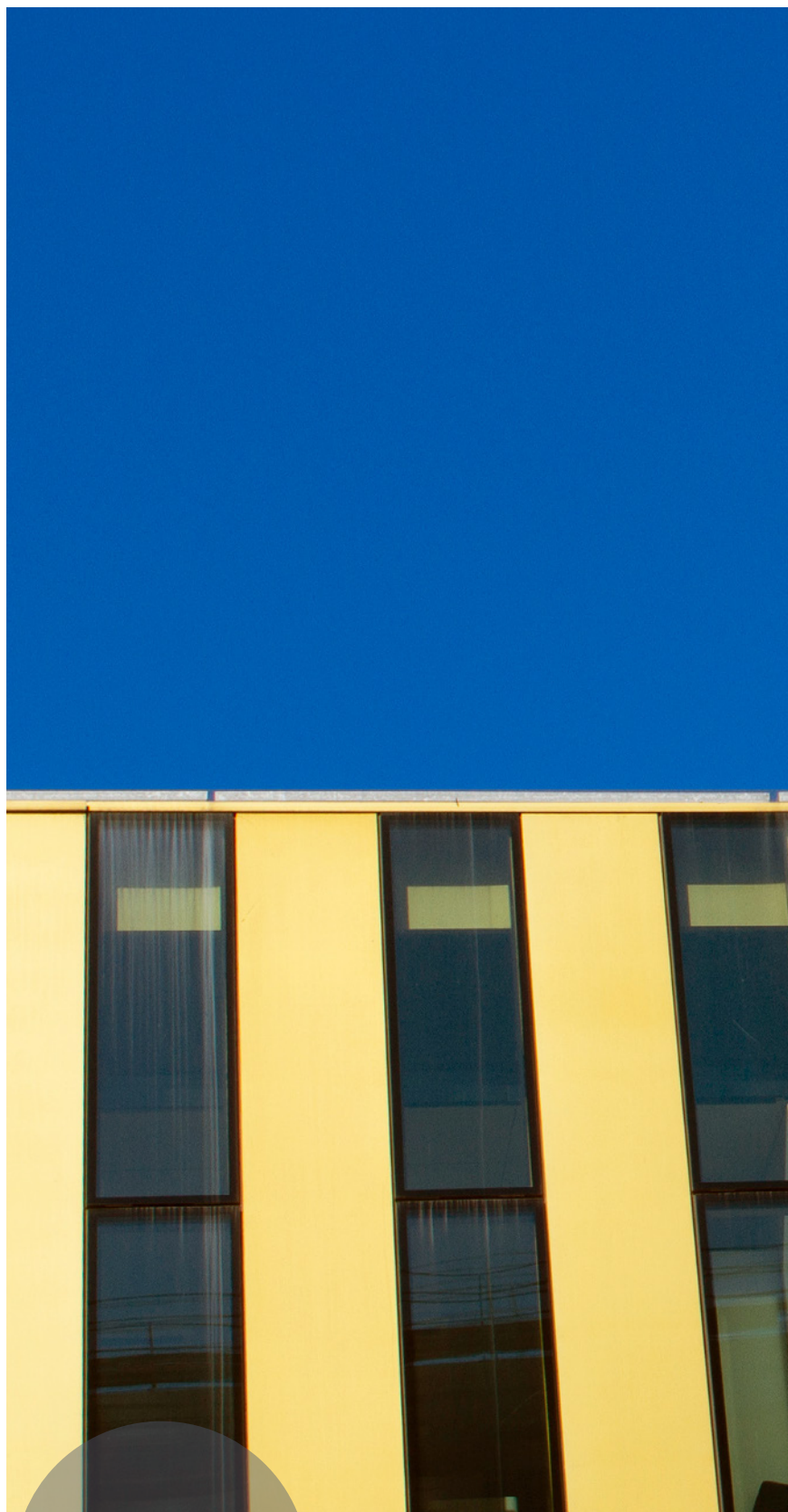
Ședință solemnă cu ocazia celei de a 70-a aniversări

Curtea invită cele mai înalte autorități luxemburgheze, înalți reprezentanți ai instituțiilor Uniunii Europene și participanții la Forumul magistraților la ședința solemnă, difuzată în direct, care celebrează cei 70 de ani de la ședința solemnă de înființare a Curții de Justiție a Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului (CECO).

Conferința „Constructori ai Europei”

Festivitățile se încheie cu o întâlnire interactivă între liceeni originari din diferite state membre, prezenți la fața locului sau care participă la distanță prin videoconferință, și înalți responsabili ai instituțiilor europene.

B Un an în cifre

Instituția în anul 2022

Bugetul 2022: **465** de milioane de euro

81
de judecători

11 avocați generali

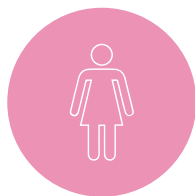
proveniți din cele

27

de state membre

2 254
de funcționari și agenți

60 %
1 361 de femei

40 %
893 de bărbați

Reprezentarea femeilor în posturi de răspundere în cadrul administrației plasează Curtea în media superioară a instituțiilor europene.

Sunt ocupate de femei:

54 % din posturile de administratori

40 % din posturile de conducere de nivel intermediar și superior

Anul judiciar (Curtea de Justiție și Tribunalul)

1 710

de cauze introduse

1 666

de cauze soluționate

2 585

de cauze pendinte

173 288 de acte de procedură înscrise
în registrul grefelor

Durata medie a procedurilor: **16,3** luni

16,4 luni pentru Curtea de Justiție **16,2** luni pentru Tribunalul

Procentajul de acte de procedură depuse prin e-Curia:

87 % Curtea de Justiție

94 % Tribunalul

9 365 de conturi de acces la e-Curia

e-Curia este o aplicație informatică a Curții de Justiție a Uniunii Europene care permite reprezentanților părților în cauzele introduse la Curtea de Justiție și la Tribunalul, precum și instanțelor naționale, în cadrul unei cereri de decizie preliminară formulate în fața Curții de Justiție, să schimbe actele de procedură cu grefele pe cale exclusiv electronică.

**e-Curia : aplicația informatică ce permite
schimbul de documente judiciare**

 [Vizionați pe YouTube](#)

Serviciile lingvistice

Instituție jurisdicțională multilingvă, Curtea trebuie să fie în măsură să trateze o cauză oricare ar fi limba oficială a Uniunii în care aceasta a fost introdusă. Ulterior, Curtea asigură difuzarea jurisprudenței sale în toate limbile oficiale ale Uniunii.

24 de limbi de procedură

552 de combinații lingvistice

612 juriști-lingviști pentru traducerea documentelor scrise

1 281 000 de pagini de tradus

1 279 000 de pagini traduse

71 de interpreți pentru ședințele de audiere a pledoariilor și pentru reuniuni

526 de ședințe și reuniuni care au beneficiat de interpretare simultană

La Curte, traducerile sunt efectuate cu respectarea unui regim lingvistic imperativ care prevede posibilitatea de a utiliza toate cele 24 de limbi oficiale ale Uniunii Europene. Toate documentele de tradus sunt texte juridice cu un înalt grad de tehnicitate. Din acest motiv, serviciul lingvistic al Curții angajează numai **juriști-lingviști** având o formare juridică completă, precum și o cunoaștere aprofundată a cel puțin două limbi oficiale diferite de limba lor maternă.

Multilingvismul la Curtea de Justiție a Uniunii Europene – Asigurarea accesului egal la justiție

[Vizionați pe YouTube](#)

Activitatea judiciară

2

A Curtea de Justiție în 2022

Curtea de Justiție poate fi sesizată în principal cu:

- **cereri de decizie preliminară**

Atunci când o instanță națională are îndoieli cu privire la interpretarea unei norme a Uniunii sau cu privire la validitatea acesteia, suspendă procedura care se desfășoară în fața sa și sesizează Curtea de Justiție. Odată lămurită prin decizia pronunțată de Curte, instanța națională poate soluționa litigiul cu care este sesizată. În cauzele care necesită un răspuns într-un termen foarte scurt (de exemplu în materie de azil, de control la frontiere, de răpiri de copii etc.) este prevăzută o **procedură preliminară de urgență („PPU”)**;

- **acțiuni directe**, care vizează:

- obținerea anulării unui act al Uniunii („**acțiune în anulare**”) sau
- constatarea nerespectării dreptului Uniunii de către un stat membru („**acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor**”). Dacă statul membru nu se conformează hotărârii de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, o a doua acțiune, denumită acțiune în „**dublă constatare a neîndeplinirii obligațiilor**”, poate determina Curtea de Justiție să îi aplice o sancțiune pecuniară;

- **recursuri**, îndreptate împotriva deciziilor pronunțate de Tribunal, la finalul cărora Curtea de Justiție poate anula decizia Tribunalului;

- **cereri de aviz** cu privire la compatibilitatea cu tratatele a unui acord pe care Uniunea intenționează să îl încheie cu un stat terț sau cu o organizație internațională (introduse de un stat membru sau de o instituție europeană).

Activitatea și evoluția Curții de Justiție

Compunerea Curții de Justiție nu a cunoscut schimbări în 2022 și nici textele care reglementează activitățile sale, Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene și Regulamentul de procedură.

După doi ani marcați de criza sanitară, anul 2022 a fost anul reintegrării generalizate a personalului în incinta instituției și al revenirii la condiții normale de funcționare, în special în ceea ce privește desfășurarea ședințelor. Dezvoltările tehnologice dictate de măsurile sanitare din ultimii doi ani au fost totuși utilizate pentru a concretiza unele proiecte importante menite să aducă justiția europeană mai aproape de cetățean.

806
cauze introduse

Curtea de Justiție oferă astfel, din 26 aprilie 2022, un sistem de streaming al ședințelor care, la fel ca proiectul de vizite la distanță lansat în 2021, urmărește să consolideze dimensiunea sa de „Curte în serviciul cetățenilor”, mai accesibilă publicului larg. Difuzările sunt concepute astfel încât să permită oricărei persoane care dorește acest lucru să urmărească ședințele în aceleași condiții pe care le-ar avea dacă ar fi prezentă fizic la Luxemburg, în sala de judecată, datorită interpretării simultane a dezbaterilor în limbile necesare pentru buna desfășurare a ședinței.

Sub aspect statistic, anul 2022 a fost din nou marcat de o activitate susținută. Astfel, 806 cauze au fost deduse judecătii Curții de Justiție. La fel ca în anii anteriori, este vorba în principal despre cereri de decizie preliminară și despre recursuri, care, cu 546 și, respectiv, 209 cauze, reprezintă, singure, peste 93 % din totalul cauzelor introduse în 2022. Acestea abordează domenii foarte variate și sensibile precum păstrarea valorilor fundamentale ale Uniunii Europene, protecția datelor cu caracter personal, protecția consumatorilor sau a mediului, fără a uita fiscalitatea, concurența și ajutoarele de stat. Sunt de remarcat, pe de altă parte, mai multe cauze legate de criza sanitară sau de războiul din Ucraina.

808 cauze au fost soluționate de diferitele complete de judecată ale Curții de Justiție. Un număr mare de cauze (78) au fost judecate de Marea Cameră, iar două dintre acestea, referitoare la legătura dintre respectarea statului de drept și execuția bugetului Uniunii, au fost soluționate de Adunarea Plenară (cauzele [C-156/21](#), *Ungaria/Parlamentul și Consiliul*, și [C-157/21](#), *Polonia/Parlamentul și Consiliul*).

Ca urmare a recurgerii frecvente la ordonanțe, în special în materie de recursuri, durata globală a procedurilor (16,4 luni) a rămas similară celei din anul precedent (16,6 luni), dar, dată fiind complexitatea sporită a întrebărilor adresate Curții de Justiție, se remarcă o prelungire a duratei medii de soluționare a cererilor de decizie preliminară (17,3 luni, față de 16,7 luni în 2021).

O parte care nu este în măsură să facă față cheltuielilor de judecată poate solicita să beneficieze de asistență judiciară gratuită.

546

de proceduri preliminare

din care **5** PPU

Principalele state membre
aflate la originea cererii:

Germania	98
Italia	63
Bulgaria	43
Spania	41
Polonia	39

37

de acțiuni directe,
din care

35 de acțiuni în constatarea
neîndeplinirii obligațiilor și

2 acțiuni în „dublă constatare
a neîndeplinirii obligațiilor”

209

recursuri împotriva
deciziilor Tribunalului

6

cereri de asistență judiciară

La 31 decembrie 2022, numărul cauzelor pendinte la Curtea de Justiție se ridică la 1 111, respectiv, cu o diferență de două unități, același număr ca la 31 decembrie 2021 (1 113 cauze).

Având în vedere aceste statistici și ținând seama de faptul că, începând din luna iulie 2022, Tribunalul funcționează cu 54 de judecători (câte doi pentru fiecare stat membru) prin efectul finalizării reformei arhitecturii jurisdicționale a Uniunii decise în 2015, Curtea de Justiție a adresat legiuitorului Uniunii o solicitare de [modificare a statutului](#) cu privire la două aspecte. Finalitatea acesteia este de a permite Curții de Justiție să își mențină capacitatea de a pronunța hotărâri de calitate într-un termen rezonabil, dar și să se concentreze mai mult asupra misiunilor sale centrale de instanță constituțională și supremă a Uniunii.

În primul rând, cererea de modificare constă în transferul către Tribunal a competenței de a judeca trimiteri preliminare în cinci materii clar delimitate, care ridică rareori probleme de principiu, beneficiază de o bază jurisprudențială solidă a Curții de Justiție și care reprezintă, în plus, un număr suficient de mare de cauze pentru ca transferul avut în vedere să producă un efect real asupra volumului său de muncă: sistemul comun al TVA-ului, accizele, Codul vamal și clasificarea tarifară a mărfurilor în Nomenclatura combinată, compensarea și asistența pasagerilor, precum și sistemul de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră.

Competența preliminară a Tribunalului într-o cauză nu ar aduce atingere posibilității acestuia de a o trimite spre soluționare Curții de Justiție în situația în care consideră că respectiva cauză necesită o decizie de principiu susceptibilă să aducă atingere unității sau coerenței dreptului Uniunii. Curtea de Justiție ar dispune de asemenea de posibilitatea de a proceda,

în mod excepțional, la reexaminarea hotărârii pronunțate de Tribunal în cazul unui risc serios de atingere adusă acestei unități sau acestei coerențe.

În al doilea rând, într-un context marcat de un număr mare de recursuri împotriva deciziilor Tribunalului, pentru a menține eficacitatea acestei proceduri și pentru a permite Curții de Justiție să se concentreze asupra recursurilor care privesc chestiuni de drept importante, cererea legislativă preconizează o extindere a mecanismului de admitere în principiu a recursurilor intrat în vigoare la 1 mai 2019 (articolul 58a din statut).

Această extindere ar privi recursurile formulate împotriva hotărârilor Tribunalului privind deciziile camerelor de recurs independente ale anumitor organe ale Uniunii care inițial nu fuseseră menționate la articolul 58a din statut la intrarea în vigoare a acestuia, la 1 mai 2019 (de exemplu, Agenția Uniunii Europene pentru Căile Ferate, Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei, Autoritatea Bancară Europeană, Autoritatea pentru Valori Mobiliare și Piețe și Autoritatea de Asigurări și Pensii Ocupaționale).

Koen Lenaerts

Președintele Curții de Justiție
a Uniunii Europene

808
cauze soluționate

564 de proceduri preliminare, din care **7** PPU

36 de acțiuni directe, din care **17** constatări ale neîndeplinirii obligațiilor împotriva a **12** state membre

196 de recursuri împotriva deciziilor Tribunalului, din care **38** au anulat decizia adoptată de Tribunal

1 aviz

Durata medie a procedurilor: **16,4** luni

Durata medie a procedurilor preliminare de urgență: **4,5** luni

1 111

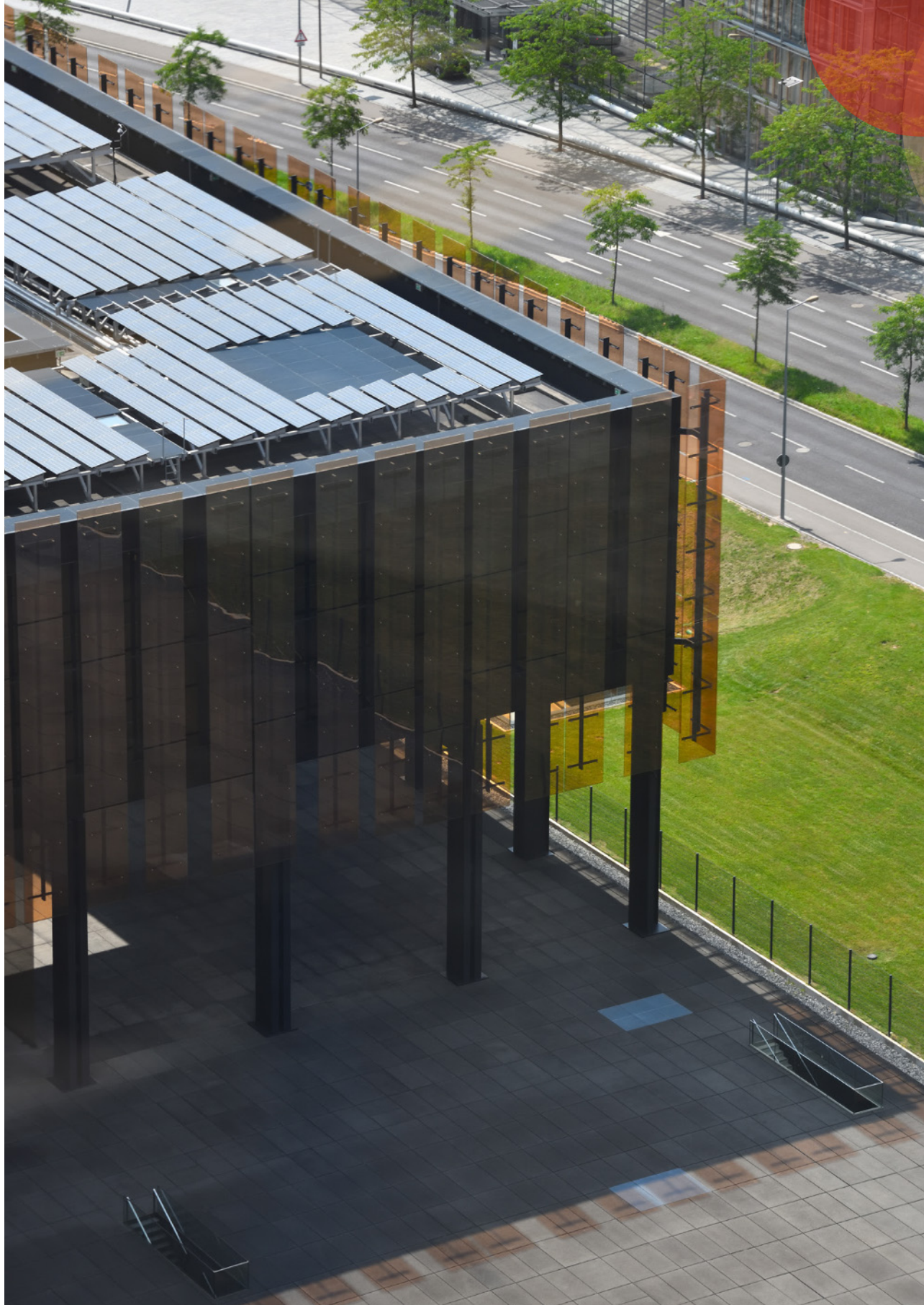
cauze pendinte
la 31 decembrie 2022

Principalele materii tratate

Ajutoare de stat	58
Concurență	64
Drept instituțional	38
Mediu	46
Spațiul de libertate, securitate și justiție	132
Fiscalitate	80
Politica socială	73
Proprietate intelectuală	33
Protecția consumatorilor	77
Apropierea legislațiilor	89
Transporturi	49

[A se vedea statisticile detaliate
ale Curții de Justiție](#)

Membrii Curții de Justiție

Curtea de Justiție este compusă din 27 de judecători și 11 avocați generali.

Judecătorii și avocații generali sunt desemnați de comun acord de guvernele statelor membre, după consultarea unui comitet al cărui rol este de a emite un aviz cu privire la capacitatea candidaților de a exercita funcțiile respective. Mandatul acestora este de șase ani și poate fi reînnoit.

Ei sunt aleși din rândul personalităților care oferă toate garanțiile de independență și care întrunesc condițiile cerute pentru exercitarea în țările lor a celor mai înalte funcții jurisdicționale sau a căror competență este recunoscută.

Judecătorii își exercită funcțiile în deplină imparțialitate și independență.

Judecătorii Curții de Justiție aleg dintre ei președintele și vicepreședintele. Judecătorii și avocații generali numesc grefierul pentru o perioadă de șase ani.

Avocații generali au sarcina să prezinte, cu deplină imparțialitate și în deplină independență, o opinie juridică denumită „concluzii” în cauzele în care sunt desemnați. Această opinie nu are caracter obligatoriu, ci permite aducerea unui punct de vedere complementar asupra obiectului litigiului.

În 2022 nu a fost numit
la Curtea de Justiție niciun
membru nou

K. Lenaerts
Președinte

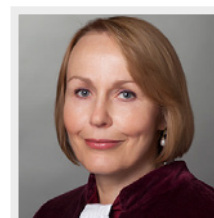
L. Bay Larsen
Vicepreședinte

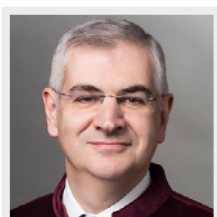
A. Arabadjiev
Președintele
Camerei întâi

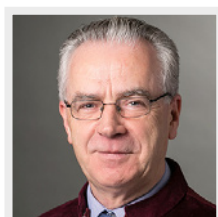
A. Prechal
Președinta Camerei
a doua

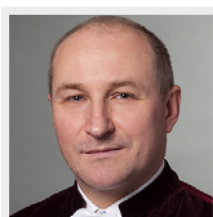
K. Jürimäe
Președinta Camerei
a treia

C. Lycourgos
Președintele
Camerei a patra

E. Regan
Președintele
Camerei a cincea

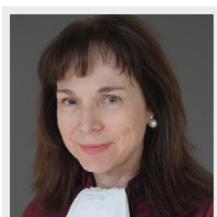
M. Szpunar
Primul
avocat general

M. Safjan
Președintele
Camerei a opta

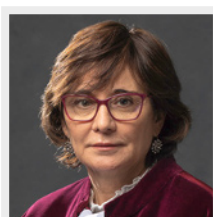
P. G. Xuereb
Președintele
Camerei a șasea

L. S. Rossi
Președinta
Camerei a noua

D. Gratsias
Președintele
Camerei a zecea

**M. L. Arastey
Sahún**
Președinta
Camerei a șaptea

J. Kokott
Avocată generală

M. Ilešič
Judecător

J.-C. Bonichot
Judecător

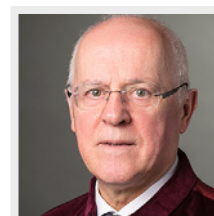
T. von Danwitz
Judecător

S. Rodin
Judecător

F. Biltgen
Judecător

**M. Campos
Sánchez-
Bordona**
Avocat general

**N. J. Cardoso
da Silva Piçarra**
Judecător

G. Pitruzzella
Avocat general

I. Jarukaitis
Judecător

P. Pikamäe
Avocat general

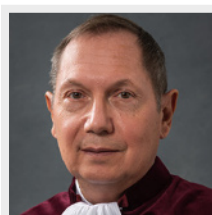
A. Kumin
Judecător

N. Jääskinen
Judecător

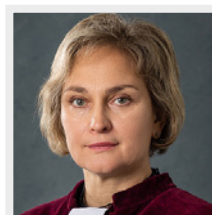
N. Wahl
Judecător

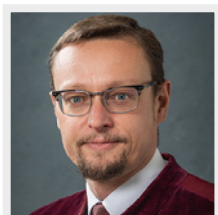
**J. Richard
de la Tour**
Avocat general

A. Rantos
Avocat general

I. Ziemele
Judecătoare

J. Passer
Judecător

A. M. Collins
Avocat general

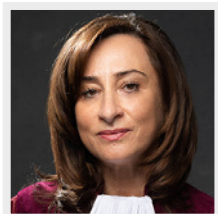
M. Gavalec
Judecător

N. Emiliou
Avocat general

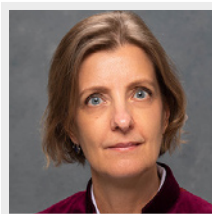
Z. Csehi
Judecător

**O. Spineanu-
Matei**
Judecătoare

T. Čápetá
Avocată generală

L. Medina
Avocată generală

A. Calot Escobar
Grefier

Ordinea protocolară începând cu 7 octombrie 2022

B Tribunalul în 2022

Tribunalul poate fi sesizat în principal, în primă instanță, cu **acțiuni directe** formulate de persoane fizice sau juridice, atunci când acestea sunt **vizate direct și individual** (indivizi, societăți, asociații etc.), și de statele membre împotriva actelor instituțiilor, organelor, oficiilor sau agențiilor Uniunii Europene, precum și cu acțiuni directe prin care se urmărește obținerea reparării prejudiciilor cauzate de instituții sau de agenții lor.

O mare parte din contenciosul său este de **natură economică**: proprietate intelectuală (mărci, desene și modele industriale ale Uniunii Europene), concurență, ajutoare de stat și supravegherea bancară și financiară.

Tribunalul este de asemenea competent să statueze în materia funcției publice, în litigiile dintre Uniunea Europeană și agenții săi.

Deciziile Tribunalului **pot face obiectul unui recurs**, limitat la chestiuni de drept, în fața Curții de Justiție. În cauzele care au beneficiat deja de o dublă examinare (de către o cameră jurisdicțională independentă și apoi de către Tribunal), Curtea de Justiție admite în principiu recursul doar dacă acesta ridică o chestiune importantă pentru unitatea, coerența sau dezvoltarea dreptului Uniunii.

Activitatea și evoluția Tribunalului

Anul 2022 a marcat întoarcerea războiului pe continentul nostru. Acest eveniment teribil trebuie să fie un moment de conștientizare colectivă pentru toți europenii. Pacea nu este niciodată garantată și necesită un angajament din partea tuturor. Instituția noastră se află în centrul acestui angajament. Astfel, misiunea Curții de Justiție și a Tribunalului este aceea de a asigura respectarea normei de drept și de a acționa pentru protecția demnității umane. În Uniune, conflictele nu se soluționează prin amenințări și arme, ci prin dezbateri și drept. În acest context, Tribunalul este solicitat în special, uneori în termene foarte scurte, să verifice legalitatea măsurilor restrictive adoptate de Uniune în privința persoanelor sau a entităților legate de agresiunea săvârșită de Federația Rusă începând cu luna februarie 2022. Hotărârea în cauza *RT France/Consiliul* a putut fi deci pronunțată, de Marea Cameră a Tribunalului, în cadrul unei proceduri accelerate, la cinci luni de la introducerea acțiunii. Până în prezent au fost înregistrate peste 70 de cauze având ca obiect măsuri restrictive legate de conflictul armat. Ține de onoarea Uniunii noastre ca asemenea măsuri să nu fie marcate de pecetea arbitrarului și să facă, așadar, obiectul verificării unor judecători independenți și imparțiali.

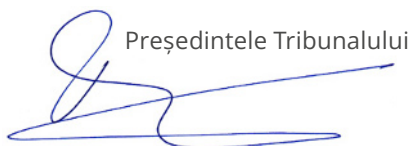

904
cauze introduse

Mai mult ca oricând, cauzele aflate pe rolul Tribunalului au reflectat problemele societale majore cu care se confruntă continentul nostru. Dincolo de măsurile restrictive, care nu privesc doar agresiunea asupra Ucrainei, este vorba în special despre reglementarea concurențială a giganților digitali și despre supravegherea ajutoarelor de stat, mai ales în domeniul fiscal și în sectoarele energiei și mediului. Este vorba totodată despre dreptul bancar și financiar, despre protecția datelor cu caracter personal, despre politica comercială comună sau despre reglementarea piețelor energiei. Având în vedere evoluțiile legislative recente și contextul internațional marcat de tensiuni tot mai importante, s-ar putea dovedi necesară intensificarea controlului privind legalitatea actelor instituțiilor Uniunii.

Să nu ne înșelăm în această privință: Tribunalul este pe deplin conștient de responsabilitățile sale. Și dispune de resurse pentru a le face față. Mai precis, anul trecut s-au alăturat instanței opt membri noi, marcând astfel finalizarea reformei inițiate prin Regulamentul 2015/2422. Constituită în prezent din 54 de membri, această instanță dispune în sfârșit de doi judecători pentru fiecare stat membru. În vederea noii perioade de trei ani care a început în septembrie 2022, Tribunalul a efectuat de asemenea reflecții mai extinse cu privire la organizarea și la metodele sale de lucru, concentrându-se pe aprofundarea controlului jurisdicțional, pe sprijinirea justițiabililor pe parcursul procedurilor și pe durata procedurilor (16,2 luni în medie în 2022). Tribunalul astfel consolidat și reorganizat și-a fixat un obiectiv: acela de a oferi o justiție de calitate, inteligibilă pentru justițiabili, în termene coerente cu așteptările lumii de astăzi.

Arhitectura jurisdicțională a Uniunii trebuie să se adapteze în permanență la provocările timpului nostru. În această stare de spirit, Curtea de Justiție a introdus în noiembrie 2022 o cerere legislativă având ca obiect principal definirea domeniilor specifice în care Tribunalul ar putea fi competent să soluționeze întrebările preliminare adresate de instanțele statelor membre (articolul 256 TFUE). Tribunalul este disponibil pentru a susține Curtea de Justiție, care se confruntă cu un volum de muncă din ce în ce mai important. Implicat îndeaproape în reflecțiile care au condus la această inițiativă, Tribunalul pregătește deja punerea ei în aplicare.

Președintele Tribunalului

792
de acțiuni directe, din care:

Ajutoare de stat și concurență	76
Proprietate intelectuală și industrială	270
Funcția publică a Uniunii Europene	66
Alte acțiuni directe (inclusiv 21 de acțiuni introduse de statele membre)	380

54
de cereri
de asistență judiciară

O parte care nu este în măsură să facă față cheltuielilor de judecată poate solicita să beneficieze de asistență judiciară gratuită.

858
de cauze soluționate

760 de acțiuni directe, din care:

Ajutoare de stat și concurență **87**

Proprietate intelectuală și industrială **291**

Funcția publică a Uniunii Europene **103**

Alte acțiuni directe **279**

Durata medie a procedurilor: **16,2** luni

Proporția deciziilor care au făcut obiectul unui recurs în fața Curții de Justiție: **26 %**

1 474

de cauze pendinte
(la 31 decembrie 2022)

Principalele materii

Accesul la documente	30
Agricultură	30
Ajutoare de stat	293
Concurență	65
Mediu	22
Achiziții publice	22
Măsuri restrictive	122
Politica economică și monetară	204
Proprietate intelectuală și industrială	299
Statutul funcționarilor UE	96

[A se vedea statisticile detaliate
ale Tribunalului](#)

Inovații jurisprudențiale

La Tribunal, la fel ca în alte părți, realitatea este în continuă schimbare. În timp ce litigiile care decurg din pandemia Covid-19 încă îl conduc pe căi neexplorate, așa cum o dovedește Hotărârea *Roos și alții/Parlamentul* din 27 aprilie 2022 ([T-710/21](#), [T-722/21](#) și [T-723/21](#)), care a examinat pentru prima dată legalitatea anumitor restricții impuse de instituțiile Uniunii Europene pentru a proteja sănătatea personalului lor, agresiunea militară comisă de Federația Rusă împotriva Ucrainei la 24 februarie 2022 a determinat apariția unei noi surse de litigii. Astfel, în Hotărârea *RT France/Consiliul* din 27 iulie 2022 ([T-125/22](#)), Marea Cameră a Tribunalului s-a pronunțat într-un mod inedit, la finalul unei proceduri accelerate, cu privire la legalitatea măsurilor restrictive adoptate de Consiliu și care vizează interzicerea difuzării de conținut audiovizual.

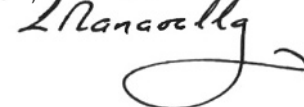
Oricât de bogată ar fi, această realitate nu poate totuși să eclipseze numeroasele progrese jurisprudențiale pe care Tribunalul le-a făcut în contexte mai clasice.

Astfel, în materie instituțională, Tribunalul a examinat pentru prima dată, în Hotărârea *Verelst/Consiliul* din 12 ianuarie 2022 ([T-647/20](#)), legalitatea Deciziei de punere în aplicare 2020/1117 de numire a procurorilor europeni ai Parchetului European, adoptată în temeiul Regulamentului 2017/1939 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în ceea ce privește instituirea parchetului respectiv. La finalul analizei sale, Tribunalul a ajuns la concluzia că Consiliul dispune de o largă marjă de apreciere în evaluarea și în compararea meritelor candidaților pentru funcția de procuror european al unui stat membru, adăugând că, în speță, selecția și numirea candidatului reținut au respectat limitele acestei largi puteri de apreciere. În domeniul achizițiilor publice, Tribunalul a examinat, în Hotărârea *Leonardo/Frontex* din 26 ianuarie 2022 ([T-849/19](#)), admisibilitatea unei acțiuni în anulare formulate împotriva unui anunț de participare și a anexelor acestuia de către o întreprindere care nu a participat la procedura de cerere de ofertă organizată prin anunțul respectiv. Statuând în complet extins, Tribunalul a decis că o întreprindere care dovedea că participarea sa la o procedură de cerere de ofertă a devenit imposibilă din cauza

prevederilor caietului de sarcini putea justifica un interes de a exercita acțiunea împotriva mai multor documente ale unui contract. În sfârșit, în materie de concurență, Tribunalul s-a pronunțat pentru prima dată, în Hotărârea *Illumina/Comisia* din 13 iulie 2022 (T-227/21), asupra aplicării mecanismului de trimitere prevăzut la articolul 22 din Regulamentul nr. 139/2004 privind concentrările unei operațiuni a cărei notificare nu era necesară în statul care a solicitat trimiterea acesteia, dar care implica preluarea unei întreprinderi a cărei importanță pentru concurență nu se reflecta în cifra sa de afaceri. În speță, Tribunalul a admis, ca principiu, că Comisia își poate recunoaște competența într-o astfel de situație.

Savvas S. Papasavvas

Vicepreședintele Tribunalului

Membrii Tribunalului

Tribunalul este compus din doi judecători pentru fiecare stat membru.

Judecătorii sunt aleși dintre persoanele care oferă toate garanțiile de independență și care au capacitatea necesară pentru exercitarea unor înalte funcții jurisdicționale. Ei sunt numiți de comun acord de guvernele statelor membre, după consultarea unui comitet al cărui rol este de a emite un aviz cu privire la capacitatea candidaților. Mandatul acestora este de șase ani și poate fi reînnoit. Judecătorii îl aleg dintre ei pe președintele și pe vicepreședintele Tribunalului, pentru o perioadă de trei ani. Aceștia numesc un grefier pentru un mandat de șase ani.

Judecătorii își exercită funcțiile în deplină imparțialitate și independență.

În luna ianuarie 2022 au intrat în funcție ca judecători la Tribunal domnul Ioannis Dimitrakopoulos (Grecia), domnul Damjan Kukovec (Slovenia) și doamna Suzanne Kingston (Irlanda).

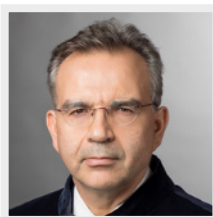
În luna iulie 2022 au intrat în funcție ca judecători la Tribunal domnul Tihamér Tóth (Ungaria) și doamna Beatrix Ricziová (Slovacia).

În luna septembrie 2022 au intrat în funcție ca judecători la Tribunal doamna Elisabeth Tichy Fisslberger (Austria), domnul William Valasidis (Grecia) și domnul Steven Verschuur (Țările de Jos).

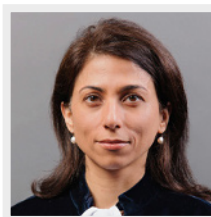
M. van der Woude
Președinte

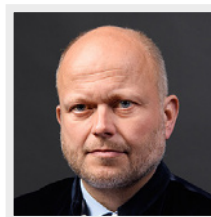
S. S. Papasavvas
Vicepreședinte

D. Spielmann
Președintele
Camerei întâi

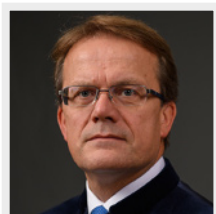
A. Marcoulli
Președinta
Camerei a doua

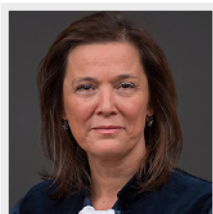
F. Schalin
Președintele
Camerei a treia

**R. da Silva
Passos**
Președintele
Camerei a patra

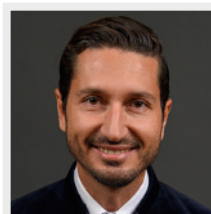
J. Svenningsen
Președintele
Camerei a cincea

M. J. Costeira
Președinta
Camerei a șasea

**K. Kowalik-
Bańczyk**
Președinta
Camerei a șaptea

A. Kornezov
Președintele
Camerei a opta

L. Truchot
Președintele
Camerei a noua

O. Porchia
Președinta
Camerei a zecea

M. Jaeger
Judecător

**S. Frimodt
Nielsen**
Judecător

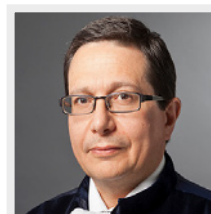
H. Kanninen
Judecător

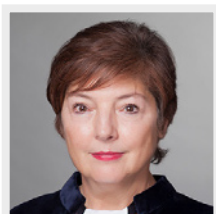
J. Schwarcz
Judecător

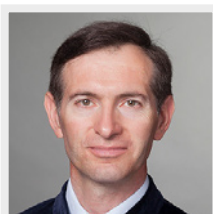
M. Kancheva
Judecătoare

E. Buttigieg
Judecător

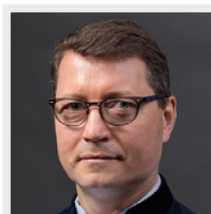
V. Tomljenović
Judecătoare

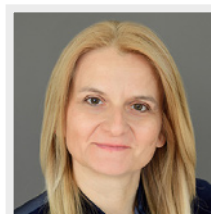
S. Gervasoni
Judecător

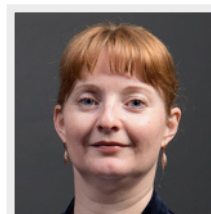
L. Madise
Judecător

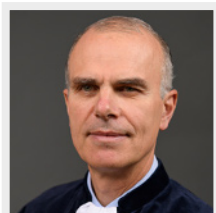
V. Valančius
Judecător

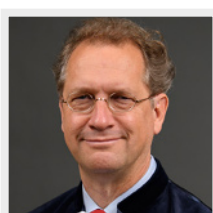
N. Póltorak
Judecătoare

I. Reine
Judecătoare

P. Nihoul
Judecător

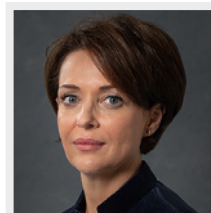
U. Öberg
Judecător

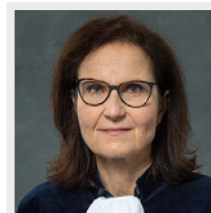
C. Mac Eochaidh
Judecător

G. De Baere
Judecător

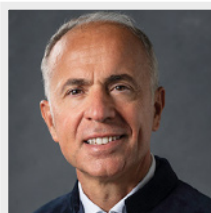
R. Frendo
Judecătoare

T. R. Pynnä
Judecătoare

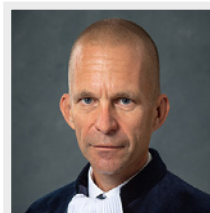
J. C. Laitenberger
Judecător

R. Mastroianni
Judecător

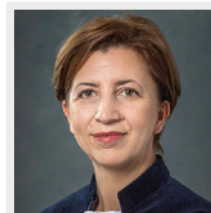
J. Martín y Pérez de Nanclares
Judecător

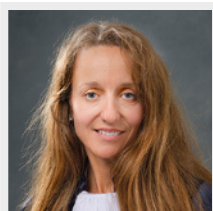
G. Hesse
Judecător

M. Sampol Pucurull
Judecător

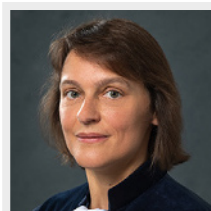
M. Stancu
Judecătoare

P. Škvařilová-Pelzl
Judecătoare

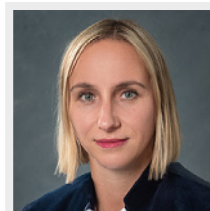
I. Nõmm
Judecător

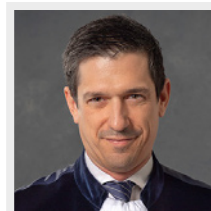
G. Steinfatt
Judecătoare

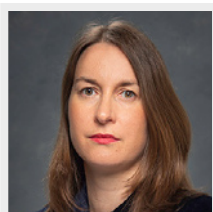
R. Norkus
Judecător

T. Perišin
Judecătoare

D. Petrлік
Judecător

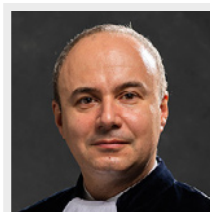
M. Brkan
Judecătoare

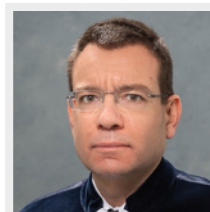
P. Zilgalvis
Judecător

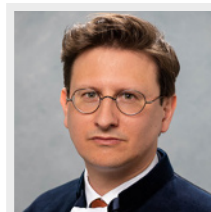
K. Kecsmár
Judecător

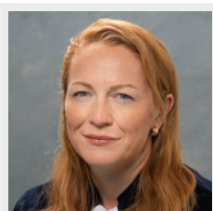
I. Gâlea
Judecător

I. Dimitrakopoulos
Judecător

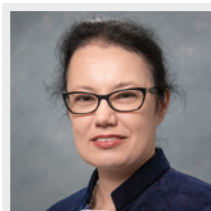
D. Kukovec
Judecător

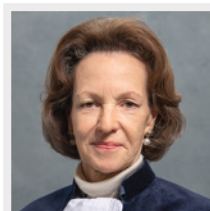
S. Kingston
Judecătoare

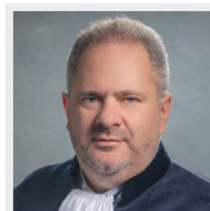
T. Tóth
Judecător

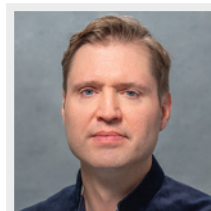
B. Ricziová
Judecătoare

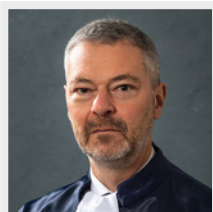
E. Tichy-Fisslberger
Judecătoare

W. Valasidis
Judecător

S. Verschuur
Judecător

E. Coulon
Grefier

Ordinea protocolară începând de la 19 septembrie 2022

C Jurisprudența în 2022

Focus Regulamentul care condiționează plata fondurilor europene de respectarea statului de drept este valid

Hotărârile *Ungaria/Parlamentul și Consiliul* și *Polonia/Parlamentul și Consiliul* din 16 februarie 2022 ([C-156/21](#) și [C-157/21](#))

Statul de drept

Este una dintre valorile fundamentale ale Uniunii, care include:

- principiul legalității, care implică existența unui proces legislativ transparent, responsabil, democratic și pluralist;
- principiul securității juridice;
- interzicerea exercitării arbitrar a competențelor executive;
- principiul protecției jurisdicționale efective (accesul la o justiție independentă și imparțială);
- principiul separării puterilor;
- principiul nediscriminării și egalității în fața legii.

Pentru a proteja bugetul Uniunii și interesele financiare ale acesteia împotriva atingerilor care rezultă din încălcări ale statului de drept ca valoare fundamentală pe care se întemeiază Uniunea, aceasta a adoptat un nou regim de condiționalitate.

Acest regim, instituit prin Regulamentul 2020/2092 al Parlamentului European și al Consiliului, condiționează beneficiul finanțărilor din bugetul Uniunii de respectarea de către statele membre a principiilor statului de drept. Regulamentul menționat permite Consiliului ca, la încheierea unei investigații desfășurate de Comisie, să ia măsuri – precum **suspendarea plăților sau corecții financiare – pentru a proteja bugetul Uniunii** și interesele sale financiare **atunci când astfel de încălcări riscă să le aducă atingere**.

Acest regulament a fost contestat de Ungaria și de Polonia în fața Curții de Justiție. Ținând seama de importanța lor excepțională, cauzele au fost judecate de Plenul Curții de Justiție.

La 16 februarie 2022, Curtea de Justiție a **respins acțiunile** Ungariei și Poloniei.

Curtea de Justiție subliniază că Uniunea se bazează pe valori comune ale statelor membre, printre care statul de drept. Aceste valori comune definesc însăși identitatea Uniunii ca ordine juridică comună și au fost acceptate de toate statele membre atunci când au aderat la Uniune. Respectarea principiilor statului de drept este, așadar, o obligație de

rezultat pentru statele membre, care decurge direct din apartenența lor la Uniune. Ea constituie o condiție pentru ca aceste state să beneficieze de toate celelalte drepturi care decurg din aplicarea tratatelor.

Interesele financiare ale Uniunii pot fi grav compromise prin încălcări ale principiilor statului de drept săvârșite într-un stat membru. Statele membre pot asigura buna gestiune financiară doar dacă autoritățile publice acționează în conformitate cu legea, dacă încălcările legii sunt urmărite în mod eficace și dacă deciziile arbitrare sau ilegale ale autorităților publice pot fi supuse unui control jurisdicțional efectiv de către un sistem judiciar independent și imparțial. Așadar, Uniunea trebuie să fie în măsură să își apere interesele financiare, în special prin măsuri de protecție a bugetului Uniunii. În consecință, Curtea de Justiție constată că regimul instituit prin regulamentul atacat se încadrează în noțiunea de normă financiară care definește printre altele procedura care trebuie adoptată pentru execuția bugetului Uniunii [articolul 322 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE)]. Prin urmare, regulamentul a fost adoptat în mod corect pe acest temei juridic.

Curtea de Justiție explică de asemenea, ca răspuns la unele dintre argumentele Ungariei și Poloniei, că mecanismul de condiționalitate nu eludează procedura prevăzută la articolul 7 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE). Cele două proceduri urmăresc scopuri diferite și au un obiect distinct. Mai precis, articolul 7 TUE permite să se răspundă la orice încălcare gravă și persistentă a uneia dintre valorile fondatoare ale Uniunii sau la orice risc vădit al unei astfel de încălcări, în timp ce regulamentul atacat nu este aplicabil decât încălcărilor principiilor statului de drept și numai în cazul în care există motive rezonabile pentru a se considera că aceste încălcări au un impact bugetar.

Articolul 7 TUE

Această dispoziție descrie procedura de suspendare a anumitor drepturi care îi revin unui stat membru în temeiul tratatelor în cazul unei încălcări grave și persistente a valorilor comune ale statelor membre prevăzute la articolul 2 TUE, printre care figurează statul de drept. Ungaria și Polonia au susținut că regulamentul privind „condiționalitatea” a permis în mod nelegal, prin introducerea unei proceduri paralele, să se eludeze condițiile precise prevăzute la articolul 7 TUE pentru a sancționa un stat membru.

Respectarea statului de drept a făcut obiectul a numeroase hotărâri ale Curții de Justiție, printre care:

- Hotărârea *Associação Sindical dos Juízes Portugueses* (Independența judecătorilor – Reducerea remunerațiilor în funcția publică națională) din 27 februarie 2018 ([C-64/16](#));
- Hotărârea *Comisia/Polonia* (Regim disciplinar aplicabil judecătorilor – Limitarea dreptului și a obligației instanțelor naționale de a sesiza Curtea cu cereri de decizie preliminară) din 15 iulie 2021 ([C-791/19](#));
- Hotărârea *Repubblika* (Independența judecătorilor unui stat membru – Procedura de numire – Competența prim-ministrului – Participarea unui comitet de numire a membrilor sistemului judiciar) din 20 aprilie 2021 ([C-896/19](#)).

Curtea de Justiție înlătură de asemenea argumentul potrivit căruia principiile statului de drept nu ar avea un conținut material concret în dreptul Uniunii. **Aceste principii au fost dezvoltate pe larg în jurisprudența sa și sunt astfel precizate în ordinea juridică a Uniunii.** Ele își au originea în valori comune recunoscute și aplicate de statele membre în propriile ordini juridice. În consecință, statele membre sunt în măsură să determine cu suficientă precizie conținutul esențial, precum și cerințele care decurg din fiecare dintre aceste principii.

În sfârșit, punerea în aplicare a mecanismului de condiționalitate impune stabilirea unei **legături reale** între o încălcare a unui principiu al statului de drept și afectarea sau riscul grav de afectare a bunei gestiuni financiare a Uniunii. Această punere în aplicare impune de asemenea cerințe procedurale stricte pentru Comisie. Prin urmare, Ungaria și Polonia nu pot pretinde în mod întemeiat că competențele acordate Comisiei și Consiliului sunt prea extinse. Curtea de Justiție concluzionează că **regulamentul atacat îndeplinește cerințele de securitate juridică.**

Principiul securității juridice

Acest principiu impune ca normele de drept să fie clare și precise și ca aplicarea lor să fie previzibilă pentru justițiabili, mai ales atunci când ele pot produce consecințe defavorabile. O reglementare trebuie, așadar, să permită persoanelor interesate să își cunoască în mod neechivoc drepturile și obligațiile și să acționeze în consecință.

Focus Dreptul de a exercita o acțiune în justiție al asociațiilor de protecție a mediului

Hotărârea *Deutsche Umwelthilfe* (Omologarea de tip a autovehiculelor)
din 8 noiembrie 2022 ([C-873/19](#))

Pentru a proteja mediul și pentru a îmbunătăți calitatea aerului, regulamentul Uniunii Europene privind omologarea de tip a autovehiculelor interzice utilizarea dispozitivelor care acționează asupra sistemelor de control al emisiilor de gaze poluante în vederea reducerii eficienței acestora (denumite dispozitive „de manipulare”). Această interdicție are totuși trei excepții, în special atunci când „necesitatea dispozitivului se justifică pentru protecția motorului împotriva deteriorărilor sau a unui accident și pentru funcționarea în siguranță a vehiculului”.

Deutsche Umwelthilfe, o asociație germană de protecție a mediului, apreciază că Oficiul Federal German pentru Circulația Autovehiculelor a încălcat interdicția în cauză atunci când a autorizat, pentru anumite vehicule purtând marca **Volkswagen**, utilizarea unui **software care reduce recircularea gazelor poluante**, în special oxidul de azot (NOx). Acest software, denumit „fereastră termică”, **permitea adaptarea nivelului de purificare a gazelor** de eșapament în funcție de temperatura exterioară. Prin urmare, implementarea software-ului respectiv avea ca rezultat faptul că recircularea gazelor poluante nu era pe deplin eficientă decât dacă temperatura exterioară era mai mare de 15 °C. Or, în anul 2018, temperatura medie anuală în Germania a fost de 10,4 °C.

Deutsche Umwelthilfe a contestat autorizația în fața unei instanțe germane. Aceasta s-a adresat Curții de Justiție pentru a obține lămuriri cu privire la două aspecte.

1. Instanța germană arată că, potrivit dreptului german, nu există posibilitatea ca Deutsche Umwelthilfe să formuleze o cale de atac împotriva autorizației acordate de Oficiul Federal întrucât reglementarea europeană pe care o invocă nu urmărește să protejeze cetățenii în mod individual. Instanța germană solicită Curții de Justiție să stabilească dacă această imposibilitate este compatibilă cu Convenția de la Aarhus și cu dreptul la o cale de atac efectivă garantat de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

În Hotărârea din 8 noiembrie 2022, Curtea de Justiție statuează că, în conformitate cu Convenția de la Aarhus, interpretată în lumina cartei, **o asociație de protecție a mediului** care are capacitatea de a sta în judecată **nu poate fi privată de posibilitatea de a solicita verificarea** de către instanțele naționale **a respectării anumitor norme ale dreptului Uniunii** în materie de mediu. Astfel, o asemenea asociație trebuie să poată contesta în justiție o autorizație acordată pentru dispozitive de manipulare.

2. Instanța germană solicită de asemenea să se stabilească dacă „necesitatea” de a recurge la dispozitivul „fereastră termică”, ce permite în mod excepțional justificarea instalării sale pentru protejarea motorului ori pentru funcționarea în siguranță a acestuia, trebuie evaluată ținând seama de tehnologia existentă la data autorizării sau dacă trebuie să se țină seama de alte împrejurări.

Curtea de Justiție subliniază că **un dispozitiv de manipulare precum o „fereastră termică” poate fi justificat în mod excepțional** dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

- dispozitivul trebuie să răspundă strict necesității de a evita riscurile imediate de deteriorări sau de accident la motor, ocazionate de o disfuncționalitate a unei componente a sistemului de recirculare a gazelor de eșapament;
- aceste deteriorări trebuie să fie de o asemenea gravitate încât generează un pericol concret în timpul conducerii vehiculului;
- la momentul autorizării dispozitivului sau a vehiculului care este echipat cu acesta, nicio altă soluție tehnică nu permite evitarea riscurilor respective.

În sfârșit, chiar dacă necesitatea este dovedită, **dispozitivul de manipulare trebuie**, în orice caz, **să fie interzis dacă proiectarea sa are drept rezultat faptul că**, în condiții normale de circulație, **funcționarea sa este activată în cea mai mare parte a anului**. Astfel, în acest caz, excepția ar fi aplicată mai des decât interdicția, ceea ce ar aduce o atingere disproporționată însuși principiului limitării emisiilor de oxid de azot (NOx).

Curtea de Justiție soluționează în mod constant cauze în domeniul mediului. Printre cele mai recente se numără:

- Hotărârea „*Ville de Paris și alții*” (Omologarea de tip a vehiculelor – Valorile emisiilor de oxizi de azot – Procedura de încercare privind emisiile în condiții reale de condus) din 13 ianuarie 2022 ([C-177/19 P și altele](#));
- Hotărârea *GSMB Invest, Volkswagen și Porsche Inter Auto și Volkswagen* [Vehicule diesel – Emisii de oxid de azot (NOx) – Dispozitive de manipulare interzise – „Fereastră termică”] din 14 iulie 2022 ([C-128/20 și altele](#));
- Hotărârea *Comisia/Spania* (Valori limită – NO₂) din 22 decembrie 2022 ([C-125/20](#));
- Hotărârea *Ministre de la Transition écologique și Premier ministre* (Răspunderea statului pentru poluarea aerului) din 22 decembrie 2022 ([C-61/21](#)).

Focus Dreptul de a fi uitat față în față cu dreptul la informare

Hotărârea *Google* (Dezindexarea unui conținut pretins inexact)
din 8 decembrie 2022 ([C-460/20](#))

Regulamentul general privind protecția datelor (RGPD)

Intrat în vigoare în anul 2018, RGPD acordă cetățenilor mai mult control asupra datelor lor personale și responsabilizează persoanele care le dețin.

Printre drepturile consacrate în RGPD figurează:

- dreptul la informare cu privire la prelucrarea datelor;
- dreptul de acces la datele deținute;
- dreptul de a obține corectarea datelor inexacte sau incomplete;
- dreptul la ștergerea datelor care au fost prelucrate ilegal sau care nu mai sunt necesare pentru îndeplinirea scopurilor în care au fost prelucrate (cunoscut mai bine ca „dreptul de a fi uitat”);
- dreptul la portabilitatea datelor (recuperarea datelor furnizate unui operator).

Protecția datelor cu caracter personal este reglementată la nivelul Uniunii Europene de Regulamentul general privind protecția datelor.

Dreptul la protecția datelor personale nu este însă absolut. Acesta trebuie să fie pus în balanță cu alte drepturi fundamentale, în conformitate cu **principiul proporționalității**. Printre aceste alte drepturi fundamentale se numără dreptul la libertatea de informare.

În Hotărârea *Google*, pronunțată la 8 decembrie 2022, Curtea de Justiție a amintit importanța acestei evaluări comparative și a pus-o în aplicare în răspunsul la o întrebare adresată de Curtea Federală de Justiție germană cu privire la dreptul de a fi uitat.

Litigiul privea doi administratori ai unui grup de societăți de investiții care au solicitat Google să dezindexeze rezultatele căutărilor efectuate după numele lor. Rezultatul acestor căutări prelua linkuri către articole de presă care prezentau în mod critic modelul de investiții al grupului menționat. Cei doi administratori au arătat că articolele respective conțineau afirmații inexacte. În plus, ei solicitau ca fotografiile care îi reprezintă, afișate sub formă de imagini de previzualizare (*thumbnails*) în afara oricărui element contextual, să fie eliminate din lista acestor rezultate.

Google a refuzat să dea curs acestor cereri, făcând trimitere la contextul profesional în care se înscriau articolele și fotografiile respective și arătând că nu avea cunoștință dacă informațiile cuprinse în articole erau exacte sau nu.

Sesizată cu acest litigiu, Curtea Federală de Justiție germană a solicitat Curții de Justiție să interpreteze Regulamentul general privind protecția datelor în lumina Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. Astfel, regulamentul

prevede în mod expres că dreptul de a fi uitat este exclus atunci când prelucrarea datelor personale în cauză este necesară pentru exercitarea dreptului la libertatea de informare.

Curtea de Justiție subliniază că **dreptul la protecția vieții private** și la protecția datelor personale **prevalează**, ca regulă generală, **asupra interesului legitim al utilizatorilor de internet de a avea acces la informație**. Însă acest echilibru poate depinde de natura informației și de caracterul său sensibil în ceea ce privește viața privată a persoanei vizate. Depinde de asemenea de interesul publicului de a dispune de informația respectivă. Acest interes poate varia în funcție de **rolul jucat de persoana respectivă în viața publică**.

Dreptul la libertatea de exprimare și de informare nu poate fi însă luat în considerare atunci când **informațiile** care figurează în conținutul indexat (și care nu au o importanță minoră) **se dovedesc inexacte**.

Atunci când o persoană formulează o cerere de dezindexare, operatorului motorului de căutare îi incumbă unele obligații:

- Trebuie să verifice dacă un conținut poate continua să fie inclus în lista de rezultate ale căutărilor efectuate prin intermediul motorului său de căutare. În cazul în care cererea prezintă elemente de probă suficiente, operatorul motorului de căutare este obligat să admită această cerere.
- În cazul în care cererea nu stabilește în mod vădit inexactitatea informațiilor, nu este obligat să procedeze la ștergerea acestora. În acest caz, solicitantul trebuie totuși să poată sesiza autoritatea de supraveghere a protecției datelor sau autoritatea judiciară pentru ca acestea să efectueze verificările necesare și să dispună, dacă este cazul, ca operatorul să adopte măsurile ce se impun.
- Acesta trebuie să avertizeze utilizatorii de internet despre existența unei proceduri administrative sau jurisdicționale privind caracterul pretins inexact al unui conținut.

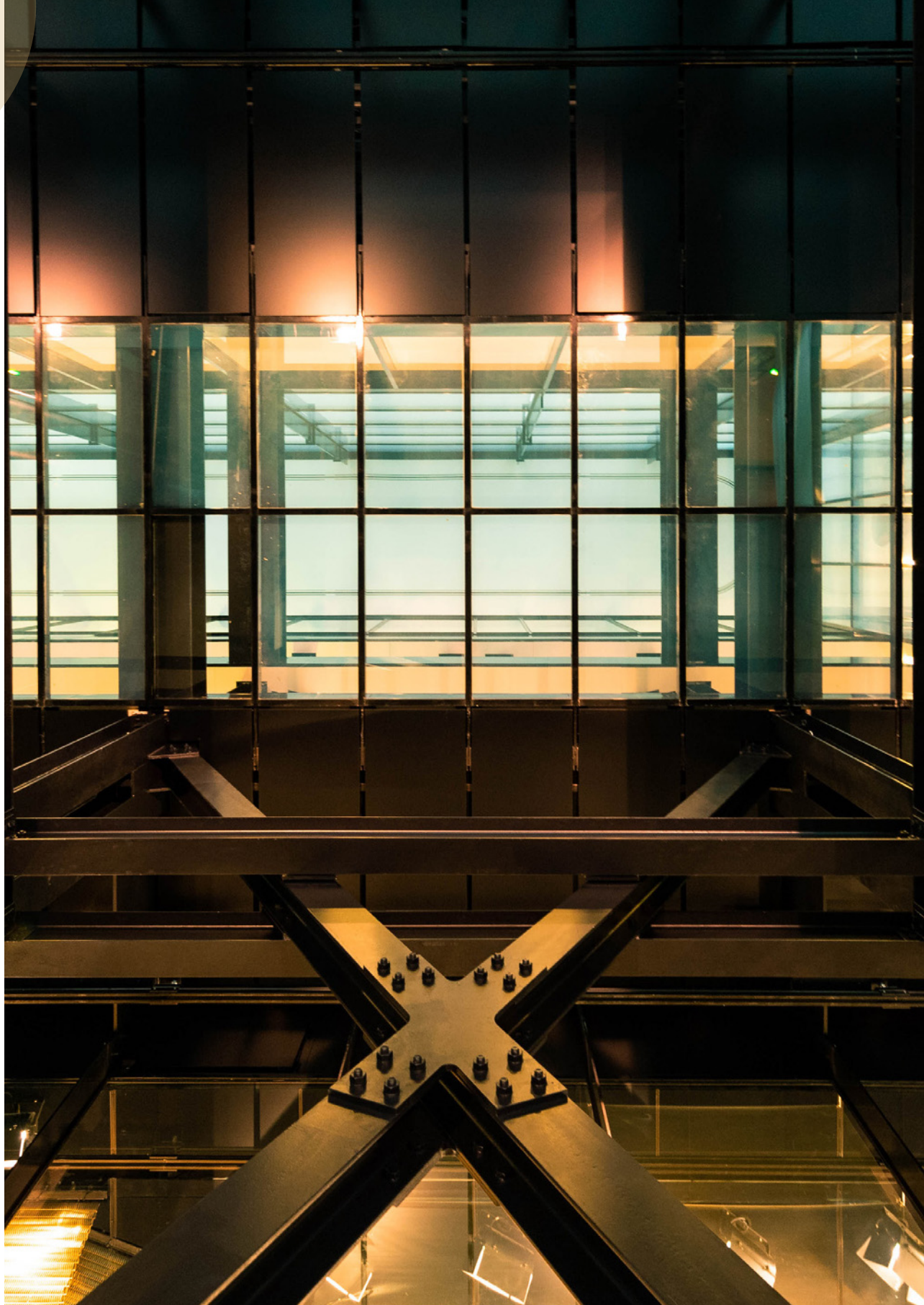

- Trebuie să verifice dacă afișarea fotografiilor sub forma unor imagini de previzualizare (*thumbnails*) este necesară pentru exercitarea dreptului la libertatea de informare a utilizatorilor de internet potențial interesați să aibă acces la acestea. Afișarea fotografiilor unei persoane constituie într-adevăr o ingerință deosebit de importantă în viața sa privată. Faptul că acest acces contribuie la o dezbatere de interes general constituie un element primordial care trebuie luat în considerare în evaluarea comparativă cu alte drepturi fundamentale.

Protecția datelor personale este o materie care dă naștere unui număr important de cauze în fața Curții de Justiție.

Câteva hotărâri recente în legătură cu evoluția tehnologiei informației și comunicațiilor:

- Hotărârea *Facebook Ireland și Schrems* din 16 iulie 2020, privind nivelul de protecție care trebuie asigurat în cazul transferului de date personale către o țară terță ([C-311/18](#));
- Hotărârea *La Quadrature du Net și alții* din 6 octombrie 2020, referitoare la interzicerea unei reglementări naționale care impune transmiterea sau stocarea generalizată și nediferențiată a datelor de transfer și a datelor de localizare ([C-511/18 și altele](#));
- Hotărârea *Prokuratuur* din 2 martie 2021, despre accesul autorităților publice la datele de transfer sau la datele de localizare în vederea combaterii infracționalității grave ([C-746/18](#));
- Hotărârea *Facebook Ireland și alții* din 15 iunie 2021, statuând asupra competențelor autorităților naționale de supraveghere ([C-645/19](#));
- Hotărârea *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija* din 1 august 2022, privind transparența declarațiilor de interese private ale lucrătorilor sau ale administratorilor din sectorul public ([C-184/20](#)).

Focus Războiul din Ucraina: interdicția de difuzare impusă mass-media proruse și libertatea de exprimare

Hotărârea *RT France/Consiliul* din 27 iulie 2022 ([T-125/22](#))

Procedura măsurilor provizorii

În așteptarea deciziei finale a Tribunalului, RT France a solicitat președintelui Tribunalului, la 8 martie 2022, să suspende imediat efectele deciziei de interdicere a activităților de difuzare. Această cerere, denumită procedură privind măsurile provizorii, a fost respinsă la 30 martie. Președintele a statuat în special că RT France nu a demonstrat că interdicția îi cauză un prejudiciu ireparabil. Prin urmare, nu a existat o urgență specială care să justifice această suspendare înainte de soluționarea definitivă a cauzei.

La 24 februarie 2022, Federația Rusă a declanșat un război de agresiune împotriva Ucrainei. În cadrul politicii sale externe și de securitate comune, Uniunea Europeană a reacționat la această încălcare a dreptului internațional printre altele prin impunerea de sancțiuni Federației Ruse. La 1 martie 2022, **Consiliul Uniunii Europene a interzis activitățile de difuzare ale anumitor canale mass-media** în Uniune sau direcționate către Uniune **pentru a contracara acțiunile de propagandă rusă**.

Interdicția a vizat printre altele RT France, un post de televiziune finanțat din bugetul statului rus, care a sesizat Tribunalul Uniunii Europene la 8 martie 2022 pentru a obține anularea acestei decizii a Consiliului.

Având în vedere importanța și urgența cauzei, Tribunalul s-a reunit în Marea Cameră (15 judecători) și a pus în aplicare din oficiu, pentru prima dată, procedura accelerată, ceea ce i-a permis să se pronunțe în mai puțin de 5 luni.

Prin Hotărârea din 27 iulie, Tribunalul respinge acțiunea în totalitate. Hotărârea se întemeiază pe trei elemente esențiale:

- Consiliul dispune de o largă putere de apreciere în definirea **măsurilor restrictive** în materie de politică externă și de securitate comună. Poate recurge la o interdicție temporară de difuzare a conținuturilor anumitor canale mass-media finanțate din bugetul statului rus dacă respectivele canale mass-media susțin agresiunea militară a Rusiei. Punerea în aplicare uniformă a unei interdicții de acest tip este realizată mai bine la nivelul Uniunii decât la nivel național.

- Interdicția de difuzare, care a fost decisă fără a asculta în prealabil RT France, nu constituie o încălcare a dreptului la apărare. Contextul excepțional și de extremă urgență legat de declanșarea unui război la frontierele Uniunii necesita o reacție rapidă. Punerea în aplicare imediată a **măsurilor de interzicere a unui vector de propagandă în favoarea agresiunii militare era esențială pentru asigurarea eficacității acestora.**
- Libertatea de exprimare constituie unul dintre fundamentele esențiale ale unei societăți democratice. Această libertate este aplicabilă nu numai ideilor admise în mod favorabil sau considerate inofensive, ci și celor care offensează, șochează sau neliniștesc. Acest lucru decurge din cerințele pluralismului, toleranței și spiritului de deschidere, fără de care nu există o societate democratică.

Se poate însă dovedi necesar în societățile democratice **să se sancționeze formele de exprimare** care propagă, justifică sau incită la ura întemeiată pe intoleranță, folosirea și apologia violenței.

Măsura de interdicție adoptată împotriva RT France urmărește acest obiectiv. Ea este menită să protejeze ordinea și securitatea publice ale Uniunii, amenințate de campania sistematică de propagandă instituită de Rusia, și să exercite presiune asupra autorităților ruse pentru ca acestea să pună capăt agresiunii militare. Măsura respectivă este și proporțională, întrucât este adecvată și necesară în raport cu scopurile urmărite. Există suficiente indicii concrete, precise și concordante care demonstrează că **RT France susținea în mod activ politica destabilizatoare și agresivă desfășurată de Federația Rusă**, care a condus în cele din urmă la o ofensivă militară de anvergură împotriva Ucrainei. Niciunul dintre elementele prezentate de RT France nu permite să se ateste că aceasta asigură un tratament echilibrat din punct de vedere global al informațiilor referitoare la războiul în curs și care respectă principiile privind „îndatoririle și responsabilitățile” mass-mediei audiovizuale.

Măsurile restrictive sau sancțiunile

Acestea sunt instrumente de care dispune Uniunea Europeană pentru promovarea obiectivelor politicii sale externe și de securitate comune. Este vorba în special despre protejarea valorilor Uniunii, a intereselor sale fundamentale și a securității sale, despre consolidarea și susținerea democrației, a statului de drept, a drepturilor omului și a principiilor dreptului internațional, despre menținerea păcii, prevenirea conflictelor și consolidarea securității internaționale.

Aceste măsuri pot viza guvernele unor țări terțe sau entități fără caracter statal (de exemplu întreprinderi) și indivizi (cum ar fi grupurile teroriste). În majoritatea cazurilor, măsurile vizează persoane sau entități și constau în înghețarea activelor și în interdicția de călătorie în Uniune.

Tribunalul este sesizat cu un număr mare de cauze care implică măsuri restrictive: este vorba printre altele despre sancțiuni în contextul acțiunilor care compromit sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei sau din cauza situației din Siria și din Belarus ori împotriva Republicii Democratice Congo.

Focus Amendă-record de 4,125 miliarde de euro aplicată Google pentru restricții impuse producătorilor de dispozitive mobile Android

Hotărârea *Google și Alphabet/Comisia* (Google Android)
din 14 septembrie 2022 ([T-604/18](#))

Google este o întreprindere din sectorul tehnologiei informației și comunicațiilor, specializată în produse și servicii legate de internet. Aceasta obține cea mai mare parte a veniturilor sale din produsul său principal, motorul de căutare Google Search. Modelul său comercial se bazează pe interacțiunea dintre, pe de o parte, o serie de produse și servicii oferite cel mai adesea gratuit utilizatorilor și, pe de altă parte, servicii de publicitate online care utilizează datele colectate de la acești utilizatori. Google oferă, în plus, sistemul de operare Android, care, potrivit Comisiei Europene, în luna iulie 2018 era instalat pe aproximativ 80 % din dispozitivele mobile inteligente utilizate în Europa.

În urma plângerilor adresate Comisiei, aceasta a inițiat în anul 2015 o procedură împotriva Google. Procedura menționată s-a finalizat în anul 2018 cu o sancțiune de 4,343 miliarde de euro aplicată Google pentru că a impus restricții nelegale producătorilor de dispozitive mobile Android și operatorilor de rețele mobile.

Aceste restricții constau în a impune producătorilor de dispozitive mobile:

- să preinstaleze Google Search și Chrome pentru a putea obține licența de utilizare a Play Store;
- să nu vândă dispozitive echipate cu versiuni Android care nu sunt aprobate de Google;
- să renunțe la preinstalarea unui serviciu de căutare concurent pentru a putea obține o parte din veniturile publicitare ale Google.

Potrivit Comisiei, **aceste restricții** aveau ca obiectiv consolidarea **poziției dominante a motorului de căutare Google** și a veniturilor sale obținute prin intermediul anunțurilor publicitare legate de aceste căutări.

Ce este un abuz de poziție dominantă?

Poziția dominantă este o situație de putere economică deținută de o întreprindere, care îi conferă capacitatea de a se opune menținerii unei concurențe efective și de a se comporta independent de concurenții săi, de clienții săi, de furnizorii săi și de consumatorul final.

Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene interzice întreprinderilor să abuzeze de poziția lor dominantă pentru a restrânge sau a denatura concurența, de exemplu prin impunerea unor prețuri abuzive, a unor acorduri de vânzare exclusive sau a unor prime de fidelitate menite să deterneze furnizorii concurenților lor.

Este vorba despre amenda cea mai importantă aplicată vreodată în Europa de o autoritate de concurență. Google a introdus o acțiune la Tribunal pentru a contesta decizia Comisiei.

În situația cauzei *Google și Alphabet*, dosarul cauzei reprezenta mai mult de 100 000 de pagini. La ședință au fost prezenți 72 de avocați și reprezentanți, pentru 13 părți diferite (reclamantele, Google și Alphabet, pârâta, Comisia Europeană, și 11 intervenienți în susținerea fie a reclamantelor, fie a pârâtei). Ședința sa desfășurat pe parcursul a cinci zile.

Cauza a fost soluționată prin Hotărârea *Google și Alphabet/Comisia* din 14 septembrie 2022. **Tribunalul a confirmat în mare măsură decizia Comisiei și a respins cea mai mare parte a acțiunii.** Totuși, Tribunalul a statuat că Comisia nu a demonstrat în mod suficient capacitatea anumitor comportamente ale Google de a restrânge concurența și că aceasta nu ar fi trebuit să refuze Google posibilitatea de a-și prezenta argumentele cu privire la acest aspect în cadrul unei audieri. În urma propriei aprecieri a tuturor circumstanțelor, **Tribunalul reduce** în cele din urmă cuantumul **amenzii aplicate Google la 4,125 miliarde de euro.**

Verificarea de către Tribunal a situației de fapt și a bunei aplicări a dreptului

Cauzele de concurență în fața Tribunalului sunt adesea complexe și voluminoase. Tribunalul judecă în primă instanță: prin urmare, acesta examinează nu numai dacă Comisia a aplicat corect dreptul, ci și dacă faptele sunt stabilite în suficientă măsură. Dosarele pot conține elemente de probă și studii economice detaliate menite să dovedească sau să conteste efectele comportamentelor întreprinderilor pe piață.

Hotărârea Qualcomm/Comisia din 15 iunie 2022 ([T-235/18](#))

Într-o altă cauză privind abuzul de poziție dominantă, Tribunalul a anulat în totalitate decizia Comisiei prin care a aplicat Qualcomm o amendă de aproximativ 1 miliard de euro pentru că a abuzat de poziția sa dominantă pe piața chipseturilor LTE (componente electronice cu care sunt echipate smartphone-urile și tabletele). Potrivit Comisiei, acest abuz se caracteriza prin existența unor acorduri care prevedeau plăți stimulative, în temeiul cărora Apple trebuia să se aprovizioneze cu chipseturi LTE exclusiv de la Qualcomm. Tribunalul a constatat că mai multe neregularități procedurale au afectat dreptul la apărare al Qualcomm, printre care lipsa înregistrării anumitor interviuri în cadrul investigației. Pe de altă parte, Tribunalul a arătat și că analiza Comisiei cu privire la efectele anticoncurențiale ale acordurilor nu a ținut seama de toate împrejurările de fapt relevante, în special de lipsa unei alternative tehnice la chipseturile LTE în ceea ce privea Apple.

Retrospectiva marilor hotărâri ale anului

Mediul

Protecția faunei și a florei, poluarea aerului, a solului și a apei, precum și riscurile legate de substanțele periculoase constituie tot atâtea provocări la a căror abordare Uniunea Europeană contribuie prin adoptarea unor

norme stricte. Acesta este cazul stabilirii valorilor-limită ale emisiilor de poluanți, în special în aglomerările urbane.

Curtea de Justiție și mediul

[Vizionați pe YouTube](#)

În cadrul unei proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor împotriva Italiei, Comisia a solicitat Curții de Justiție să constate că acest stat membru nu și-a îndeplinit obligațiile având în vedere nerespectarea, sistematică și continuă, a valorilor-limită anuale la emisiile de dioxid de azot (NO₂) în diferite zone, și anume în orașele Torino, Milano, Bergamo, Brescia, Genova, Florența, Roma și Catania. Prin hotărârea sa, Curtea a admis acțiunea Comisiei, constatând că **Italia** și-a încălcat obligațiile care decurg din Directiva 2008/50 întrucât nu a asigurat evitarea **depășirii sistematice și persistente a valorilor-limită anuale stabilite pentru dioxidul de azot**. Totodată, Italia nu și-a îndeplinit obligațiile și pentru că nu a adoptat, începând de la 11 iunie 2010, măsuri – precum planuri mai bine adaptate pentru îmbunătățirea calității aerului sau măsuri suplimentare specifice pentru protejarea categoriilor de populație sensibile – care să garanteze respectarea valorilor-limită ale NO₂ în zonele vizate.

[Hotărârea Comisia/Italia \(Valori-limită pentru NO₂\) din 12 mai 2022 \(C-573/19\)](#)

Dirrecția Cercetare și Documentare propune profesioniștilor dreptului, în cadrul Colecției de rezumate, o „[Seleccție a marilor hotărâri](#)” și un „[Buletin lunar de jurisprudență](#)” a Curții de Justiție și a Tribunalului.

Naufragiul petrolierului *Prestige* în luna noiembrie 2002 în largul coastelor Galiciei (Spania) a cauzat o importantă maree neagră care a afectat coastele spaniolă și franceză. Este vorba despre cea mai gravă catastrofă de mediu suferită de Spania. În cadrul unei cauze privind **prejudiciile cauzate de marea neagră** legată de acest naufragiu, Curtea de Justiție a statuat că o hotărâre pronunțată de o instanță britanică, ce confirmă o sentință rezultată dintr-un arbitraj inițiat în Regatul Unit, nu putea împiedica recunoașterea unei hotărâri spaniole prin care un asigurător era obligat să repare aceste prejudicii. Astfel, aceasta a apreciat că o sentință arbitrală nu se poate opune recunoașterii hotărârilor judecătorești ale altor state membre decât dacă conținutul său ar fi putut face obiectul și al unei hotărâri judecătorești adoptate cu respectarea Regulamentului nr. 44/2001. În speță, Curtea nu a admis că hotărârea britanică se poate opune recunoașterii hotărârii pronunțate în Spania ca urmare a unei acțiuni directe introduse de persoana vătămată împotriva asigurătorului pentru a obține repararea efectivă a prejudiciului pe care l-a suferit.

[Hotărârea London Steam-Ship Owners' Mutual Insurance Association din 20 iunie 2022 \(C-700/20\)](#)

Energia

Într-un context marcat de războiul din Ucraina și de dependența energetică a continentului european față de restul lumii, Uniunea Europeană asigură aprovizionarea și securitatea energetică pe teritoriul său. Aceasta contribuie la garantarea funcționării pieței energiei și la controlul creșterii prețurilor la energie, în special la gaze naturale și electricitate. În plus, asigură

interconectarea rețelelor energetice ale statelor membre. De asemenea, Uniunea promovează dezvoltarea energiei din surse regenerabile și reducerea dependenței de combustibilii fosili. Întrucât investițiile statelor membre sunt susceptibile să compromită concurența pe piața energiei, compatibilitatea lor cu dreptul Uniunii este supusă aprecierii Tribunalului.

Austria a contestat decizia Comisiei de aprobare a ajutorului pentru investiții furnizat de **Ungaria** în favoarea unei întreprinderi de stat pentru **dezvoltarea a două reactoare nucleare** în construcție pe amplasamentul centralei de la Paks. Tribunalul a examinat argumentele Austriei, care pretindea printre altele că ajutorul cauza denaturări disproporționate ale concurenței și inegalități de tratament care conduceau la excluderea producătorilor de energie regenerabilă de pe **piața energiei electrice**. Acesta a concluzionat că analiza realizată de Comisie era corectă, completă și permitea stabilirea **compatibilității ajutorului de stat acordat cu dreptul Uniunii**. Astfel, energia electrică produsă de noile reactoare ar fi disponibilă pe piața de comercializare cu ridicata pentru toți actorii de pe piață și în mod transparent. Prin urmare, nu exista riscul ca energia electrică produsă de societatea Paks II să fie monopolizată în contracte de lungă durată, acest tip de contract prezentând un risc pentru lichiditatea pieței.

[Hotărârea Austria/Comisia din 30 noiembrie 2022 \(T-101/18\)](#)

În anul 2015, operatorul maghiar al rețelei de transport de gaze (FGSZ) s-a angajat într-un proiect de cooperare regională vizând creșterea independenței energetice prin introducerea **gazului din Marea Neagră** în rețea. Acest proiect prevedea crearea de capacitate incrementală, printre altele, între **Ungaria și Austria**. În anul 2018, autoritatea de reglementare austriacă a aprobat propunerea operatorului austriac de transport și de sistem de gaze (GCA) referitoare la această componentă a proiectului, în timp ce omologul său maghiar (MEKH), la propunerea FGSZ, a adoptat o decizie contrară. În luna august 2019, în lipsa unei decizii coordonate între autoritățile de reglementare naționale vizate, Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER) s-a declarat competentă în materie și a aprobat componenta proiectului astfel cum a fost propusă de GCA. Sesizat cu două acțiuni formulate de MEKH și de FGSZ împotriva deciziei ACER, Tribunalul a declarat inaplicabile dispozițiile Regulamentului 2017/459 referitoare la **procesul de creare de capacitate incrementală pentru transportul gazelor**. Prin urmare, ACER nu era competentă să adopte decizia de aprobare și, în consecință, Tribunalul a anulat această decizie.

[Hotărârea MEKH și FGSZ/ACER din 16 martie 2022 \(cauzele conexe T-684/19 și T-704/19\)](#)

Consumatorii

Respectarea drepturilor consumatorilor, prosperitatea și bunăstarea lor sunt valori fundamentale în dezvoltarea politicilor Uniunii. Curtea de Justiție controlează aplicarea normelor care protejează consumatorii pentru a garanta protecția

sănătății, a securității și a intereselor economice și juridice ale acestora, indiferent de locul în care au reședința sau se deplasează ori de unde își fac cumpărăturile în interiorul Uniunii.

Ce a făcut Curtea de Justiție pentru mine?

[Vizionați pe YouTube](#)

Curtea de Justiție: garantarea drepturilor consumatorilor din Uniunea Europeană

[Vizionați pe YouTube](#)

Potrivit dreptului Uniunii, un consumator care a încheiat cu un comerciant un contract pe internet sau prin telefon dispune, în principiu, de 14 zile pentru a se retrage din contract fără a fi nevoit să își justifice decizia. Acest **drept de retragere este însă exclus pentru evenimente culturale sau sportive** pentru a proteja organizatorii împotriva riscului de nevândare a biletelor. Curtea de Justiție a precizat că această excludere se aplică și **în cazul cumpărării online de bilete pentru un concert de la un furnizor de servicii de vânzare de bilete** atunci când riscul economic revine organizatorului concertului.

[Hotărârea CTS Eventim din 31 martie 2022 \(C-96/21\)](#)

Curtea de Justiție a statuat că un **operator de transport aerian din afara Uniunii** (în speță **United Airlines**) care nu a încheiat un contract de transport cu pasagerii, dar care a efectuat zborul **poate fi obligat la plata compensației datorate pasagerilor în cazul întârzierii prelungite a zborului**. Astfel, operatorul de transport care, în cadrul activității sale de transport de pasageri, ia decizia de a efectua un zbor determinat constituie operatorul efectiv de transport aerian. Prin urmare, se consideră că acest operator de transport acționează în numele operatorului de transport contractual (Lufthansa). Curtea a subliniat totuși că operatorul efectiv de transport aerian (United Airlines), care este obligat să plătească compensații pasagerilor, își păstrează dreptul de a pretinde compensații de la orice persoană, inclusiv de la terți, în conformitate cu dreptul național aplicabil.

Hotărârea United Airlines din 7 aprilie 2022 (C-561/20)

Ca urmare a unei întârzieri de peste trei ore a zborului lor cu plecare din New York către Budapesta, unii pasageri s-au adresat autorității maghiare responsabile de aplicarea Regulamentului privind drepturile pasagerilor aerieni pentru a obține din partea operatorului de transport LOT plata compensației prevăzute de acest regulament. Autoritatea menționată a constatat efectiv încălcarea regulamentului și a impus LOT plata unei compensații în valoare de 600 de euro fiecărui pasager în cauză. Această decizie a fost contestată de LOT în fața unei instanțe maghiare. Instanța respectivă s-a adresat Curții de Justiție pentru a stabili dacă autoritatea în cauză putea impune unui operator de transport aerian plata unei compensații sau dacă această prerogativă era rezervată instanțelor naționale. Curtea a considerat că **autoritatea națională responsabilă de aplicarea regulamentului putea, în urma unor plângeri individuale, să oblige un operator de transport să despăgubească pasagerii**, cu condiția ca statul membru interesat să îi fi conferit o competență în acest sens.

Hotărârea LOT (Compensație impusă de autoritatea administrativă) din 29 septembrie 2022 (C-597/20)

Într-o cauză preliminară introdusă de o instanță lituaniană, Curtea de Justiție a interpretat Directiva privind apropierea legislațiilor statelor membre referitoare la produsele care, nefiind ceea ce par a fi, pot pune în pericol sănătatea sau siguranța consumatorilor. În speță era vorba despre mai multe tipuri de bile de baie efervescente care aveau aspectul unor produse alimentare și care prezentau un risc de intoxicare pentru consumatori, în special pentru copii. Curtea a statuat că un **stat membru poate, în anumite condiții, să restrângă distribuția de produse cosmetice care pot să fie confundate cu produse alimentare, întrucât au aspectul acestora, și să determine astfel riscuri pentru sănătate** și a precizat că interesul de a proteja sănătatea și siguranța consumatorilor poate prevala asupra dreptului de a comercializa anumite produse cosmetice.

[Hotărârea Get Fresh Cosmetics din 2 iunie 2022 \(C-122/21\)](#)

Egalitatea de tratament

Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene consacră egalitatea în fața legii a tuturor indivizilor ca ființe umane, lucrători, cetățeni sau părți la o procedură judiciară. Directiva 2000/78, în special, asigură un cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă, interzicând

orice discriminare pe motive de religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală. Curtea de Justiție a soluționat mai multe cauze referitoare la cazuri prezumate de discriminare directă sau indirectă, subliniind respectarea principiului proporționalității între obiectivul urmărit de normele puse în discuție și principiul egalității de tratament.

Curtea de Justiție: garantarea egalității de tratament și protejarea drepturilor minorităților

[Vizionați pe YouTube](#)

Într-o cauză preliminară introdusă de o instanță spaniolă, Curtea de Justiție s-a pronunțat cu privire la compatibilitatea legislației naționale privind **prestațiile de securitate socială ale lucrătorilor casnici** cu Directiva Uniunii privind egalitatea în domeniul securității sociale. Sistemul special spaniol de securitate socială aplicabil lucrătorilor casnici nu cuprindea protecția împotriva șomajului. Arătând că lucrătorii casnici sunt în principal persoane de sex feminin, Curtea a statuat că directiva se opune acestei excluderi care dezavantajează în mod special lucrătorii de sex feminin în raport cu lucrătorii de sex masculin și constituie astfel o **discriminare indirectă pe criterii de sex**. Pe de altă parte, aceasta nu este justificată de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe criteriul menționat.

[Hotărârea TGSS \(Șomajul lucrătorilor casnici\) din 24 februarie 2022 \(C-389/20\)](#)

Într-o cauză preliminară introdusă de o instanță portugheză, Curtea de Justiție s-a pronunțat cu privire la compatibilitatea legislației naționale privind calcularea **indemnizației pentru concediul anual neefectuat** cu Directiva Uniunii privind **munca prin agent de muncă temporară**. Curtea a statuat că metoda de calcul a indemnizației menționate și a indemnizației de concediu corespunzătoare prevăzute în regimul special aplicabil lucrătorilor temporari implica un dezavantaj pentru aceștia din punctul de vedere al numărului de zile de concediu plătit și al cuantumului indemnizației. Indemnizația în discuție **trebuie să fie cel puțin egală cu cea care ar fi acordată lucrătorilor dacă ar fi fost recrutați direct de întreprinderea utilizatoare** pentru a ocupa același loc de muncă pentru aceeași durată.

[Hotărârea Luso Temp din 12 mai 2022 \(C-426/20\)](#)

Tribunal du travail francophone de Bruxelles (Tribunalul pentru Litigii de Muncă francofon din Bruxelles) a solicitat Curții de Justiție să se pronunțe cu privire la aspectul dacă termenii „apartenență religioasă sau convingeri” care figurează în Directiva referitoare la egalitatea de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă trebuie interpretați ca două fațete ale unui același criteriu protejat sau, dimpotrivă, ca două criterii distincte. A mai solicitat Curții să stabilească dacă interdicția de a purta vâl cuprinsă în regulamentul intern al unei societăți constituie o discriminare directă pe motive de apartenență religioasă. Litigiul privea neluarea în considerare a candidaturii spontane a lui L. F., o tânără de religie musulmană, după ce aceasta a arătat, cu ocazia unui interviu, că va refuza să renunțe la vâl, astfel cum prevedea politica de neutralitate promovată de regulamentul intern menționat.

În hotărârea sa, Curtea de Justiție a statuat că **apartenența religioasă și convingerile** (în special filozofice sau spirituale) **constituie un singur motiv de discriminare**. În aceste condiții, **norma internă a unei întreprinderi care interzice purtarea vizibilă a unor semne religioase, filozofice sau spirituale nu constituie o discriminare directă dacă se aplică în mod general și nediferențiat tuturor lucrătorilor**. Ea poate constitui însă o discriminare indirectă dacă se stabilește că obligația în aparență neutră pe care o conține conduce în fapt la un dezavantaj special pentru persoanele care aderă la o religie sau la anumite convingeri. Această discriminare indirectă poate fi totuși justificată, în anumite condiții, de un obiectiv legitim. La aprecierea existenței unei justificări, instanța națională poate acorda, în cadrul evaluării comparative a intereselor divergente, o mai mare importanță celor ale apartenenței religioase sau convingerilor decât celor care rezultă în special din libertatea de a desfășura o activitate comercială, cu condiția ca acest lucru să decurgă din dreptul său intern.

[Hotărârea S.C.R.L. \(Articol de îmbrăcăminte cu conotație religioasă\)
din 13 octombrie 2022 \(C-344/20\)](#)

O instanță italiană a solicitat Curții de Justiție să se pronunțe cu privire la compatibilitatea cu dreptul Uniunii, în special cu principiul nediscriminării, a **limitei de vârstă de 30 de ani**, prevăzută de legislația națională ca **limită maximă pentru admiterea la concursul public pentru recrutarea de comisari de poliție**. Curtea a apreciat că această limitare constituie un **tratament diferențiat pe motive de vârstă**, lăsând totodată instanței naționale sarcina de a verifica dacă este justificat de o nevoie profesională esențială și determinantă, precum cerința unor capacități fizice speciale legate de atribuțiile exercitate efectiv de un comisar de poliție. Revine de asemenea instanței naționale sarcina de a verifica dacă aceeași limitare urmărește un obiectiv legitim și dacă este proporțională cu acest obiectiv, evaluând printre altele dacă proba de condiție fizică eliminatorie prevăzută de concurs constituie o măsură adecvată și mai puțin constrângătoare.

[Hotărârea Ministero dell'Interno \(Limita de vârstă pentru recrutarea comisarilor de poliție\) din 17 noiembrie 2022 \(C-304/21\)](#)

A a fost aleasă președinta unei organizații a lucrătorilor în anul 1993. Această funcție politică, bazată pe încredere, cuprindea totuși anumite elemente caracteristice muncii: A era angajată cu normă întreagă, primea un salariu lunar și îi era aplicabilă Legea privind concediile de odihnă. Realeasă o dată la patru ani, A a exercitat funcția de președintă a acestei organizații până în anul 2011, dată la care, în vârstă de 63 de ani, a depășit limita de vârstă prevăzută pentru a candida la alegerile pentru funcția de președinte planificate în același an. Instanța daneză sesizată cu o acțiune formulată de Ligebehandlingsnævnet (Comisia pentru Egalitatea de Tratat), acționând în numele lui A, împotriva HK/Danmark și HK/Privat, s-a adresat Curții de Justiție pentru a stabili dacă Directiva privind **egalitatea de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă** era aplicabilă acestei situații. Curtea a statuat că **o limită de vârstă prevăzută de statutul unei organizații a lucrătorilor în vederea eligibilității pentru postul de președinte intră în domeniul de aplicare al acestei directive**. Nici natura politică a unui astfel de post și nici metoda de recrutare (alegere) nu au incidență asupra aplicării sale în acest context.

[Hotărârea HK/Danmark și HK/Privat din 2 iunie 2022 \(C-587/20\)](#)

Familia

Uniunea Europeană instituie norme pentru coordonarea sistemelor de securitate socială pentru ca cetățenilor europeni și mai ales familiilor acestora să nu le fie afectată exercitarea drepturilor deoarece trăiesc în diferite state membre ale Uniunii sau ca

urmare a mutării lor dintr-un stat membru în altul pe parcursul vieții lor. În aceeași ordine de idei, Regulamentul „Bruxelles IIa” reglementează cooperarea judiciară în cadrul Uniunii în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești.

În cadrul unei cauze preliminare privind **transferul reședinței unui copil** din Suedia în Rusia, Curtea de Justiție a statuat că o instanță dintr-un stat membru nu rămâne competentă să se pronunțe în materie de încredințare a unui copil în temeiul Regulamentului „Bruxelles IIa” atunci când reședința obișnuită a copilului a făcut în mod legal obiectul unui transfer, în cursul procedurii, pe teritoriul unui stat terț care este parte la Convenția de la Haga din 1996.

[Hotărârea CC \(Transferul reședinței obișnuite a copilului într-un stat terț\) din 14 iulie 2022 \(C-572/21\)](#)

Autoritățile germane au refuzat unei cetățene a Uniunii care nu deține cetățenia germană **plata alocațiilor familiale** pentru primele trei luni de la stabilirea reședinței sale în Germania. Acest refuz se întemeia pe faptul că persoana respectivă nu obținea venituri în Germania. Întrucât cerința respectivă nu era aplicată resortisanților germani care reveneau după o ședere într-un alt stat membru, cetățeanul Uniunii a contestat acest refuz în fața unei instanțe germane, care s-a adresat Curții de Justiție. Curtea a statuat că o astfel de **diferență de tratament constituie o discriminare interzisă** de dreptul Uniunii. A subliniat totuși că din reglementarea Uniunii reiese că, spre deosebire de cazul în care (precum în această cauză) persoana își stabilește reședința obișnuită în statul membru în discuție, o ședere care ar fi doar temporară nu ar fi suficientă pentru a putea revendica această egalitate de tratament.

[Hotărârea Familienkasse Niedersachsen-Bremen din 1 august 2022 \(C-411/20\)](#)

În luna ianuarie 2019, **Austria a instituit un mecanism de ajustare pentru calcularea cuantumului forfetar al alocațiilor familiale și a celui al diferitelor avantaje fiscale** pe care le acorda lucrătorilor ai căror copii aveau reședința permanentă în alt stat membru. Ajustarea se putea face în sens crescător sau descrescător, în funcție de nivelul general al prețurilor în statul membru în cauză. Comisia a apreciat că mecanismul de ajustare menționat și diferența de tratament care rezulta din acesta în principal pentru lucrătorii migranți în raport cu resortisanții naționali erau contrare dreptului Uniunii. Prin urmare, a sesizat Curtea de Justiție cu o acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor împotriva Austriei. Prin hotărârea sa, Curtea a constatat că acest mecanism de ajustare, care ținea seama de statul de reședință al copiilor lucrătorilor, **era contrar dreptului Uniunii întrucât constituia o discriminare indirectă nejustificată, întemeiată pe cetățenia lucrătorilor migranți.**

[Hotărârea Comisia/Austria din 16 iunie 2022 \(C-328/20\)](#)

Datele cu caracter personal

Uniunea Europeană beneficiază de o reglementare ce formează o bază solidă și coerentă pentru protecția datelor cu caracter personal, indiferent de modul și de contextul colectării, stocării, prelucrării și

transferului acestor date. Curtea de Justiție se asigură că datele cu caracter personal prelucrate sau stocate sunt limitate la ceea ce este strict necesar și nu afectează în mod disproporționat dreptul la viață privată.

Curtea de Justiție în lumea digitală

[Vizionați pe YouTube](#)

Proximus, un furnizor de servicii de telecomunicații din Belgia, editează și **liste de abonați** care conțin numele, adresa și numărul de telefon ale abonaților diferiților furnizori de servicii de telefonie **accesibile publicului**. Aceste date de contact sunt comunicate societății Proximus de către operatori, cu excepția cazului în care abonatul și-a exprimat dorința de a nu figura în listele de abonați. În cadrul unei cereri de **retragere a consimțământului unui abonat**, o instanță belgiană a solicitat Curții de Justiție să se pronunțe cu privire la obligațiile societății Proximus în calitate de operator de date cu caracter personal. Potrivit Curții, **acest operator trebuie să pună în aplicare măsuri tehnice și organizatorice adecvate pentru informarea celorlalți operatori cu privire la retragerea consimțământului persoanei vizate**. Acești alți operatori sunt cei care i-au furnizat datele respective sau cei cărora le-a transmis astfel de date. De asemenea, operatorul este obligat să ia măsuri rezonabile pentru a **informa operatorii de motoare de căutare pe internet cu privire la o cerere de ștergere** formulată de persoana în cauză.

[Hotărârea Proximus \(Liste publice electronice de abonați\)
din 27 octombrie 2022 \(C-129/21\)](#)

Curtea de Justiție s-a pronunțat din nou cu privire la posibilitatea statului de a impune furnizorilor de servicii de comunicații electronice obligația de a **păstra în mod generalizat și nediferențiat datele de transfer și datele de localizare**. A precizat că, deși, astfel cum prevedea o lege germană, datele de transfer sunt păstrate doar 10 săptămâni, iar datele de localizare sunt păstrate doar 4 săptămâni, numărul considerabil de date colectate permite totuși să se stabilească profilul complet al persoanelor vizate. **Această ingerință gravă în viața privată nu poate fi admisă decât în caz de amenințare gravă și actuală la adresa securității naționale, în special în cazul unei amenințări teroriste.** În lipsa unor asemenea amenințări, autoritățile de securitate dispun de alte măsuri pentru a combate criminalitatea, precum păstrarea generalizată și nediferențiată a adreselor IP (respectiv un număr de identificare atribuit unui dispozitiv conectat la rețeaua internet), păstrarea selectivă și păstrarea rapidă („quick freeze”, care rezultă dintr-o obligație de a păstra temporar datele prelucrate și stocate în prezent).

[Hotărârea *SpaceNet* și alții din 20 septembrie 2022 \(cauzele conexate C-793/19 și C-794/19\)](#)

Ligue des droits humains (LDH) este o asociație fără scop lucrativ care a sesizat Cour constitutionnelle (Curtea Constituțională) din Belgia, în luna iulie 2017, cu o acțiune în anularea Legii din 25 decembrie 2016, care a transpus în dreptul belgian atât Directiva PNR (privind utilizarea datelor din registrul cu numele pasagerilor aerieni), cât și Directiva API (privind obligația operatorilor de transport de a comunica datele privind pasagerii) și Directiva 2010/65 (privind formalitățile aplicabile navelor la sosirea în și/sau la plecarea din porturile statelor membre). Potrivit LDH, această lege încălca dreptul la respectarea vieții private și la protecția datelor cu caracter personal, garantat de dreptul belgian și de dreptul Uniunii. Curtea de Justiție a apreciat că respectarea drepturilor fundamentale impune o limitare a competențelor prevăzute de Directiva PNR la strictul necesar. Aceasta a considerat că, **în lipsa unei amenințări teroriste reale și actuale** sau previzibile cu care să se confrunte un stat membru, dreptul Uniunii **se opune unei legislații naționale care prevede transferul și prelucrarea datelor PNR în cazul zborurilor intra-UE, precum și în cazul transporturilor efectuate cu alte mijloace în interiorul Uniunii.**

[Hotărârea *Ligue des droits humains* din 21 iunie 2022 \(C-817/19\)](#)

Cour de cassation (Curtea de Casație) din Franța a solicitat Curții de Justiție să se pronunțe cu privire la corelarea dispozițiilor relevante ale Directivei asupra confidențialității și comunicațiilor electronice, ale Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, ale Directivei privind abuzul de piață și ale Regulamentului privind abuzul de piață. Măsurile legislative naționale în cauză obligau operatorii de servicii de comunicații electronice să păstreze, cu titlu preventiv, în mod generalizat și nediferențiat, datele de transfer un an de la data înregistrării. Aceste măsuri urmăreau să contribuie la combaterea infracțiunilor de abuz de piață, inclusiv a utilizărilor abuzive ale informațiilor privilegiate. Curtea a statuat că **dreptul Uniunii nu permite o păstrare generalizată și nediferențiată a datelor de transfer și a datelor de localizare în vederea combaterii infracțiunilor de abuz de piață** și în special a utilizărilor abuzive ale informațiilor privilegiate. Măsurile care prevăd această păstrare depășesc limitele strictului necesar și nu pot fi considerate justificate într-o societate democratică.

[Hotărârea VD și SR din 20 septembrie 2022 \(cauzele conexe C-339/20 și C-397/20\)](#)

Spațiul de libertate, securitate și justiție

Spațiul de libertate, securitate și justiție fără frontiere interne este construit în jurul mai multor axe: cooperarea judiciară între statele membre în materie civilă și penală, cooperarea polițienească, controlul la frontierele externe, azilul și imigrația. Cooperarea judiciară între statele membre se concretizează printre altele prin mandatul european de arestare, decizie judiciară a unui stat membru pentru arestarea unei persoane căutate într-un alt stat membru

și pentru predarea acesteia în temeiul unei urmăririi penale sau pentru executarea unei pedepse privative de libertate. În ceea ce privește azilul, dreptul Uniunii stabilește condițiile pe care resortisanții țărilor terțe sau apatrizii trebuie să le îndeplinească pentru a putea beneficia de protecție internațională (Directiva privind refugiații). Curtea este solicitată în mod constant să precizeze domeniul de aplicare al normelor aplicabile.

În contextul crizei migrației, Austria a reintrodus controlul la frontierele sale cu Ungaria și cu Slovenia de la jumătatea lunii septembrie 2015. Ulterior, acest control a fost prelungit în mai multe rânduri. O instanță austriacă, în fața căreia un cetățean a contestat acest control, a solicitat Curții de Justiție să se pronunțe cu privire la compatibilitatea sa cu dreptul Uniunii. Curtea a statuat că, **în cazul unei amenințări grave la adresa ordinii sale publice sau a securității sale interne, un stat membru poate reintroduce controlul la frontierele sale** cu alte state membre, fără a depăși totuși **o durată totală maximă de șase luni**. Numai în cazul în care intervine o nouă amenințare gravă poate fi justificată aplicarea din nou a unei astfel de măsuri.

[Hotărârea Landespolizeidirektion Steiermark și alții \(Durata maximă a controlului la frontierele interne\) din 26 aprilie 2022 \(C-368/20\)](#)

În luna iunie 2016, autoritățile judiciare italiene au emis un **mandat european de arestare** (MEA) împotriva lui KL, resortisant italian cu reședința în Franța, pentru executarea unei pedepse cu închisoarea de 12 ani și 6 luni. Această pedeapsă corespunde unui cumul de patru pedepse aplicate pentru patru infracțiuni săvârșite în Italia, printre care cea calificată drept „devastare și jaf”. Cour d’appel d’Angers (Curtea de Apel din Angers, Franța) a refuzat predarea lui KL autorităților judiciare italiene întrucât două dintre fapte nu constituie infracțiuni în Franța. Astfel, elementele constitutive ale infracțiunii de „devastare și jaf” sunt diferite în cele două state membre în cauză: în dreptul italian, această infracțiune vizează acte de distrugere și de degradare multiple, masive, care cauzează, printre altele, o atingere adusă ordinii publice, în timp ce, în dreptul francez, punerea în pericol a liniștii publice prin distrugerea în masă a unor bunuri mobile sau imobile nu este incriminată în mod specific. Curtea de Justiție a statuat că **nu este necesară o corespondență perfectă între elementele infracțiunii în cauză în statul membru emitent și în statul membru de executare**. Prin urmare, autoritatea judiciară de executare nu poate refuza executarea mandatului european de arestare pentru motivul că numai o parte din faptele care corespund infracțiunii menționate în statul membru emitent constituie o infracțiune și în statul membru de executare.

[Hotărârea Procureur général près la cour d’appel d’Angers din 14 iulie 2022 \(C-168/21\)](#)

Un resortisant rus care a dezvoltat, la vârsta de 16 ani, o formă rară de cancer de sânge este tratat în Țările de Jos. Tratamentul său medical, care nu este autorizat în Rusia, constă printre altele în administrarea de cannabis medicinal în vederea atenuării suferinței sale. Tribunalul din Haga a solicitat Curții de Justiție să stabilească dacă dreptul Uniunii se opune ca o **decizie de returnare sau o măsură de îndepărtare** să fie luată într-o asemenea situație. Curtea a considerat că **dreptul Uniunii se opune luării unei astfel de decizii sau de măsuri atunci când există motive serioase și întemeiate de a se crede că returnarea acestei persoane ar expune-o, ca urmare a indisponibilității în țara de destinație a unor îngrijiri adecvate în scop analgezic, riscului real de creștere semnificativă, iremediabilă și rapidă a durerii legate de boala sa gravă, care ar fi contrară demnității umane**.

[Hotărârea Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid \(Îndepărtare – Cannabis medicinal\) din 22 noiembrie 2022 \(C-69/21\)](#)

În anul 2019, I, resortisant egiptean, fiind încă minor, a solicitat **protecție internațională** în Grecia. În cadrul cererii sale, și-a exprimat dorința de a fi reunit cu S, unchiul său, de asemenea resortisant egiptean, care avea reședința legală în Țările de Jos. Secretarul de stat neerlandez a respins cererea de preluare a lui I formulată de autoritățile elene întrucât identitatea lui I și, prin urmare, pretinsa legătură de rudenie cu S nu puteau fi stabilite. Același secretar de stat a respins contestația formulată de I și de S ca fiind vădit inadmisibilă, pentru motivul că Regulamentul Dublin III nu prevede posibilitatea solicitanților de protecție internațională de a contesta decizia de refuz de preluare adoptată de autoritățile naționale competente. Întrucât respingerea respectivă a fost contestată în fața Tribunalului din Haga (Țările de Jos), acesta a adresat întrebări Curții de Justiție, care a răspuns că Regulamentul Dublin III coroborat cu Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene impune să se confere minorului neînsoțit un **drept la o cale de atac jurisdicțională împotriva unei decizii de refuz de preluare**. În schimb, ruda acestui minor nu beneficiază de un astfel de drept la o cale de atac.

Hotărârea Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Refuzul de preluare a unui minor egiptean neînsoțit) din 1 august 2022 (C-19/21)

Salvarea pe mare

În contextul operațiunilor de salvare pe mare, s-a pus problema întinderii competențelor autorităților din statul membru al portului în scopuri de control al navelor care arborează

pavilionul altui stat membru al Uniunii Europene în materie de siguranță maritimă și de mediu.

Sea Watch este o organizație umanitară germană care **desfășoară o activitate sistematică de căutare și de salvare a persoanelor în Marea Mediterană**, prin intermediul unor nave. În urma unor operațiuni de salvare desfășurate în anul 2020, două dintre navele sale au făcut obiectul unor inspecții și al unor măsuri de reținere din partea căpităniilor porturilor Palermo și Porto Empedocle (Italia), care au fost contestate de Sea Watch. O instanță italiană a sesizat Curtea de Justiție pentru a clarifica întinderea competențelor de control și de reținere ale statului portului în privința navelor exploatate de organizațiile umanitare. Curtea a statuat că **aceste nave pot face obiectul unui control exercitat de statul portului**. Statul respectiv poate însă adopta **măsuri de reținere numai în cazul unui risc evident pentru siguranță, sănătate sau mediu**, ceea ce trebuie să demonstreze. Curtea a subliniat de asemenea importanța principiului cooperării loiale, în temeiul căruia statele membre, printre care cel care are calitatea de stat al portului și cel care are calitatea de stat de pavilion, sunt obligate să coopereze și să se pună de acord în exercitarea competențelor proprii.

[Hotărârea Sea Watch din 1 august 2022 \(cauzele conexate C-14/21 și C-15/21\)](#)

Accesul la documente

Transparența în viața publică este un principiu-cheie al Uniunii. Prin urmare, orice cetățean sau persoană juridică a Uniunii poate, în principiu, să aibă acces la

documentele instituțiilor. Totuși, în unele cazuri, acest acces poate fi refuzat

Agrofert este o societate holding cehă, constituită inițial de **domnul Andrej Babiș, prim-ministrul Republicii Cehe din anul 2017 până în anul 2021**. Într-o rezoluție, Parlamentul European a afirmat că domnul Babiș continua să controleze grupul Agrofert, inclusiv după desemnarea sa în calitate de prim-ministru. Considerând că această afirmație era inexactă și dorind să cunoască sursele și informațiile deținute de Parlament, Agrofert a introdus o cerere de acces la mai multe documente. În răspunsul său, **Parlamentul** a identificat anumite documente ca fiind accesibile publicului și a **refuzat accesul** la o scrisoare a Comisiei adresată prim-ministrului ceh și la un raport redactat de Comisie. Sesizat cu o acțiune introdusă de Agrofert împotriva acestei decizii a Parlamentului, Tribunalul a confirmat validitatea sa. **Tribunalul a constatat că nu mai subzistă interesul societății Agrofert de a exercita acțiunea împotriva deciziei de respingere a cererii sale de acces la raport**, care îi fusese comunicat între timp, și a **respins acțiunea împotriva deciziei de refuz al accesului** la scrisoarea adresată prim-ministrului, întrucât divulgarea acesteia era susceptibilă să aducă atingere obiectivelor activităților de anchetă ale Comisiei.

[Hotărârea Agrofert/Parlamentul din 28 septembrie 2022 \(T-174/21\)](#)

Concurența și ajutoarele de stat

Uniunea Europeană aplică norme pentru a proteja libera concurență. Practicile care au ca obiect sau ca efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței în cadrul pieței interne sunt interzise. Mai precis, dreptul Uniunii interzice anumite acorduri sau schimburi de informații între o întreprindere și concurenții săi care pot avea un asemenea obiect sau efect, precum

și exploatarea în mod abuziv de către o întreprindere a unei poziții dominante pe o anumită piață. În aceeași perspectivă, ajutoarele de stat sunt în principiu interzise, cu excepția cazului în care sunt justificate și nu denaturează concurența într-un mod contrar interesului general.

În anul 2009, Comisia a aplicat **Intel Corporation** o amendă de 1,06 miliarde de euro pentru că **a abuzat de poziția sa dominantă pe piața mondială a procesoarelor** între anii 2002 și 2007. În anul 2014, Tribunalul a confirmat această decizie. Intel a formulat recurs împotriva acestei hotărâri la Curtea de Justiție, care, în anul 2017, a anulat-o pentru **eroare de drept**. Tribunalul s-a limitat în mod eronat să constate că reducerile în litigiu aveau prin natura lor capacitatea de a restrânge concurența, fără a analiza dacă reducerile respective aveau în mod concret acest efect. Astfel, Curtea de Justiție a trimis cauza spre rejudecare la Tribunal. În Hotărârea din 26 ianuarie 2022, Tribunalul a apreciat că analiza Comisiei privind capacitatea reducerilor în litigiu de a restrânge concurența era incompletă și, prin urmare, a anulat în parte decizia Comisiei. În ceea ce privește incidența unei asemenea anulări parțiale a deciziei atacate asupra cuantumului amenzii pe care Comisia a aplicat-o Intel, Tribunalul a apreciat că nu era în măsură să identifice cuantumul amenzii aferent numai restricțiilor propriu-zise. În consecință, a **anulat în totalitate** articolul din decizia atacată prin care i s-a aplicat Intel **o amendă în cuantum de 1,06 miliarde de euro** pentru încălcarea constatată.

[Hotărârea Intel Corporation/Comisia din 26 ianuarie 2022 \(T-286/09 RENV\)](#)

La 27 septembrie 2017, Comisia Europeană a constatat că societățile Scania AB, Scania CV AB și Scania Deutschland GmbH, trei entități din **grupul Scania**, care își desfășoară activitatea în domeniul producției și al vânzării de camioane de tonaj mare destinate transportului pe distanțe lungi, încălcaseră dreptul concurenței al Uniunii. Comisia reproșa acestor societăți că au participat împreună cu concurenții lor, în perioada ianuarie 1997-ianuarie 2011, la **înțelegeri pe piața camioanelor de tonaj mediu și mare** din Spațiul Economic European (SEE). Această decizie a fost adoptată în urma unei proceduri denumite „hibridă”, care asociază procedura de tranzacție și procedura administrativă ordinară în materie de înțelegeri. Procedura de tranzacție permite părților din cauzele referitoare la înțelegeri să își recunoască răspunderea și să primească, în schimb, o reducere a cuantumului amenzii aplicate. Societățile din grupul Scania au confirmat Comisiei voința lor de a lua parte la discuții în vederea unei tranzacții. Ele s-au retras însă ulterior din această procedură. Comisia a adoptat astfel o decizie de tranzacție în privința întreprinderilor care au formulat o cerere în acest sens și a continuat investigația referitoare la societățile din grupul Scania, cărora li s-a aplicat o amendă de 880 523 000 de euro. Tribunalul a respins în totalitate acțiunea formulată de societățile din grup împotriva deciziei Comisiei, așa încât **amenda aplicată de Comisie a fost menținută**.

[Hotărârea Scania și alții/Comisia din 2 februarie 2022 \(T-799/17\)](#)

La 4 mai 2022, Tribunalul a confirmat decizia Comisiei privind aprobarea ajutorului pentru salvare de 36 660 000 de euro acordat de România **companiei aeriene române TAROM**, care își desfășoară activitatea în principal în transportul național și internațional de pasageri, de mărfuri și de curierat. Compania aeriană Wizz Air Hungary a contestat decizia respectivă în fața Tribunalului. Acesta a confirmat decizia Comisiei pentru motivul că **ajutorul vizează evitarea dificultăților sociale pe care o întrerupere a serviciilor companiei aeriene române le-ar provoca**, ținând seama de starea precară a infrastructurii rutiere și feroviare române.

[Hotărârea Wizz Air Hungary/Comisia din 4 mai 2022 \(T-718/20\)](#)

Guvernul **Comunității autonome Valencia** a acordat Fundación Valencia, o asociație legată de **clubul de fotbal Valencia CF**, o garanție pentru un împrumut bancar în valoare de 75 de milioane de euro, prin intermediul căruia aceasta a achiziționat 70,6 % din acțiunile Valencia CF. Garanția respectivă a fost majorată ulterior cu 6 milioane de euro. În anul 2016, Comisia a considerat că era vorba despre ajutoare de stat incompatibile cu dreptul Uniunii și a dispus recuperarea lor. Valencia CF a contestat această decizie în fața Tribunalului, care, în anul 2020, a anulat-o (T-732/16). În aceste condiții, Comisia a formulat recurs în fața Curții de Justiție împotriva hotărârii Tribunalului. Curtea de Justiție a respins recursul întrucât a constatat că **Tribunalul nu a impus Comisiei o sarcină a probei excesivă și s-a limitat în mod întemeiat să constate că această instituție nu a respectat cerințele pe care și le-a impus ea însăși** prin adoptarea, sub forma unei comunicări, a normelor referitoare la analiza garanțiilor oferite de statele membre.

[Hotărârea Comisia/Valencia Club de Fútbol din 10 noiembrie 2022 \(C-211/20 P\)](#)

Proprietatea intelectuală

Curtea de Justiție și Tribunalul asigură interpretarea și aplicarea reglementării adoptate de Uniune pentru a proteja ansamblul drepturilor exclusive asupra creațiilor intelectuale. Protecția proprietății intelectuale (drepturi de autor) și industriale (dreptul mărcilor, protecția desenelor și modelelor industriale) îmbunătățește

competitivitatea întreprinderilor, favorizând un mediu propice creativității și inovării. Dreptul Uniunii protejează de asemenea know-how-ul recunoscut al unui produs într-o zonă geografică a Uniunii prin intermediul denumirilor de origine protejate (DOP).

Proprietatea intelectuală la Tribunal

[Vizionați pe YouTube](#)

Denumirea „Feta” a fost înregistrată ca **denumire de origine protejată (DOP)** în anul 2002. De atunci, această denumire nu poate fi utilizată decât pentru brânză originală dintr-o arie geografică delimitată din Grecia și conformă cu caietul de sarcini aplicabil acestui produs. Danemarca considera că Regulamentul nr. 1151/2012 se aplica numai produselor vândute în Uniune și nu privea exporturile către țările terțe. Prin urmare, nu a interzis producătorilor săi să își exporte produsele sub denumirea „Feta”. Comisia a inițiat o procedură de constatare a neîndeplinirii obligațiilor împotriva Danemarcei, apreciind că aceasta a încălcat obligațiile care decurg din regulament. Curtea de Justiție a statuat că regulamentul nu exclude produsele destinate exportului din acțiunile pe care le interzice, printre care și încălcările dreptului de proprietate intelectuală care protejează DOP și a constatat, așadar, că **Danemarca** nu și-a îndeplinit obligațiile întrucât nu a împiedicat **utilizarea denumirii „Feta” pentru brânzeturi** destinate exportului către țări terțe.

[Hotărârea Comisia/Danemarca din 14 iulie 2022 \(C-159/20\)](#)

În luna iunie 2017, guvernul **Principatului Andorra** a formulat o cerere pentru înregistrarea ca marcă a Uniunii Europene, pentru o gamă largă de produse și de servicii, a următorului semn figurativ:

Andorra

Întrucât înregistrarea acestei mărci a fost refuzată de Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO), guvernul Principatului Andorra a introdus o acțiune la Tribunal. Pentru a putea fi înregistrată, o marcă a Uniunii nu trebuie, printre altele, să aibă un caracter descriptiv, ceea ce exclude ca aceasta să se limiteze la o simplă descriere a produselor sau a serviciilor pe care le vizează. În hotărârea sa, Tribunalul a concluzionat că **marca Andorra prezintă un caracter descriptiv**. Publicul relevant o va putea percepe ca o indicație a provenienței produselor și a serviciilor în cauză. Este vorba despre un **motiv absolut de refuz** care justifică prin el însuși faptul că semnul nu poate fi înregistrat ca marcă a Uniunii Europene.

[Hotărârea Govern d'Andorra/EUIPO \(Andorra\) din 23 februarie 2022 \(T-806/19\)](#)

Tribunalul a respins cele trei acțiuni formulate de **Apple Inc.** împotriva deciziilor Oficiului Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO) prin care s-a stabilit **decăderea din drepturile privind semnul verbal „THINK DIFFERENT”**. În anii 1997, 1998 și 2005, Apple Inc. a obținut înregistrarea semnului verbal „THINK DIFFERENT” ca marcă a Uniunii Europene printre altele pentru produse informatice și de telecomunicații. La cererea **Swatch AG**, constatând că mărcile contestate nu au făcut obiectul unei utilizări serioase pentru produsele în cauză într-o perioadă neîntreruptă de cinci ani, EUIPO a declarat decăderea din drepturile privind mărcile contestate. Tribunalul a confirmat decizia EUIPO: potrivit acestuia, revenea Apple Inc. sarcina de a dovedi utilizarea serioasă a mărcilor respective pentru produsele vizate în cursul celor cinci ani care au precedat data depunerii cererilor de decădere, ceea ce Apple Inc nu a reușit să facă.

[Hotărârea Apple/EUIPO – Swatch \(Think different\) din 8 iunie 2022 \(cauzele conexate T-26/21, T-27/21 și T-28/21\)](#)

În anul 2017, societatea britanică **Golden Balls** a depus la Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO) o **cerere de decădere din drepturile privind marca BALLON D'OR** întrucât, în opinia sa, această marcă nu a fost suficient utilizată pentru anumite produse și servicii. Marca BALLON D'OR fusese înregistrată în prealabil în favoarea **societății franceze Les Éditions P. Amaury**, deținătoarea drepturilor legate de Ballon d'or (o recompensă atribuită celui mai bun jucător de fotbal al anului). În anul 2021, EUIPO a pronunțat decăderea din drepturile privind această marcă pentru majoritatea produselor și serviciilor pentru care aceasta fusese înregistrată. Sesizat cu o acțiune formulată de Les Éditions P. Amaury împotriva deciziei EUIPO, Tribunalul a anulat această decizie în ceea ce privește declararea decăderii pentru serviciile de divertisment. În schimb, **Tribunalul a confirmat decăderea din drepturile privind această marcă pentru serviciile care constau în difuzarea sau editarea de programe de televiziune, producția de spectacole sau de filme și publicarea de cărți, reviste, publicații periodice sau ziare.**

[Hotărârea Les Éditions P. Amaury/EUIPO – Golden Balls \(BALLON D'OR\) din 6 iulie 2022 \(T-478/21\)](#)

Fiscalitatea

Impozitele directe intră, în principiu, în competența statelor membre. Acestea, ca de exemplu impozitarea societăților, trebuie totuși să respecte normele de bază ale Uniunii Europene, cum ar fi interzicerea ajutoarelor de stat. Astfel, deciziile fiscale anticipate („tax rulings”) ale anumitor state

membre care au acordat întreprinderilor multinaționale un tratament fiscal special au făcut obiectul unor controale ale Comisiei, iar instanța Uniunii este solicitată să se pronunțe.

Deciziile fiscale anticipate sunt decizii adoptate, la cererea întreprinderilor, de administrația fiscală a anumitor state membre, care stabilește în avans impozitul la care vor fi supuse aceste întreprinderi. Având sediul social în Marele Ducat al Luxemburgului, **Fiat Chrysler Finance Europe** a obținut din partea autorităților fiscale luxemburgheze o decizie anticipată care aproba o metodă de determinare a remunerației Fiat Chrysler Finance Europe, în calitate de societate integrată, pentru serviciile furnizate celorlalte societăți din grupul Fiat/Chrysler. În anul 2015, Comisia a considerat că această decizie anticipată constituia un ajutor pentru funcționare incompatibil cu piața internă în sensul dreptului Uniunii. Fiat Chrysler Finance Europe și Luxemburg au introdus acțiuni la Tribunal, care, în anul 2019, a validat abordarea Comisiei și a respins acțiunile. Fiat Chrysler Finance Europe și Irlanda au contestat în mai multe privințe analiza efectuată de Tribunal pentru a stabili existența unui avantaj economic, în special din perspectiva normelor aplicabile în materie de ajutoare de stat. Curtea de Justiție a anulat hotărârea Tribunalului, precum și decizia Comisiei. Potrivit Curții, Comisia a aplicat un **principiu al concurenței depline distinct de cel definit de dreptul luxemburghez**, deși, **în lipsa unei armonizări în legătură cu acest aspect al dreptului Uniunii, numai dispozițiile naționale sunt relevante** pentru analiza care va determina dacă anumite tranzacții ar trebui examinate în lumina principiului concurenței depline.

[Hotărârea Fiat Chrysler Finance Europe/Comisia și Irlanda/Comisia din 8 noiembrie 2022 \(cauzele conexe C-885/19 P și C-898/19 P\)](#)

Statul de drept

Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, la fel ca Tratatul privind Uniunea Europeană, face referire în mod expres la statul de drept, una dintre valorile comune statelor membre ale Uniunii, pe care aceasta se întemeiază. Curtea de Justiție trebuie să se pronunțe din ce în ce mai des cu privire la respectarea statului de drept de către statele membre, fie în cadrul unor acțiuni în constatarea neîndeplinirii obligațiilor

introduse împotriva acestora de Comisia Europeană, fie în cadrul unor cereri de decizie preliminară provenite de la instanțele naționale. Curtea de Justiție trebuie deci să examineze dacă această valoare fondatoare este respectată la nivel național, în special în ceea ce privește puterea judecătorească și, mai exact, în cadrul procesului de numire sau al regimului disciplinar al judecătorilor.

Susținerea statului de drept în Uniune

[Vizionați pe YouTube](#)

Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene – norme obligatorii cu efect real

[Vizionați pe YouTube](#)

Ca răspuns la o întrebare preliminară adresată de Sąd Najwyższy (Curtea Supremă, Polonia), Curtea de Justiție a statuat că simplul fapt că un judecător a fost numit într-o perioadă în care statul membru din care face parte nu constituia încă un regim democratic nu repune în discuție **independența și imparțialitatea acestui judecător** în cadrul exercitării funcțiilor sale jurisdicționale ulterioare. Mai precis, împrejurările care însoțesc prima numire a acestui judecător nu permit, în sine, generarea unor îndoieli legitime și serioase în percepția justițiabililor.

[Hotărârea *Getin Noble Bank* din 29 martie 2022 \(C-132/20\)](#)

Măsurile restrictive și politica externă

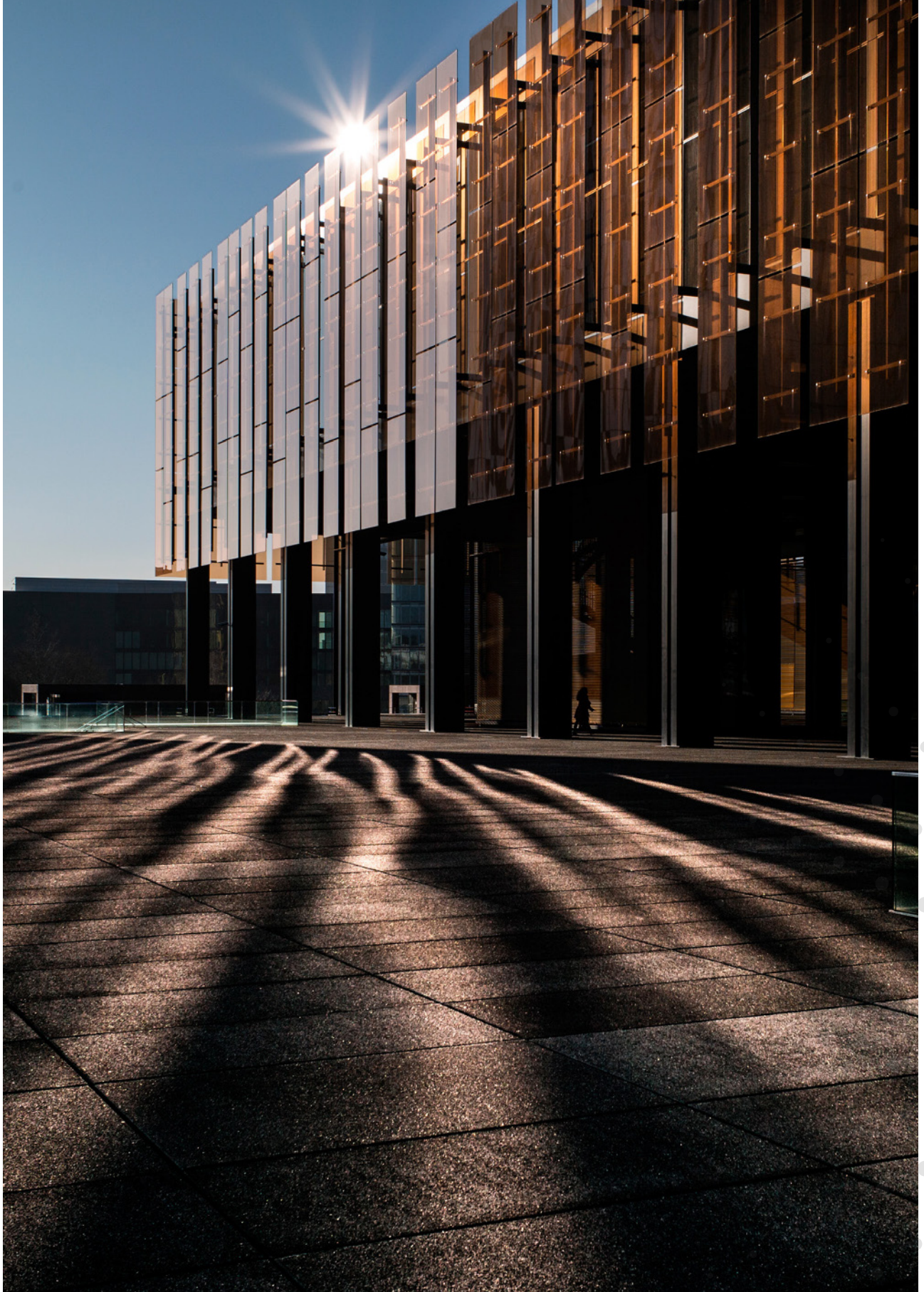
Măsurile restrictive sau „sancțiunile” constituie un instrument esențial al politicii externe și de securitate comune (PESC) a Uniunii Europene. Ele sunt utilizate în cadrul unei acțiuni integrate și globale care include printre altele un dialog politic. Uniunea recurge la acestea în special pentru a proteja valorile, interesele fundamentale

și securitatea Uniunii, precum și pentru a preveni conflictele și a consolida securitatea internațională. Astfel, sancțiunile au scopul de a determina o schimbare în politica sau în comportamentul persoanelor sau entităților vizate, în vederea promovării obiectivelor PESC.

În urma gravelor încălcări ale drepturilor omului în Libia, Consiliul Uniunii Europene a adoptat, în luna octombrie 2020, măsuri restrictive împotriva **domnului Yevgeniy Viktorovich Prigozhin**, om de afaceri rus care întreține relații strânse cu **grupul Wagner**, implicat în operațiuni militare în acest stat. Decizia a fost prelungită în luna iulie 2021. Aceste măsuri constau în **înghețarea fondurilor** persoanelor care efectuează sau sprijină acte care amenință pacea, stabilitatea și securitatea în Libia. Domnul Prigozhin a introdus o acțiune împotriva măsurilor respective la Tribunal pentru a obține anularea lor. **Tribunalul a respins acțiunea**. Acesta a considerat printre altele că elementele de probă furnizate, de exemplu extrase din raportul Secretarului general al Organizației Națiunilor Unite și din articole de presă (care cuprind fotografii și mărturii), provenind din surse diferite cum sunt agenții de presă sau media, permiteau identificarea grupului Wagner și că acestea conțineau informații precise și concordante cu privire la **activitățile acestui grup care amenință pacea, securitatea și stabilitatea în Libia**. Probatoriul cuprindea de asemenea elemente concrete, precise și concordante care demonstrau relațiile strânse și multiple pe care le întreținea domnul Prigozhin cu grupul Wagner.

[Hotărârea Prigozhin/Consiliul din 1 iunie 2022 \(T-723/20\)](#)

**70 de ani în serviciul cetățenilor și
al unei Uniuni de drept**

3

A Activitatea instituției în 2022

Grefierul Curții de Justiție, secretar general al instituției, conduce serviciile administrative sub autoritatea președintelui.

La 4 decembrie 1952, primii membri ai Curții de Justiție a Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului (CECO) depuneau jurământul în una dintre cele patru limbi oficiale ale CECO. Nouă membri – șapte judecători și doi avocați generali – reprezentând culturile juridice ale fiecărui stat membru pentru a asigura un dialog fructuos între tradițiile lor, o grefă devotată bunei funcționări a instanței, un serviciu lingvistic care să garanteze accesul la justiția europeană fără bariere lingvistice și o administrație care să asigure utilizarea corectă a fondurilor publice în serviciul autorității judiciare

a CECO: iată, în linii mari, cum arăta Curtea în primele zile de la instalare.

70 de ani mai târziu, Curtea poate privi în urmă calea parcursă cu mândria de a fi reușit să evolueze odată cu vremurile fără a-și nega niciodată valorile fondatoare.

Mai mult ca oricând, deși Curtea a pronunțat peste 43 000 de hotărâri de la înființare, **susținerea activității jurisdicționale** continuă să servească drept busolă pentru toate serviciile instituției.

În această privință, 2022 va fi fost un an important pentru a pune bazele unuia dintre proiectele emblematiche ale Curții, și anume instituirea unui sistem integrat de gestionare a cauzelor, care va permite instanțelor, pe termen lung, să funcționeze în cadrul unor circuite complet digitalizate, securizate și integrate, de la introducerea cauzei până la difuzarea deciziei. Acest proiect, care plasează calitatea și celeritatea justiției în centrul întregii sale filozofii, va vedea lumina zilei în anul 2024, după mai mulți ani de cooperare strânsă între instanțe, grefe și servicii. Va constitui o etapă majoră în procesul de digitalizare a activității judiciare, care a început în urmă cu câțiva ani odată cu introducerea instrumentului e-Curia, și va constitui, dacă va fi necesar, o nouă mărturie a accelerării utilizării inovației tehnologice ca instrument-cheie pentru eficiență și progres.

În același timp, alte obiective strategice au continuat să alimenteze planul de lucru al instituției. În acest cadru, în 2022 au fost inițiate proiecte majore, dintre care unele reflectă în mod incontestabil principiile directoare care au ghidat acțiunea instituției încă de la înființarea sa.

Printre aceste principii se numără, de șapte decenii încoace, căutarea de personal ce posedă cel mai înalt nivel de competențe și profesionalism, provenit din toate statele membre. Plurilingv, cu înaltă calificare și pe deplin angajat în serviciul construirii unei Europe a Justiției, acesta se află în centrul proiectului de valorizare și de păstrare a talentelor implementat de instituție. În această perspectivă, Curtea a lansat în 2022 o **inițiativă globală de consolidare a accesibilității și incluziunii**, care își propune să promoveze recrutarea, integrarea și împlinirea profesională

a colegilor cu dizabilități și, astfel, să permită fiecăruia să își exprime pe deplin competențele. Această inițiativă, care implică participarea întregii instituții, urmărește totodată să garanteze accesul la Curtea de Justiție a Uniunii Europene, fizic sau virtual, al tuturor justițiabililor, părților implicate în procedură și vizitatorilor.

Dorința de a rămâne atenți la cetățeni, dar și de a facilita **apropierea de publicul larg** influențează de multă vreme și politica de comunicare și de informare a instituției. În acest an aniversar, o serie de inițiative au favorizat această proximitate, cum ar fi proiectul-pilot de streaming web al ședințelor, prezentat în aceste pagini. Mai mult, pe baza expertizei acumulate în timpul pandemiei, instituția a permanentizat un program de vizite la distanță pentru liceenii din statele membre, care le permite să viziteze clădirile instituției, să urmărească prezentări și să discute în direct cu un membru, în limba lor, fără a-și părăsi sala de clasă. Această inițiativă entuziasmantă, la care au participat deja câteva sute de elevi din diferite state membre, oferă astfel tuturor tinerilor pe care motive legate de distanță, costuri sau dificultăți de călătorie i-au ținut până acum departe de Curte noi posibilități de a ne vizita și de a înțelege mai bine rolul autorității judiciare a Uniunii.

Lista proiectelor derulate în 2022 apare, ca în fiecare an, pe cât de bogată, pe atât de diversificată, așa încât enumerarea ar putea să continue. Totuși, nu realizările anuale vorbesc cel mai bine despre cultura și valorile unei organizații, ci mai degrabă capacitatea sa de a-și asuma partea de responsabilitate care îi revine în contextul agitat prin care trece Europa.

În această privință, Curtea și-a jucat pe deplin rolul, primind Curtea Supremă a Ucrainei pentru a facilita construirea unei justiții a păcii și a progresului, deschizând în mod excepțional Sala mare de ședință pentru a celebra, printr-o piesă de teatru, memoria judecătorilor care și-au dat viața pentru a apăra statul de drept pe care jurisprudența noastră îl reamintește

neobosit, utilizând toate tehnologiile disponibile pentru a-i întâlni pe cei care se află la mare distanță sau lucrând pentru ca fiecare să își găsească locul și să poată evolua în cadrul instituției, într-un spirit de egalitate și de incluziune.

În 2022, la Curte, ca și în alte părți, încălzirea și iluminatul au fost reduse pentru a contribui la efortul de sobrietate energetică, dar flacăra ce ne animă misiunea nu a strălucit niciodată mai tare!

Alfredo Calot Escobar

Grefierul Curții de Justiție

B Evenimentele emblematice ale anului

Cei 70 de ani ai Curții de Justiție a Uniunii Europene: privire retrospectivă asupra unui an aniversar

„O justiție apropiată de cetățean”

Instituția și-a sărbătorit a 70-a aniversare de-a lungul întregului an 2022, având ca idee centrală tema „O justiție apropiată de cetățean”. Celebrările ne invită să privim calea parcursă de când prima piatră a fost pusă de părinții fondatori ai Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului (CECO), în anul 1952, începuturile construcției europene. Pentru a sufla în cea de-a 70-a lumânare, instituția judiciară a traversat anii și epocile surmontând provocările. Succesiunea tratatelor, crearea Tribunalului în anul 1989, dobândirea de noi competențe, extinderile succesive, dar și Brexitul, creșterea treptată a numărului de limbi oficiale și de avocați generali, dublarea numărului de judecători la Tribunal... tot atâtea evenimente care au marcat această cale și care au însoțit Curtea în îndeplinirea misiunii sale: să vegheze la respectarea dreptului Uniunii și să asigure interpretarea și aplicarea uniformă a acestuia. Înainte de a privi spre viitor, să revenim la principalele evenimente care au marcat acest an special.

La începutul anului, președintele a dezvăluit **logoul celei de a 70-a aniversări**, care a apărut pentru prima dată în decorul Curții. Simbol al acestui an aniversar, el va marca toate publicațiile anului. A fost amplasat pe clădire și a fost făcut vizibil din centrul orașului Luxemburg pentru a atrage atenția cetățenilor. În cadrul **Zilelor porților deschise**, vizitatorii au avut posibilitatea de a trimite în cele patru colțuri ale Uniunii cărți poștale imprimate cu acest logo pentru a-și informa apropiatii despre participarea lor la acest eveniment festiv.

Pe **Twitter**, o campanie de informare i-a sensibilizat pe cetățeni în legătură cu istoria și cu activitatea instituției. 70 de tweeturi au reconstituit o imagine de ansamblu asupra Curții din 1952 până în prezent pentru cei 146 000 de *followers* ai noștri.

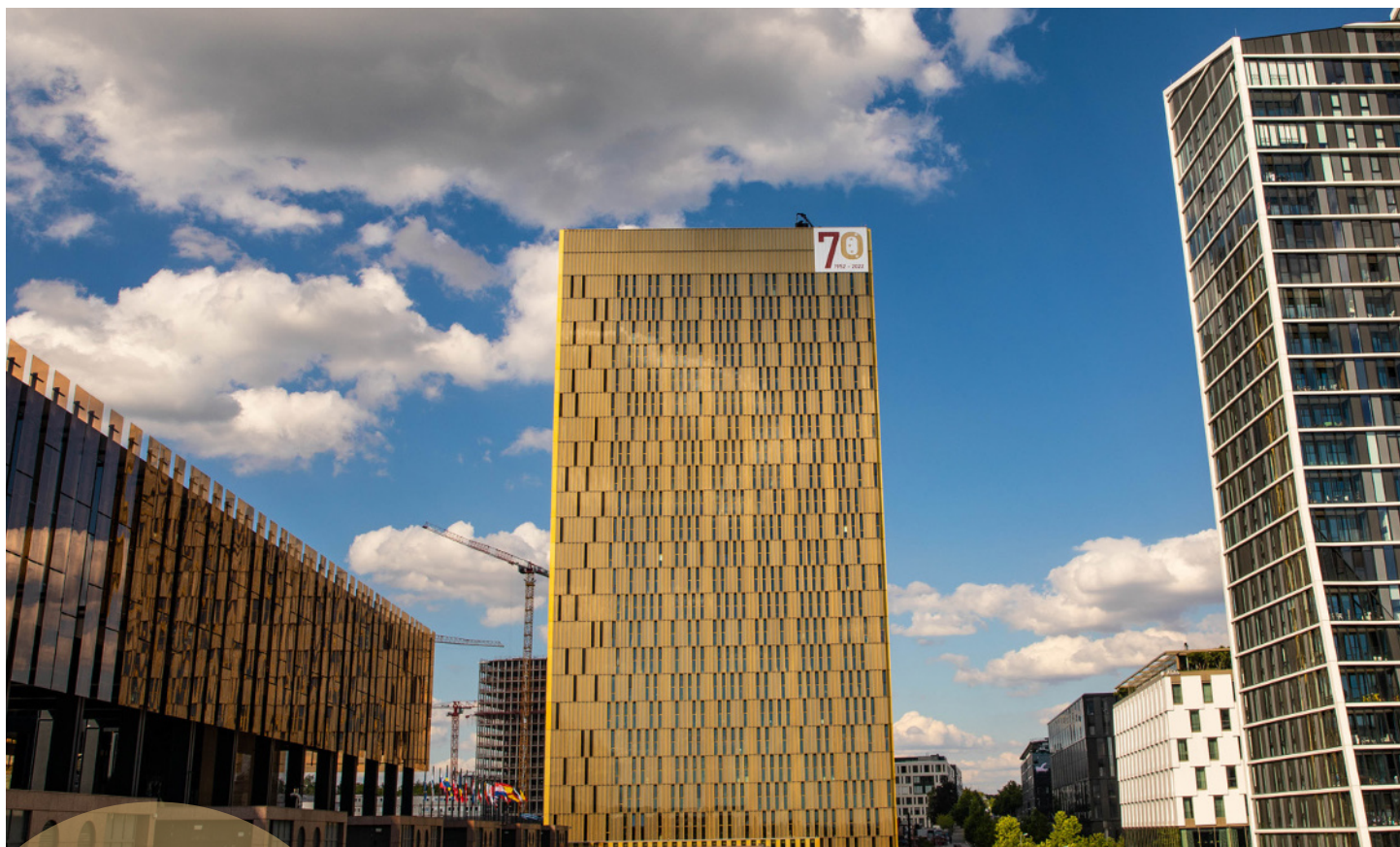
În continuarea unei tradiții de mai multe decenii, după timbrele emise pentru inaugurarea Palatului în anul 1973, pentru aniversarea a 35 de ani ai Curții în anul 1987, a 50 de ani în anul 2002 și a 60 de ani în anul 2012, Post Luxembourg a dedicat un **timbru** pentru aniversarea a 70 de ani ai instituției. Într-un cu totul alt registru, a fost publicată o **carte** despre istoria Curții, într-o ediție de prestigiu:

aceasta va face posibilă împărtășirea cunoștințelor despre instituția noastră în cadrul vizitelor oficiale și al recepțiilor protocolare. O ediție accesibilă publicului va apărea în anul 2023.

Celebrările au atins punctul culminant la începutul lunii decembrie: Curtea a reunit, în cadrul unui **Forum extraordinar al magistraților**, președinții curților constituționale și supreme ale statelor membre, ai Curții Europene a Drepturilor Omului și ai Curții Asociației Europene a Liberului Schimb. Acest important eveniment anual, care a avut loc într-un format special în anul 2022, este o ocazie de schimb de opinii între judecători și avocați generali și magistrații din toate statele membre urmărind să promoveze dialogul judiciar. Consacrat temei „O justiție apropiată de cetățean”, evenimentul a fost deschis cu proiecția, în Sala mare de ședință, a unui **film** inedit care celebrează cea de a 70-a aniversare a Curții reconstituind istoria acesteia și rolul său în construirea ordinii juridice europene. Accesibil publicului larg, filmul a fost realizat de serviciile Curții și cuprinde intervențiile unor membri ai Curții de Justiție și ai Tribunalului și ai unor reprezentanți ai mediului academic, fiind ilustrat cu numeroase imagini de arhivă.

Cu ocazia **ședinței solemne** din 6 decembrie, Curtea i-a primit pe Alteța Sa Regală Marele Duce Moștenitor Guillaume, precum și pe domnul Othmar Karas, prim-vicepreședintele Parlamentului European, pe domnul Michal Šalomoun, ministru al legislației și președinte al Consiliului Legislativ al guvernului Republicii Cehe, pe doamna Věra Jourová, vicepreședintă a Comisiei Europene, și pe doamna Sam Tanson, ministru a culturii și justiției din Marele Ducat al Luxemburgului.

„Cred că este foarte inspirat faptul că avem ocazia să participăm și să adresăm întrebări unor lideri de top!”

„Școala noastră a avut privilegiul de a adresa întrebări marilor personalități ale instituțiilor europene: nu am fost spectator, ci un actor al conferinței”

Constructorii ai Europei: tinerețea onorată la Curte

Celebrările celei de a 70-a aniversări s-au încheiat la 6 decembrie cu conferința „Constructorii ai Europei”, o întâlnire specială între înalții reprezentanți ai Uniunii și tinerii europeni.

„Bine ați venit în casa voastră, la Curtea voastră de Justiție!”

Cu aceste cuvinte, președintele Koen Lenaerts s-a adresat celor 240 de liceeni din 10 state membre prezenți în Sala mare de ședință și la distanță, înainte de descrie rolul Curții și impactul acesteia asupra vieții de zi cu zi a cetățenilor. Președintele Lenaerts, împreună cu domnul Othmar Karas și cu doamna Věra Jourová și-au prezentat parcursul individual și acțiunile pe care fiecare dintre ei le întreprinde în instituțiile respective, subliniind importanța originilor lor variate ca o reflectare a unei Europe unite în diversitate: „Un om de altă origine, religie sau opinie poate avea la fel de multă dreptate ca mine”, a declarat domnul Karas. Doamna Jourová le-a reamintit la rândul său tinerilor liceeni că valori precum democrația și statul de drept nu au fost întotdeauna dobândite: ea a evocat astfel primele amintiri marcante din viața ei, sosirea tancurilor sovietice în timpul Primăverii de la Praga din 1968.

Domnul Lenaerts, domnul Karas și doamna Jourová au participat apoi la o sesiune de întrebări și răspunsuri cu tinerii invitați. Beneficiile construcției europene, semnificația aderării țărilor din Europa de Est la Uniune, cele mai mari provocări cu care se confruntă Uniunea, acțiunea acesteia atunci când dreptul său și valorile sale sunt încălcate, diferitele critici la adresa Uniunii și euroscepticismul în creștere, încălzirea globală și discriminarea pe criteriul sexului sau al orientării sexuale. Tot atâtea teme în care tinerii vizitatori și-au invitat interlocutorii să se exprime.

În loc de epilog, în fața liceenilor, președintele Lenaerts a repetat declarația lui Robert Schuman: „Europa nu va fi construită dintr-odată sau ca urmare a unui plan unic, ci prin realizări concrete care să creeze în primul rând o solidaritate *de facto*”. La finalul acestei reuniuni, liceenii și-au exprimat marea satisfacție de a fi avut posibilitatea să interacționeze cu înalți reprezentanți ai Uniunii.

Difuzarea ședințelor prin streaming: încă un pas pentru a apropia Curtea de cetățeni

Propunând o interpretare modernizată a principiului transparenței și publicității ședințelor, Curtea de Justiție pune la dispoziție începând din acest an difuzarea ședințelor prin streaming pe site-ul CVRIA, în cadrul unei experiențe-pilot. Prin acest serviciu nou, Curtea își propune să se apropie mai mult de cetățenii Uniunii. Sistemul, pus în aplicare în aprilie 2022, oferă posibilitatea persoanelor care nu sunt în măsură să vină la Luxemburg, indiferent care ar fi motivul acestei indisponibilități (cost, distanță, dificultăți de deplasare), să urmărească ședințele Marii Camere a Curții de Justiție în aceleași condiții ca publicul prezent în sală. Având în vedere că multilingvismul se află în centrul funcționării instituției, cetățenii pot urmări dezbaterile în limba dorită prin selectarea canalului de interpretare în streaming.

Pentru a garanta bunul mers al dezbaterilor și pentru a preveni orice problemă tehnică, ședințele de audiere a pledoariilor nu sunt difuzate în direct, ci ulterior. Astfel, ședințele care au loc dimineața sunt difuzate după-amiaza, iar cele care se desfășoară după-amiaza sunt disponibile în dimineața zilei următoare. În ceea ce privește pronunțarea Hotărârilor Curții de Justiție și citirea concluziilor avocaților generali, acestea sunt difuzate în direct. Pentru a facilita înțelegerea cauzei, o capsulă audiovizuală multilingvă prezentată de o persoană de contact pentru presă și care explică pe scurt cauza este pusă la dispoziție pe ecran chiar înainte de difuzarea ședinței.

Sébastien Servais,

șeful secției Multimedia

„Deși decizia de a pune în aplicare difuzarea prin streaming este destul de recentă, secția noastră se pregătește pentru aceasta de mai mulți ani. Principala provocare pentru lansare a fost mai întâi de ordin tehnic, întrucât au fost necesare numeroase echipamente informatice și o modificare a esenței sistemelor noastre de conferință, în special pentru a garanta respectarea multilingvismului. Alte elemente au necesitat de asemenea o

atenție sporită: utilizarea imaginilor în timpul ședințelor, diferitele aspecte legate de integritatea ședinței propriu-zise, precum și protecția datelor cu caracter personal ale celor care participă la aceasta. O atenție deosebită a fost acordată calității filmărilor și gestionării camerelor de luat vederi pentru a difuza o imagine de înaltă calitate. Acest serviciu de streaming va fi completat treptat cu noi mijloace de comunicare externă care vor permite creșterea vizibilității activităților instituției noastre, menținând în același timp o transparență maximă față de cetățeni. Probabil că aceasta este doar o primă etapă, dar primul pas este, fără îndoială, întotdeauna cel mai greu de făcut.”

Tina Omahen,
interpretă

„După ce au fost nevoiți să se adapteze la schimbări majore în practicarea profesiei lor din cauza crizei sanitare, interpreții s-au confruntat cu o altă noutate: dublarea capsulelor audiovizuale prezentate înaintea ședințelor difuzate în streaming. Spre deosebire de interpretare, dublarea trebuie efectuată în sincronizare aproape perfectă cu vorbitorul. Pe lângă faptul că a trebuit să ne adaptăm tehnica obișnuită de redare la această cerință diferită, a trebuit să ne familiarizăm și cu noi instrumente de înregistrare. Pentru unii colegi, care foloseau în principal documente scrise de mână pentru a se pregăti, trecerea la suportul digital a constituit o provocare. Totuși, după câteva sudori reci, am dezvoltat acum o rutină robustă pentru a îndeplini această nouă sarcină.”

Marc-André Gaudissart,

grefierul adjunct al Curții de Justiție

„Deși difuzarea pe internet a ședințelor de audiere a pledoariilor era solicitată de mai mulți ani, în special de jurnaliști, universitari sau parlamentari, ea nu fusese încă realizată de Curtea de Justiție sau de Tribunal, nu numai din cauza unor probleme legate de gestionarea procedurilor și de buna desfășurare a audierilor, ci și din cauza unor constrângeri de ordin tehnic sau lingvistic, întrucât difuzarea unei ședințe multilingve fără interpretare simultană ar fi mai puțin utilă pentru cetățenii Uniunii. Așa era înainte de criza sanitară...

Grație eforturilor considerabile depuse de Curte în această perioadă, în special pentru a permite părților, uneori supuse unor restricții de deplasare foarte stricte, să participe de la distanță la ședințele de audiere a pledoariilor care aveau loc la Luxemburg, Curtea s-a dotat cu mijloacele tehnice necesare care îi permit în prezent să asigure difuzarea ședințelor sale pe internet. Această evoluție vizează deocamdată numai ședințele Marii Camere a Curții de Justiție. Constituie însă un pas important spre o mai mare transparență a justiției față de cetățeni, dar și un progres incontestabil pentru instanțele naționale care au adresat Curții de Justiție o întrebare preliminară referitoare la interpretarea sau validitatea dreptului Uniunii, care pot acum să urmărească de la distanță discuțiile la care aceasta dă naștere în cadrul ședinței și să înțeleagă astfel mai bine întinderea răspunsului Curții de Justiție. Un avantaj care nu este neglijabil într-un moment în care valorile și fundamentele înseși ale construcției europene sunt uneori repuse în discuție”.

Reprezentatie teatrală în Sala mare de ședință a Curții

Ultima vară – Falcone și Borsellino după treizeci de ani

În amintirea a 30 de ani de la asasinarea magistraților italieni Giovanni Falcone și Paolo Borsellino, Sala mare de ședință a Curții de Justiție a fost transformată într-o scenă de teatru pentru reprezentația piesei *L'Ultima estate – Falcone e Borsellino trent'anni dopo* de Claudio Fava, regizată de Chiara Callegari, în prezența președintelui Lenaerts și a numeroase personalități. Claudio Fava este jurnalist și scriitor, fost deputat în Parlamentul italian și membru al Parlamentului European, actual președinte al Commissione Antimafia della Regione Sicilia. Lucrarea sa urmărește ultimele luni din viața celor doi magistrați italieni în anii '90.

Un birou, două scaune, un dosar într-un decor minimalist: ceea ce a dorit să transmită regizoarea, doamna Callegari, a fost importanța angajamentului pentru o cauză comună și necesitatea de a rămâne vigilenți în fața pericolului pe care le reprezintă și astăzi amenințările la adresa statului de drept și criminalitatea economică fără frontiere. Limbajul artistic creează un spațiu propice pentru a îmblânzi emoțiile spectatorilor și a reafirma valorile justiției. Curtea a reamintit, prin urmare, importanța obligației de a păstra vie memoria acestor magistrați italieni angajați în protecția statului de drept și a dorit să le aducă un omagiu.

Chiara Callegari, Simone Luglio și Giovanni Santangelo

„Spectacolul L'Ultima Estate – Falcone e Borsellino trent'anni dopo restituie o istorie unică a doi magistrați italieni dedicați luptei antimafia. A fost conceput în anul 2021, într-o perioadă de mare incertitudine pentru umanitate, când oamenii din lumea întreagă luptau împotriva unei amenințări comune. În această incertitudine, era straniu și dificil să te gândești la dramatizarea vieții acestor doi

bărbați care au trebuit să lupte singuri împotriva unui monstru fără limite, Mafia. A fost un privilegiu să le onorăm personalitățile într-un context precum cel al Curții de Justiție a Uniunii Europene.

Pentru a spune povești, actorul are nevoie de public. La Curte am găsit nu numai numeroși spectatori – atât la fața locului, cât și în streaming –, ci și un loc care, prin însăși natura și misiunea sa, poartă vocea tuturor cetățenilor Europei.

Acest loc a pus piesa noastră în perspectivă și a ridicat spectacolul nostru la un alt nivel. Greutatea cuvintelor rostite de actori s-a schimbat și a luat o altă amploare. A trebuit să ne obișnuim cu ideea că am fost primii care au jucat la Curte, devenită pentru o zi sală de teatru.

Președintele Curții, domnul Koen Lenaerts, iar apoi ministrul italian al justiției, doamna Marta Cartabia, au prezentat piesa. După aceea am urmat noi! Confrunțați cu miza de a prezenta o piesă atât de emoționantă în acest loc al justiției extrem de simbolic, a trebuit să nu ne pierdem cu firea.

«Ziua a fost hotărâtă, o sâmbătă din luna mai...», aceste cuvinte au răsunat în liniștea din Sala mare de ședință, iar povestea noastră despre aventura umană a celor doi slujitori ai justiției a început.

Rămân astăzi în amintire primirea călduroasă, disponibilitatea și competența organizatorilor și a echipelor tehnice, precum și de entuziasmul comun care domnește în această minunată catedrală a dreptului Uniunii”.

C Relațiile cu publicul

Persoanele de contact pentru presă din cadrul Direcției Comunicare,

juriști de formare, au misiunea de a explica hotărârile, ordonanțele și concluziile, dar și cauzele în curs jurnaliștilor din toate statele membre și diversilor corespondenți. Ele sunt responsabile de pregătirea evenimentelor și a materialelor de comunicare destinate acestora și la care se pot abona.

2 700
de vizitatori
ai clădirilor

2 856
de comunicate de presă

În 2022, an aflat sub tema „O justiție apropiată de cetățean”, dialogul cu profesioniștii dreptului și cu publicul larg s-a intensificat. Urmând linia anilor precedenți, utilizarea tehnologiilor informației, atât în cadrul noului program de vizite la distanță, cât și prin intermediul rețelelor sociale, rămâne un instrument important pentru consolidarea accesibilității și a transparenței activității Curții, în special față de societatea civilă. Aniversarea a 70 de ani a reprezentat un prilej de a scoate în evidență una dintre valorile esențiale ale Curții: aceea de a fi în serviciul cetățenilor și al unei Uniuni de drept.

Anul 2022 a fost marcat de revenirea progresivă a vizitatorilor grație ridicării treptate a constrângerilor impuse de pandemie.

După doi ani fără reuniuni, la Curte a fost organizată pe 9 mai, cu ocazia Zilei Europei, o primă **Zi a porților deschise**. În cursul acestui eveniment, la sediul Curții, au avut loc vizite ghidate în mai multe limbi, prezentând activitatea instituției, cu înscriere prealabilă: misiunea Curții de Justiție și a Tribunalului, cursul unei cauze, sala de deliberări și Sala mare de ședință au fost dezvăluite publicului. În paralel, la Esch-sur-Alzette, Capitală europeană a culturii în anul 2022, Curtea și-a instalat standul într-o frumoasă zi de primăvară. O echipă formată din personal și din membri s-a întâlnit cu cetățenii pentru a explica și a promova rolul instituției judiciare europene. La 8 octombrie, Curtea a decis să își deschidă din nou porțile, pentru un eveniment mai amplu față de ediția din primăvară. Au fost evidențiate serviciile instituției și numeroasele profesii. În total, peste 2 700 de persoane au profitat de această ocazie unică de a descoperi Curtea din interior.

În cursul anului, instituția a publicat pe site-ul CVRIA 216 **comunicate de presă**, destinate să informeze jurnaliștii și practicienii cu privire la deciziile Curții de Justiție și ale Tribunalului în timp real, imediat după pronunțarea acestora. Ținând seama de toate versiunile lingvistice disponibile pe site, au fost transmise 2 856 de comunicate de presă către corespondenții din statele membre.

Persoanele de contact de presă au distribuit de asemenea corespondențelor lor, în principal jurnaliști, dar și profesioniști ai dreptului, 551 de scrisori de informare și 568 de „Informări rapide” privind cauze care nu au făcut obiectul unor comunicate de presă. Au fost totodată tratate în anul 2022 (în limba fiecărui solicitant) peste 10 000 de e-mailuri și aproape 5 000 de apeluri telefonice privind cereri de informații adresate de cetățeni.

Instituția a amplificat utilizarea rețelelor de socializare pentru a informa publicul larg prin intermediul celor două conturi **Twitter**, unul în limba franceză și celălalt în limba engleză, care au în total 146 000 de *followers*. Consacrate în principal celor mai importante hotărâri pronunțate de Curtea de Justiție și de Tribunal, precum și principalelor evenimente din viața instituției, în 2022 au fost postate 1 868 de tweeturi, dublu față de anul precedent. A fost realizată o campanie pe Twitter pentru a acoperi celebrările celei de a 70-a aniversări: *followers*-ii au putut astfel să descopere istoria Curții prin cele 70 de tweeturi special postate cu această ocazie, care retracează cei 70 de ani ai instituției. Prezentă și pe **LinkedIn**, instituția a difuzat 313 mesaje pentru cei 178 000 de abonați ai săi pe această rețea profesională. În decurs de un an, Curtea a crescut această comunitate cu mai mult de o treime, o evoluție ce constituie dovada vizibilității prezenței sale pe această platformă.

Curtea urmărește astfel un obiectiv de transparență pentru a consolida încrederea cetățenilor în instituție. În acest demers, înțelegerea rolului său și a activității sale jurisprudențiale este un factor esențial. Această voință de a fi mai aproape de cetățeni este ilustrată și de concretizarea unui proiect de **vizite la distanță** demarat în anul 2021. După ce a fost introdus în limbile franceză, italiană, letonă și maghiară, acest proiect a fost propus, ca urmare a succesului său, și în alte limbi. Așadar, au fost efectuate vizite la distanță în limbile cehă, greacă, polonă și română. Obiectivul pentru anul 2023 este de a continua acest proces și de a extinde acest program la noi limbi oficiale.

În ceea ce privește formatele mai tradiționale, după doi ani puternic afectați de pandemie, s-a reluat organizarea de **vizite la fața locului**. Astfel, 9 683 de persoane au vizitat clădirile. Altele au optat pentru **formatul virtual** – aproximativ 15 % dintre vizitatori în acest an. Acest format are potențialul de a evolua considerabil în anii ce vin, făcând Curtea accesibilă

146 000
de followers

178 000
de abonați

Scopul [vizitelor la distanță](#)

este de a-i familiariza cu rolul instanțelor Uniunii pe liceenii între 15 și 18 ani. Impactul jurisprudenței Curții asupra vieții lor de zi cu zi și activitatea jurisdicțională sunt prezentate de un jurist. Liceenii fac un tur virtual al clădirilor și vizionează două filme de scurt metraj concepute pentru acest program. Se pot întâlni cu un judecător sau cu un avocat general pentru o sesiune de întrebări și răspunsuri. Programul are ca scop sensibilizarea tinerilor liceeni și a profesorilor acestora în ceea ce privește valorile democratice și problemele juridice actuale.

și cetățenilor europeni care trăiesc foarte departe de Luxemburg. Această politică de deschidere care, pe de o parte, reduce impactul de carbon, elimină distanțele și costurile este, pe de altă parte, o valoare adăugată în obiectivul de transparență și de înțelegere a instituției.

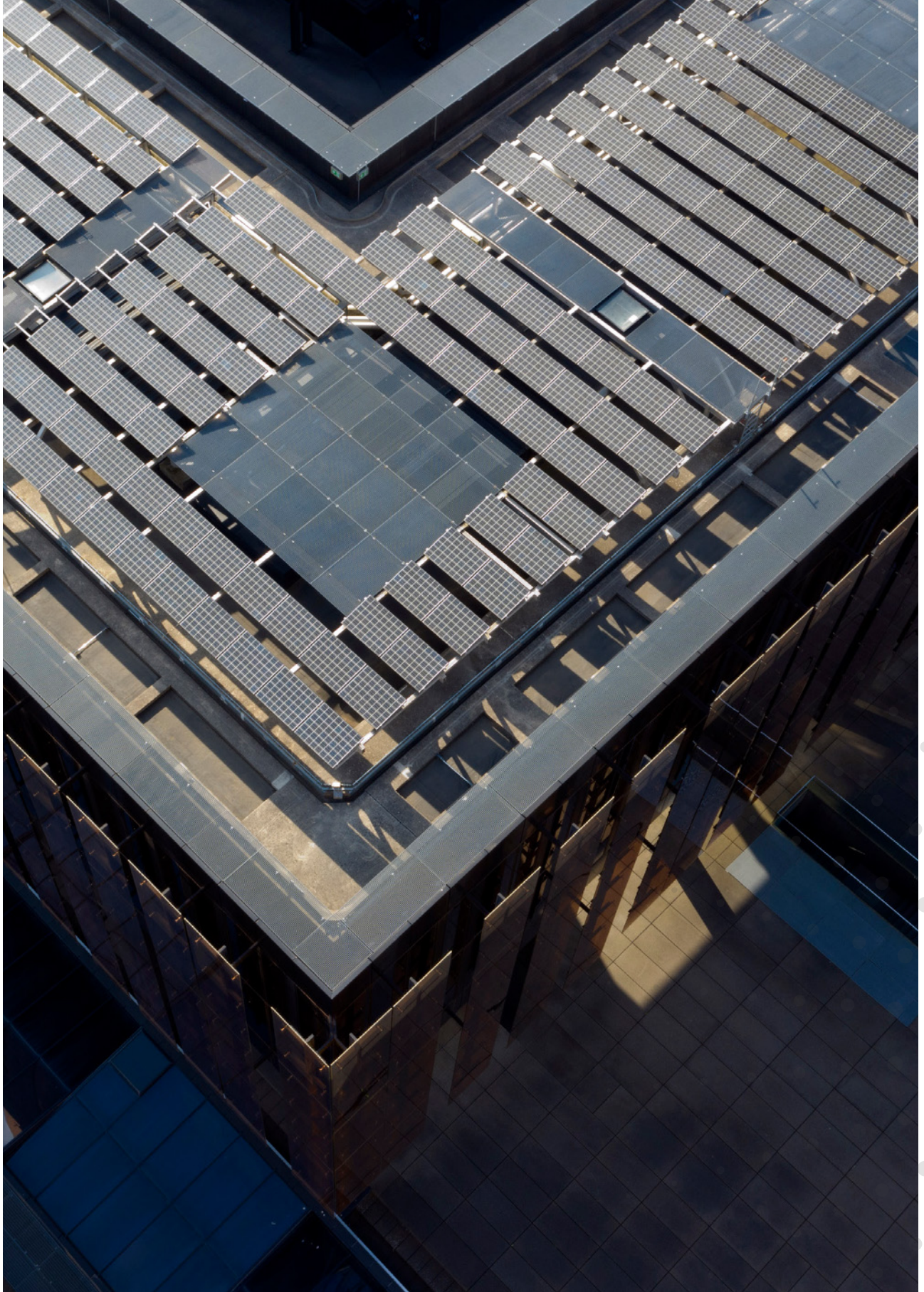
*Domnul Dimitrios Gratsias,
judecător la Curtea de Justiție*

„Perspectiva participării la o «vizită la distanță» la Curte în limba greacă m-a entuziasmat încă de la începutul proiectului. Trebuie să recunosc că am avut totuși câteva îndoieli. Cum să le vorbești despre Curte unor liceeni fără a-i încărca cu prea multe detalii tehnice, dar și fără a cădea în capcana unei simplificări înșelătoare? Și apoi, ar fi vorba tocmai despre o vizită la distanță, lipsită de spontaneitatea care caracterizează în general discuțiile din timpul unei vizite față în față. S-a dovedit că îndoielile mele erau nejustificate. Numeroși participanți ne-au transmis întrebări în avans, una mai incitantă decât alta. Mi-am structurat prezentarea răspunzând mai întâi la întrebări generale, apoi la întrebări mai specifice, chiar personale. Am avut astfel, și datorită întrebărilor adresate în timpul reuniunii, nu doar o discuție aprinsă, ceea ce nu este surprinzător cu o asemenea audiență, ci și o veritabilă dezbatere aprofundată, care a dat, cred, o imagine fidelă a misiunii Curții și a provocărilor cu care se confruntă aceasta. Este o experiență care trebuie repetată? Da, fără nicio îndoială!”

Varvara Efkarpidou,
liceană în an terminal, școala franco-elenă
„Jeanne d’Arc” din Pireu, Grecia

„Eu și colegii mei de clasă am avut privilegiul de a participa la o vizită de la distanță la Curtea de Justiție a Uniunii Europene și de a interacționa cu membrii acesteia. Accesul la vizitele ghidate ale Curții este o oportunitate unică la vârsta noastră, când introspecția și orientarea profesională sunt din ce în ce mai importante pentru construirea viitorului nostru. Nu este însă un moment optimist: crizele sociale și financiare, precum și îngrijorările tot mai mari ale părinților noștri ne alimentează întrebările. Întâlnirea cu membrii Curții a fost, așadar, o oportunitate valoroasă și, pentru unii, începutul unui vis. Răspunsurile la întrebările noastre și întreaga vizită ghidată au stârnit interesul și curiozitatea tuturor liceenilor. Această vizită va rămâne întipărită în amintirea noastră. Dorim să mulțumim tuturor organizatorilor și liceului nostru pentru această frumoasă inițiativă.”

0 instituție
care se preocupă de mediu

4

Curtea urmează de mai mulți ani o politică de mediu ambițioasă, care vizează respectarea celor mai exigente norme în materie de dezvoltare durabilă și de conservare a mediului.

La fel ca în fiecare an, instituția prezintă evoluția celor mai recente indicatori de care dispune, și anume cei din **anul 2021**.

Administrarea complexului imobiliar al instituției, precum și gestionarea cotidiană a mijloacelor și a instrumentelor puse la dispoziția sa sunt animate de preocuparea constantă a respectării mediului, pentru care stă mărturie obținerea **înregistrării EMAS** (Eco-Management and Audit Scheme) din anul 2016. Înregistrarea EMAS, creată printr-un regulament european, este conferită organizațiilor care îndeplinesc condiții stricte legate de politica lor de mediu și de eforturile lor în favoarea conservării mediului și a dezvoltării durabile. Aceasta constituie o recunoaștere deplină a angajamentului ecologic al Curții și a înaltelor performanțe de mediu atinse.

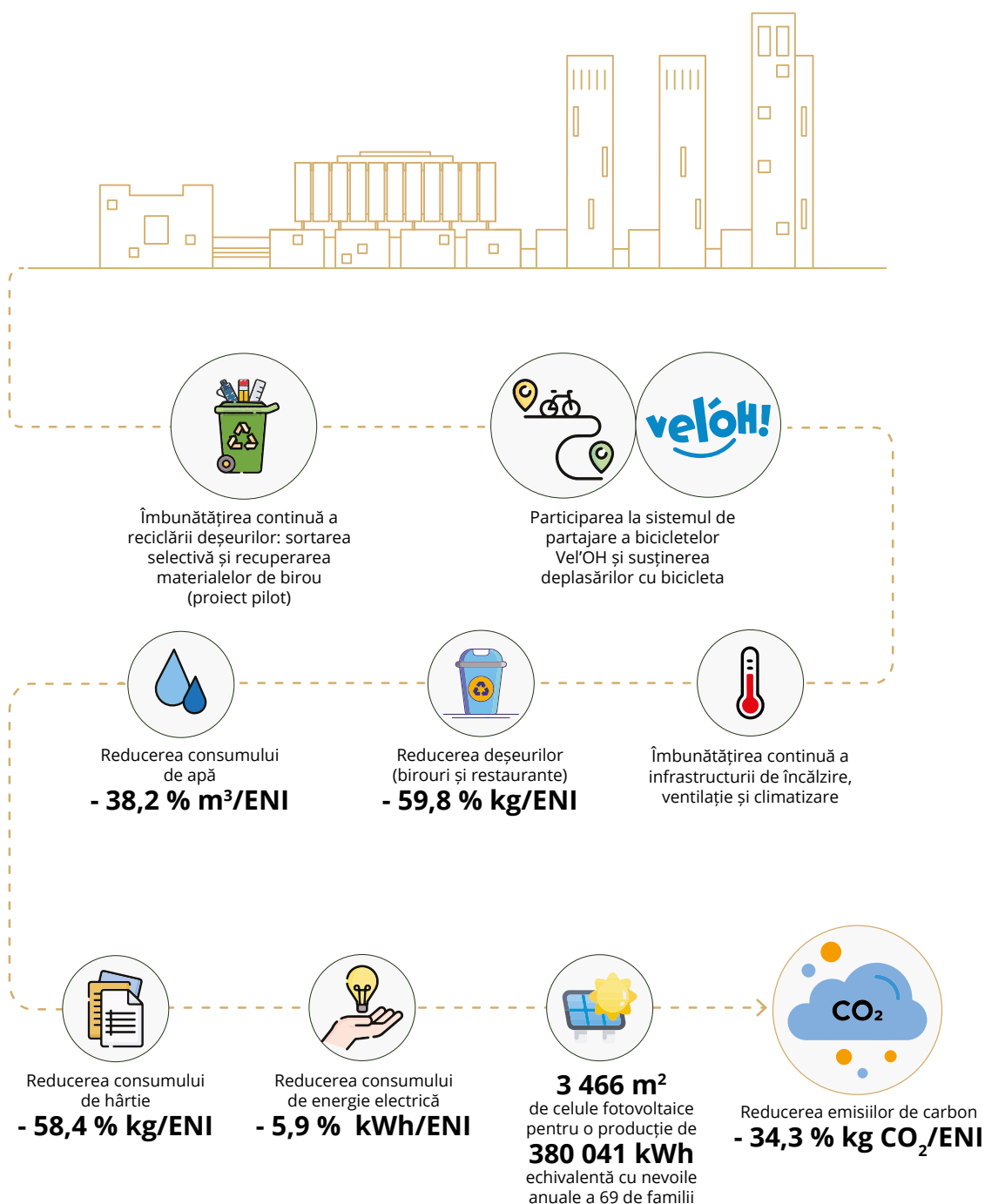
În **Declarația de mediu anuală**, Curtea întocmește un bilanț detaliat al performanțelor de mediu și descrie proiectele ecologice actuale și viitoare în cadrul instituției. De exemplu, Curtea a realizat un **modul de formare online** prin intermediul căruia se adresează tuturor nou-veniților pentru a-i informa cu privire la aspectele de mediu ale activității lor zilnice, încurajând adoptarea unor obiceiuri corecte în ceea ce privește informatica și birotica, utilizarea energiei, a apei și tratarea deșeurilor, precum și deplasările lor.

Printre acțiunile concrete recente, Curtea a pus la dispoziția personalului său o rețea de fântâni cu apă, cu scopul de a reduce drastic utilizarea sticlelor de plastic. Cu ocazia revenirii la birou după pandemie, Curtea a distribuit și sticle de apă reutilizabile pentru a încuraja folosirea acestor fântâni. Efectiv, circuitul de aprovizionare cu apă potabilă exclude utilizarea sticlelor de plastic.

În ceea ce privește consumul de hârtie, Curtea și-a stabilit pentru prima dată obiective cuantificate pentru perioada 2022-2023: o reducere de 10 % față de 2019 în 2022 și o reducere suplimentară de 5 % în 2023. În plus, în septembrie 2022, comitetul EMAS a luat decizia de a reduce la jumătate numărul de imprimante personale. Primii pași ai acestui exercițiu au fost efectuați în decembrie 2022.

Aplicația „e-Curia” generalizată pentru schimbul de documente judiciare între reprezentanții părților și instanțele Uniunii are de asemenea un impact pozitiv asupra mediului. Cu titlu de exemplu, dacă toate paginile actelor de procedură transmise Curții de Justiție și Tribunalului prin e-Curia în anul 2022 (peste 1 milion de pagini) ar fi fost depuse în format hârtie împreună cu seriile lor de copii, aceasta ar fi generat producerea unor documente corespunzătoare mai multor tone de hârtie, care, în plus, ar fi trebuit să fie transportate fizic până la Luxemburg.

Echivalentul normă întreagă (ENI) este o unitate care permite efectuarea unei măsurări a activității profesionale independent de disparitățile în ceea ce privește numărul de ore de muncă pe săptămână ale fiecărui agent, având în vedere diferite formule de muncă.

Indicatorii de mediu pentru apă, deșeuri, hârtie și electricitate corespund celor din anul 2021. Variațiile sunt evaluate în raport cu anul de referință 2015.

Fluctuațiile semnificative ale diferiților indicatori pot fi explicate prin caracterul excepțional al anului 2021 din cauza crizei sanitare.

Privire spre viitor

5

Privire spre viitor

„Uniți în diversitate”, mottoul Uniunii Europene, se traduce prin valori comune și tradiții diverse. În 2023, Curtea va sărbători multilingvismul, valoare esențială a proiectului european și element constitutiv al funcționării instanțelor din Uniune.

Multilingvismul concretizează principiul fundamental al egalității cetățenilor europeni și este un pilon al construcției europene. Accesul la dreptul Uniunii este garantat în fiecare limbă oficială: orice cetățean al Uniunii poate lua cunoștință de el în limba sa și se poate prevala, tot în limba sa, de drepturile pe care i le conferă tratatele europene. Multilingvismul permite egalitatea de tratament în ceea ce privește accesul la justiție și la jurisprudență. Pentru a-l pune în aplicare, Curtea se bazează pe juriștii-lingviști și interpreții săi, care lucrează zilnic în cele 24 de limbi oficiale (552 de combinații lingvistice posibile).

Astfel, în anul 2023 se vor finaliza numeroase proiecte legate de această valoare, printre care inaugurarea unei Grădini a multilingvismului. În cooperare cu autoritățile luxemburgheze, Curtea participă la realizarea unui nou spațiu verde, menit să omagieze bogăția și diversitatea lingvistică a Uniunii. Deschisă publicului și flancând îndeaproape clădirile Curții, grădina va contribui la familiarizarea cetățenilor cu multilingvismul, valoare pe Curtea o apără cu fervore încă de la crearea sa.

În plus, va fi lansat un site web consacrat multilingvismului, iar o lucrare în trei volume despre multilingvismul juridic va fi, și ea, publicată. Aceasta din urmă descrie funcționarea, în cele 24 de limbi oficiale, a instanțelor Uniunii și reunește contribuții

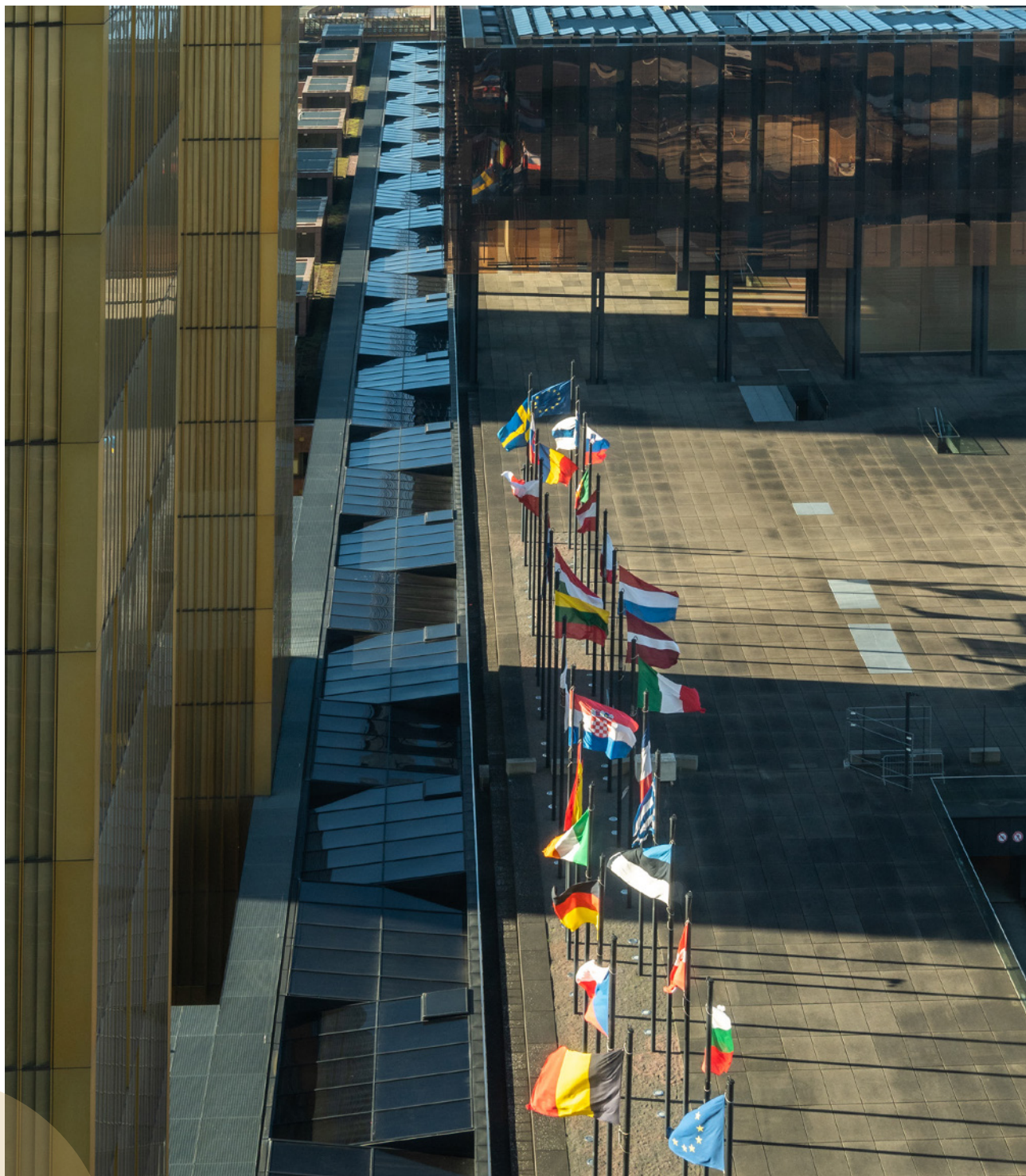
ale unor personalități de marcă din statele membre despre multilingvismul juridic și administrativ. Textele vor fi accesibile pe site-ul web menționat mai sus în toate limbile oficiale.

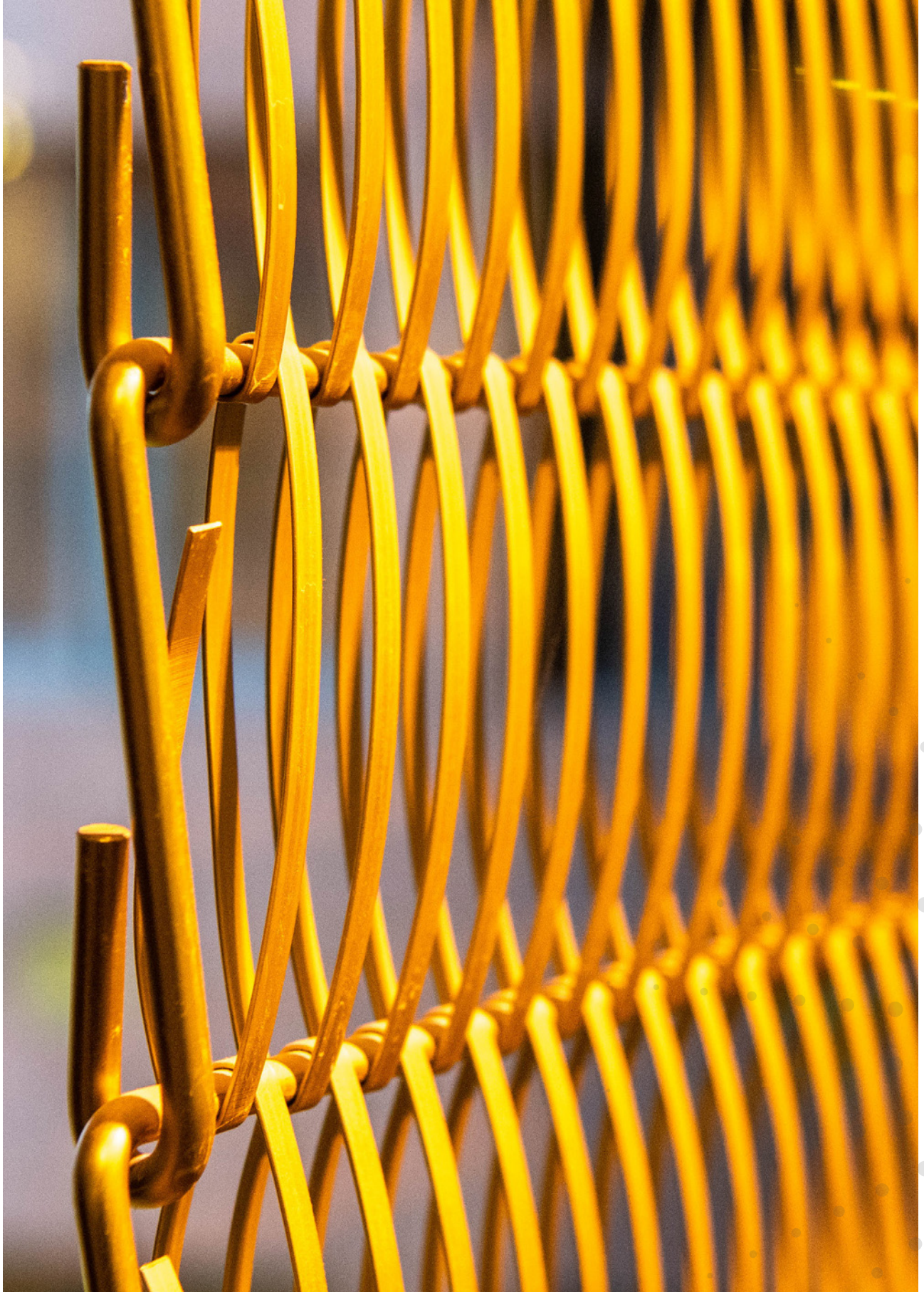
De altfel, pentru a ne apropia deopotrivă de marele public și de profesioniștii din domeniul juridic, la mijloacele de comunicare deja existente, printre care site-ul web și rețelele sociale, se va adăuga în curând un nou canal de comunicare: Curia Web TV, un canal de televiziune online. Acesta va fi difuzat prin intermediul site-ului web CVRIA și va asigura o mai mare transparență în beneficiul cetățenilor europeni, inclusiv al tinerilor, oferindu-le conținut audiovizual și informându-i cu privire la activitatea instituțională și judiciară a Curții.

În cadrul planului global în favoarea incluziunii, în 2023 Curtea își va continua lucrările pentru a ameliora și a promova mai mult integrarea persoanelor cu dizabilități și pentru a facilita sprijinul și asistența însoțitorilor acestora.

În sfârșit, eforturi importante vor fi consacrate mobilizării potențialului tehnologiilor emergente pentru a continua transformarea digitală și inovarea în anul 2023. Investigații și experimente desfășurate în cadrul laboratorului de inovare vor fi efectuate în strânsă colaborare cu serviciile pe nevoi concrete și

legate direct de punerea în funcțiune a unor instrumente ce țin de îndeplinirea misiunii judiciare. Mai precis, lucrările vor continua în domeniile analizei automate a textului, detectării referințelor, transcrierii automatizate, accesibilității și automatizării robotizate a proceselor.

Rămâneți conectați!

6

Accesați portalul de căutare a jurisprudenței Curții de Justiție și a Tribunalului pe site-ul Curia: curia.europa.eu

Urmăriți actualitatea jurisprudențială și instituțională

consultând **comunicatele de presă**:

curia.europa.eu/jcms/PressRelease

abonându-vă la fluxul **RSS** al Curții:

curia.europa.eu/jcms/RSS

urmărind contul **Twitter** al instituției:

[CourUEPresse](https://twitter.com/CourUEPresse) sau [EUCourtPress](https://twitter.com/EUCourtPress)

urmărind contul **Mastodon** al instituției:

<https://social.network.europa.eu/@Curia/>

urmărind contul **LinkedIn**:

<https://www.linkedin.com/company/european-court-of-justice>

descărcând **aplicația CVRIA** pentru smartphone-uri și tablete

consultând **Repertoriul jurisprudenței**:

curia.europa.eu/jcms/EuropeanCourtReports

Pentru a afla mai multe despre activitatea instituției

consultați pagina referitoare la **Raportul anual**:

curia.europa.eu/jcms/AnnualReport

vizionați animațiile pe **YouTube**:

<https://www.youtube.com/@CourtOfJusticeEU>

Accesați documentele instituției

arhivele istorice:

curia.europa.eu/jcms/archive

documentele administrative:

curia.europa.eu/jcms/documents

Vizitați sediul Curții de Justiție a Uniunii Europene

Instituția oferă persoanelor interesate **programe de vizite** special concepute potrivit interesului fiecărui grup (asistarea la o ședință, vizită ghidată a clădirilor sau a operelor de artă, vizită de studiu, vizită la distanță):

curia.europa.eu/jcms/visits

Prin intermediul **vizitei virtuale a clădirilor** veți putea de asemenea survola complexul imobiliar și pătrunde în interiorul acestuia fără a pleca de acasă:

<https://curia.europa.eu/visit360/>

Pentru orice informații privind instituția

Scrieți-ne prin intermediul **formularului de contact:**

curia.europa.eu/jcms/contact

CURTEA DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE

Curtea de Justiție
L-2925 Luxemburg
Tel. +352 4303-1

Tribunalul
L-2925 Luxemburg
Tel. +352 4303-1

Curtea pe internet:
curia.europa.eu

Manuscris definitivat în februarie 2023

Date atestate la 31.12.2022

Nici instituția și nicio persoană care acționează în numele instituției nu este responsabilă pentru utilizarea care ar putea fi dată informațiilor de mai sus.

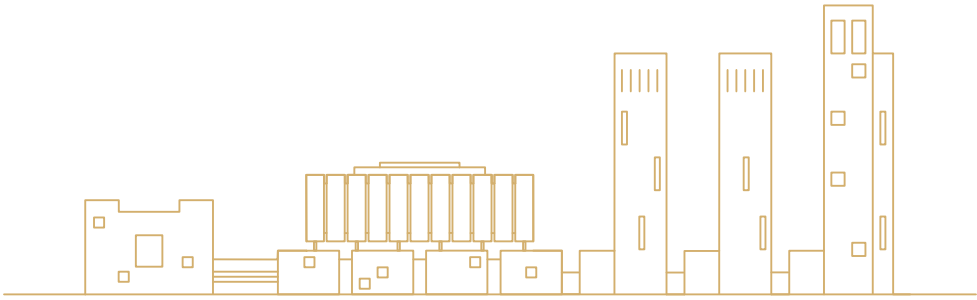
Luxemburg: Curtea de Justiție a Uniunii Europene
Direcția de comunicare
Unitatea Publicații și presă electronice

Fotografii: © Uniunea europeană, 2019-2023; Gediminas Karbauskis, Shutterstock.com

Reproducerea este autorizată cu condiția menționării sursei.

Orice utilizare sau reproducere de fotografii sau de alte documente al căror titular al drepturilor de autor nu este Uniunea Europeană este interzisă fără autorizarea titularilor drepturilor de autor.

PRINT	QD-AQ-23-001-RO-C	ISBN 978-92-829-4195-9	ISSN 2467-1401	doi:10.2862/04314
PDF	QD-AQ-23-001-RO-N	ISBN 978-92-829-4163-8	ISSN 2467-1630	doi:10.2862/754205
HTML	QD-AQ-23-001-RO-Q	ISBN 978-92-829-4169-0	ISSN 2467-1630	doi:10.2862/911

CURTEA DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE

Direcția de comunicare
Unitatea Publicații și presă electronice